

ΒΥΡΩΝ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΤΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΒΥΡΩΝΟΣ

ΤΗ

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ ΕΠΤΑΜΕΛΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΤΟΜΟΣ Β΄. 23

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Συνταγματικὸν Δίκαιον ὑπὸ Θ. Φλογαίτου. — El Resucitado ὑπὸ S. Fiené μετὰφρασις Κωνστ. Π** (συνέχεια καὶ τέλος). — Περὶ τῶν φαινομένων τῆς λύσεως ὑπὸ Βερνάρδου Ὁρνσταίν. — Σύντομος ἐκθεσις τῶν σχέσεων ἡμῶν πρὸς τὴν πολιτείαν καὶ ἀντιθέτως ὑπὸ Στ. Σταματιάδου. — Αἱ ταπεινότεραι θερμοκρασίαι αἱ παρατηρηθεῖσαι ἐπὶ τοῦ πλανήτου μας. — Ἡ πονηρὰ γῆρα κω-

μῆδία Κ. Γολδίνη μετὰφρασις Δ. Ποταμιάνου. — Ποιήσεις. — Μάτην ὑπὸ Φωτ. Α. Οἰκονομίδου. — Εἷς παράλιος ῥεμβασμὸς ὑπὸ Φιλίπ. Οἰκονομίδου. — Δημοτικὰ ἄσματα. — Μά(γ)εισα. — Δίστιχα. — Δήλωσις τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων περὶ τῶν δυσειῶν διαγωνισμῶν. — Μέσα πρὸς ἐξάλειψιν τῶν κηλίδων ὑπὸ Α. Α. Κ.

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ «ΜΕΝΤΟΡΟΣ»

(Ὅδος Μενάνδρου ἐριθ. 3.)

1876

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ

Π. ΒΡΑΙΛΑΣ ΑΡΜΕΝΗΣ
ΑΡΙΣΤ. ΒΑΛΛΩΡΙΤΗΣ
Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ
Θ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ
Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ
Ι. ΔΕ ΚΙΓΑΛΑΣ
Θ. ΚΑΡΟΥΣΟΣ
Δ. ΠΑΝΤΑΖΗΣ
ΑΧ. ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Α. ΒΛΑΧΟΣ
Α ΓΑΛΛΑΝΗΣ

Η. ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΣ
Φ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ
Κ. ΠΩΠ
Π. Ι. ΧΑΛΙΚΙΟΠΟΥΛΟΣ
Γ. ΚΑΚΑΝΑΡΑΚΗΣ
Ε. ΚΟΚΚΙΝΟΣ
Α. ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ
Α. ΔΑΣΚΑΡΑΤΟΣ
Γ. ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Β. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ
Ε. ΔΣΩΠΟΣ.

Ἄξιότιμε Κύριε.

Ἀθήνησι τῆ

1876

Ἐκ τοῦ γραφείου τῆς ἐπιτροπῆς.

ΒΥΡΩΝΙ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΑΠΑΞ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΤΟΜΟΣ Β΄.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1876.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 23.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.

(Κείμενον τῶν παραδόσεων)

Θ. ΦΛΟΓΑΙΤΟΥ.

(Συνέχ. ὅδε προηγούμενον φυλλάδιον).

Δικαιώματα τῆς κοινωνικῆς ἐξουσίας.

Εἶπομεν ἐν τῇ 1. §, ὅτι πρὸς διατήρησιν καὶ εὐπραγίαν τῆς κοινωνίας ἀπαραίτητος χρεία κυβερνήσεως, καὶ πολιτεύματος, ὀρίζοντος τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς, τὴν δικαιοδοσίαν καὶ τὰ ἔργα τῆς κυβερνήσεως, καὶ

ὅτι τὸ πολίτευμα τοῦτο δὲν προσδιορίζει αὐτὴ ἡ φύσις, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος διὰ συμβάσεως μετὰ τῶν ὁμοίων αὐτῷ. Ἐκάστη κοινωνία, παρατηρήσαμεν, ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθῆκον νὰ συντηρηθῇ λόγῳ τοῦ νόμου τῆς δημιουργίας καὶ λόγῳ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐκ συμβάσεως γεγονότος τῆς ἐνώσεως· αὐτὸ δὲ τὸ δικαίωμα τῆς συντηρήσεως ἔχει ἀποστολὴν νὰ προστατεύσῃ πάντα τὰ ἀποτελοῦντα τὴν κοινωνίαν ἄτομα, δηλονότι πάντα τὰ ἀγαθὰ, ἅτινα ἕκαστον τῶν ἀτόμων τούτων κέκτηται ἐκ τῆς δημιουργίας, ἥτοι τὴν ὑπαρξίν, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν

ἐνεργητικότητα καὶ τὴν διάνοιαν. Εἴπομεν προσέτι, ὅτι ἡ κοινωνία, ἀδυνατοῦσα νὰ ἐφορευῆ ἀδιακόπως εἰς τὴν προστασίαν τῶν φυσικῶν ἀγαθῶν τῶν ἀποτελούντων τὴν κοινωνίαν μελῶν, ἐκχωρεῖ κατὰ τινα ὑπ' αὐτῆς ταύτης τῆς κοινωνίας διαγεγραμμένον τρόπον, ἀποτελοῦντα τὸ *πολίτευμα*, τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς μέλη τινα τῆς κοινωνίας, συγκροτοῦντα τὴν λεγομένην *κυβέρνησιν*. Τίνα τὰ ὅρια τοῦ δικαιώματος τούτου; Ἐπειδὴ τὰ περὶ ὧν ἐρρέθη φυσικὰ ἀγαθὰ δύναται νὰ προσβάλλῃ εἴτε ἄλλη τις ἐν συνόλῳ κοινωνία, εἴτε μέλη αὐτῆς ταύτης τῆς κοινωνίας, τὸ ἐκχωρηθὲν εἰς τὴν κυβέρνησιν δικαίωμα τῆς κοινωνίας, ὅπερ ἀναλαμβάνει ὡς καθήκον αὐτῆ, ἀναδεχομένη τὴν ἐνάσκησιν αὐτοῦ, ἥτοι ἡ ἐξουσία, δέον νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὴν ἀπὸ τε τῶν ἄλλων κοινωνιῶν καὶ τῶν ἰδίων αὐτῆς μελῶν προστασίαν τῶν ἀγαθῶν τούτων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κατὰ τῆς κοινωνίας ἐπιθέσις ἄλλης τινὸς κοινωνίας ἢ μελῶν τινων αὐτῆς ταύτης τῆς κοινωνίας ἐτελέσθη ἤδη, τελεῖται ἢ δύναται νὰ τελεσθῆ, ἢ κυβερνήσις ἀποστολὴν ἔχει νὰ προλαμβάνῃ μὲν τὰς κατὰ τῆς κοινωνίας ἐνδεχομένας ἐν τῷ μέλλοντι ἐπιθέσεις καὶ προσβολὰς, νὰ ἀμύνηται κατὰ τῶν παρούσων ἐπιθέσεων καὶ νὰ ἱκανοποιῇ κατὰ τὸ δυνατόν τὰς ἐπελθούσας ἤδη ζημίας καὶ βλάβας ἐκ μὴ προληφθειῶν ἐπιθέσεων. Πρὸς ἐκπλήρωσιν δὲ τῆς ἀποστολῆς ταύτης ἔχει, ὡς ἐρρέθη, ἀνάγκην χρημάτων, ἥτι ποσοστοῦ τινος τῶν τῆς ἐργασίας κερδῶν τῶν ἀπαρτιζόντων τὴν κοινωνίαν μελῶν. Ἐχει ἄρα πολλαπλᾶ καθήκοντα, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὁποίων πληρεξουσιοδοτεῖται ὑπὸ τῆς κοινωνίας διὰ τῆς ἀναγκαιούσης *δυναμείως*, ἥτοι τῶν ἀναγκαιούτων δικαιωμάτων ἢ ἐξουσιῶν (κατὰ τὴν συνεσταλμένην τῆς λέξεως σημασίαν). Ἐν πρώτοις, εἴπομεν, ἔχει ἀνάγκην χρημάτων, συνεισφερομένων ὑπὸ τῆς κοινωνίας,

ἥτοι φόρων. Ὅθεν ὑπάρχει ἀνάγκη τοῦ δικαιώματος τοῦ προσδιορισμοῦ καὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων, πρὸς τοῦτο λοιπὸν δέον νὰ ἀπονέμηται αὐτῇ φοροθετικὴ ἢ εἰσπρακτορικὴ ἐξουσία. Ἐχει δεῦτερον ἀνάγκην ἐνόπλου δυνάμεως πρὸς ἀποτροπὴν τῶν ἐπιθέσεων ἄλλων κοινωνιῶν καὶ τῶν ἐπιθέσεων μελῶν τινων αὐτῆς ταύτης τῆς κοινωνίας, πρὸς διατήρησιν δηλονότι τῆς εἰρήνης ἐν τοῖς κόλποις τῆς κοινωνίας ἔχει λοιπὸν ἀνάγκην στρατολογ. ἐξουσίας. Ἐχει τρίτον ἀνάγκην νὰ ἀποκαθιστᾷ τὴν διαταραχθεῖσαν τάξιν τῆς κοινωνίας καὶ ἱκανοποιῇ τὰ προσβληθέντα δικαιώματα τῶν μελῶν τῆς κοινωνίας διὰ τῆς τιμωρίας τῶν ἀδικημάτων καὶ τῆς ὑπὲρ τῶν παθόντων ἐπιβολῆς ἀποζημιώσεων εἰς τοὺς ἀδικήσαντας καὶ τῆς ἐξετάσεως καὶ ἀναγνωρίσεως τῶν δικαιωμάτων τῶν ζημιωθέντων πρὸς τοῦτο δὲ δέον νὰ ἀπονέμηται τῇ κυβερνήσει ἱκανοποιητικὴ ἢ ἄλλως δικαστικὴ (ὑπὸ τὴν στενὴν τῆς λέξεως ἔννοιαν) ἐξουσία. Ἐχει τέταρτον ἀνάγκην νὰ προλαμβάνῃ τὰς ἐξωθεν ἐπιθέσεις, συμμοιοῦσα ἐν εἰρήνῃ μετὰ τῶν ἄλλων κοινωνιῶν, καὶ τὰς ἐσωθεν προσβολὰς, δηλονότι ἔχει ἀνάγκην ἀντιπροσωπευτικῆς τοῦ κράτους πρὸς τοὺς ἐξω καὶ ἀστυνομ. ἐξουσίας. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν προσδιορισμὸν καὶ τὴν εἰσπραξίν τῶν φόρων καὶ κατὰ τὴν στρατοσυλλεξίαν καὶ κατὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ζημιωθέντων τῆς κοινωνίας μελῶν καὶ κατὰ τὴν πρόληψιν ἐξωτερικῶν ἐπιθέσεων ἢ ἐσωτερικῶν ταραχῶν ἀκολουθεῖ ὀρισμένους νομικοὺς κανόνας, δηλονότι νόμους τεταγμένους ἤδη, οἵτινες μετὰ τοῦ πολιτεύματος ἀπαρτιζοῦσι τὸ θετικὸν δικαίον χώρας τινός. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀνάπτυξις τῶν κοινωνιῶν καὶ ἡ πρόοδος τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ πληθυσμοῦ παράγει νέας ἐκάστοτε ἀνάγκας, θεραπευτέας διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως ἢ συμπληρώσεως τῶν ὑπαρχόντων νόμων, ἢ κυβερνήσις (ὑπὸ τὴν πρὸ

μικροῦ ἀναπτυχθεῖσαν εὐρείαν ἔννοιαν τῆς λέξεως *κυβέρνησις*) δέον νὰ κέκτηται καὶ τὴν σπουδαιοτάτην ἐξουσίαν τοῦ μεταβάλλειν τοὺς ὑπάρχοντας νόμους, ἥτοι διαρκῆ καὶ μόνιμον νομοθετικὴν ἐξουσίαν.

Ἐκ τῶν μνημονευθειῶν ἐξουσιῶν ἀποτελεῖται πᾶσα ἡ ἀναγκαία πρὸς διατήρησιν τῆς κοινωνικῆς τάξεως ἐξουσία· ἀλλὰ δυστυχῶς ἐπὶ τῇ προφάσει δῆθεν ἀνάγκης ἢ ἀμάθειας, ἢ κακοήθειας, καὶ αἱ πολὺς ἐδήμεισαν πολλακίς αὐτὰ τὰ φυσικὰ τοῦ ἀνθρώπου δικαιώματα, πρὸς ὧν τὴν ἐξασφάλισιν ὁ ἀνθρώπος συνεκοινωνήσῃ μετὰ τῶν ὁμοίων αὐτῷ, ἥτοι τὰς ἐν τῷ συνταγματικῷ δικαίῳ καλουμένας ἀτομικὰς ἐλευθερίας — Κατὰ τὴν σημασίαν ταύτην ἡ λέξις *ἐξουσία* (ἥτοι φοροθετικὴ ἐξουσία, στρατολογικὴ ἐξουσία κτλ.) ἐμφαίνει δικαιώματα συγκεκεντρωμένα μὲν εἰς τὴν κυβέρνησιν (κατὰ τὴν εὐρείαν τῆς λέξεως ἔννοιαν), ἀλλὰ διάφορα, δηλονότι διαφόρου φύσεως, πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν, ἥτοι τὸν τῆς διατηρήσεως τῆς κοινωνικῆς τάξεως, κεχορηγημένα εἰς αὐτήν. Κατὰ τὴν ἄλλην δὲ σημασίαν ἡ λέξις ἐξουσία ἐμφαίνει αὐτὴν ταύτην τὴν ἐν γένει κυβέρνησιν ἢ ἀρχὴν (μοναρχικὴν ἢ πολυαρχικὴν), εἰς ἣν εἶναι ἀνατεθειμένη ἢ φροντίς περὶ διατηρήσεως τῆς κοινωνικῆς τάξεως καὶ ἥτις περιβάλλεται διὰ τῶν ἀναγκαιούτων δικαιωμάτων ἢ ἐξουσιῶν. — Εἴπομεν, ὅτι ἡ ἐξουσία (κατὰ τὴν ἐκτεταμένην σημασίαν τῆς λέξεως), δηλονότι ἡ κατ'ἀντιπροσωπεῖαν τῆς κοινωνίας ἐν συνόλῳ κυβερνήσις ἔχει φορολογικὴν, στρατολογικὴν κτλ. ἐξουσίαν (κατὰ τὴν συνεσταλμένην τῆς λέξεως σημασίαν), ἥτοι φορολογικὴν, στρατολογικὴν κτλ. δικαίωμα καὶ ὅτι ἔχει τὰς ἐξουσίας ταύτας κατ' ἀνάγκην, μὴ δυναμένης ἄλλως νὰ διατηρηθῆ τῆς κοινωνικῆς τάξεως· ἀλλ' ἡ ἀνάγκη αὕτη δέον νὰ ᾖ τὸ ἀποκλειστικὸν ὄριον τῆς ἐξουσίας, πέραν δὲ τοῦ ὁρίου τούτου ἀ-

θέμιτον νὰ ἐκτείνηται ἢ ἐξουσία τῆς ἐξουσίας ἢ κυβερνήσεως· ἐπομένως τὸ περὶ τούτου τμήμα τῆς πραγματείας τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου δέον νὰ ἐπιγραφῆ ὅρια τῆς ἐξουσίας. Ἀλλὰ πρὸ τούτου ἀνάγκη νὰ πραγματευθῶμεν πῶς συντίθεται ἡ ἐν συνόλῳ ἐξουσία κατὰ τὰ ἀντιπροσωπικὰ πολιτεύματα, καὶ ἰδίως κατὰ τὸ ἡμέτερον σύνταγμα, ἢ ἐξουσία δηλονότι ἢ διαχειριζομένη τὰ ἀνω ἐκτεθέντα δικαιώματα ἢ ἐξουσίας. Τὸ τμήμα τοῦτο δέον νὰ ἐπιγραφῆ *Σύνθεσις τῆς Ἐξουσίας*.

Διαιρέσις τῆς Ἐξουσίας κατὰ τὰ ἀντιπροσωπικὰ πολιτεύματα.

Τὰ ἀντιπροσωπικὰ πολιτεύματα διήρσαν τὴν ἐν συνόλῳ ἐξουσίαν εἰς τρεῖς· ἥτοι τὴν νομοθετικὴν, δικαστικὴν καὶ ἐκτελεστικὴν, ἀπονείμαντα αὐτὰς εἰς διάφορα πρόσωπα, σωματεῖα καὶ σώματα· ἢ ἀπονομή δὲ αὕτη, ἐξασφαλίζουσα, κατὰ μέγα τοῦλάχιστον μέρος, τὸν λαὸν καὶ τὴν πολιτείαν ἀπὸ τῶν αὐθαιρεσιῶν κυβερνήσεως, συγκεντρούσης ἀπάσας τὰς ἐξουσίας, ἀποτελεῖ τὰς ἐν τῷ Συνταγματικῷ δικαίῳ ὀνομαζομένας *Πολιτικὰς ἢ Πολιτειακὰς Ἐλευθερίας*.

Ἡ διαιρέσις τῶν ἐξουσιῶν εἰς τρεῖς εἶναι φυσικωτάτη, διότι τῷ ὄντι τρεῖς εἶναι φύσει αἱ ἐξουσίαι, α) ἡ νομοθετικὴ, ἥτις θεμελιοῖ τοὺς πολυειδεῖς καὶ ποικίλους νόμους, ὧν χρῆζει ἡ κοινωνία, ἥτοι τοὺς νόμους καθ' οὓς βεβαιοῦνται καὶ εἰσπράττονται οἱ φόροι, ἐνεργεῖται ἡ στρατολογία, ἀνορθοῦνται τὰ προσβληθέντα δίκαια, προστατεύονται τὰ μίῃ προσβληθέντα κτλ. β) ἡ δικαστικὴ, ἥτις ἐφαρμόζει τοὺς νόμους εἰς εἰδικὰ θέματα ἐπὶ τῇ προτάσει τῶν ἐνδιαφερομένων πολιτῶν ἢ καὶ ὀρισμένης ἐπὶ τούτῳ νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἀντιπροσωπεύσεως κατὰ τοῦτο τὴν πολιτείαν (δυναμένης νὰ ὀνομασθῆ

προτατικῆς ἐξουσίας) καὶ γ'.) ἡ ἐκτελεστικῆ, ἣτις ἐκτελεῖ τὰς ἀποφάσεις τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας. Ἄλλ' ἄλλη ἡ φυσικὴ δικαιοδοσία τῶν εἰρημένων τριῶν ἐξουσιῶν (νομοθετικῆς, δικαστικῆς καὶ ἐκτελεστικῆς), καὶ ἄλλη ἡ κατὰ τὰ ἀντιπροσωπικὰ πολιτεύματα δικαιοδοσία αὐτῶν. Κατὰ τὴν ἤδη ἀναπτυχθεῖσαν φυσικὴν τῶν ἐξουσιῶν διαίρεσιν δύνανται τὰ ἔργα τῶν δύο ἐξουσιῶν (νομοθετικῆς καὶ δικαστικῆς), ἧτοι οἱ νόμοι καὶ αἱ ἀποφάσεις, νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὴν μείζονα πρότασιν καὶ τὸ συμπέρασμα συλλογιστικοῦ σχήματος, τοῦ ὁποῦ ἡ ἐλάσσων πρότασις τίθεται ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου μέλους τῆς κοινωνίας ἢ τῆς προτατικῆς ὀνομασθείσης ἐξουσίας. Πρὸς διασάφησιν τοῦ πράγματος, νομίζομεν δέον νὰ μεταχειρισθῶμεν τινὰ παραδείγματα. Κατὰ τὸν ἀστυκὸν ἡμῶν νόμον κληρονομοῦσι τὸν πατέρα τὰ τέκνα, (τοῦτο εἶναι ἡ μείζων πρότασις, ἧτοι ὁ νόμος.) Ὁ Πέτρος καὶ ὁ Παῦλος, εἶναι τέκνα τοῦ Γαῖου (τιῦτο εἶναι ἡ ἐλάσσων πρότασις, τεθειμένη ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων Πέτρου καὶ Παύλου ἢ τοῦ ἐνὸς ἐξ αὐτῶν). Ἄρα ὁ Πέτρος καὶ ὁ Παῦλος κληρονομοῦσι τὸν Γαῖον. (Τοῦτο εἶναι τὸ συμπέρασμα, ἧτοι ἡ ἀπόφασις.) Τὸν νόμον, καθ' ὃν κληρονόμοι τοῦ πατρὸς εἶναι οἱ υἱοί, ἔχει τεταγμένον ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία. Τὴν ἐλάσσονα πρότασιν, καθ' ἣν οἱ Πέτρος καὶ Παῦλος εἶναι τέκνα τοῦ Γαῖου, ὑποβάλλει εἰς τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν ὁ ἐνδιαφερόμενος· τὴν δὲ ἀπόφασιν, ἧτοι τὸ συμπέρασμα, συνάγει ἐκ τῶν δύο τεθειμένων προτάσεων αἰτινας ὀνομάζονται ἐν τῇ λογικῇ τεθέντα, ἡ δικαστικὴ ἐξουσία. — Κατὰ τὸν ποινικὸν ἡμῶν νόμον (ἀρθ. 288) τιμωρεῖται διὰ θανάτου «ὅστις ἐκ προμελέτης ἀπεφάσισεν ἢ ἐσκεμμένως ἐξετέλεσεν ἀνθρωποκτονίαν» (ἰδοὺ ἡ μείζων πρότασις ἧτοι ὁ νόμος.) Ὁ Δημήτριος ἐξετέλεσεν ἀνθρωποκτονίαν φονεύσας τὸν Ἰωάννην (ἰδοὺ ἡ ἐλάσ-

σων πρότασις, τεθειμένη ὑπὸ τῆς εἰσαγγελικῆς ἀρχῆς), ἄρα ὁ Δημήτριος τιμωρεῖται διὰ θανάτου (ἰδοὺ τὸ συμπέρασμα, ἧτοι ἡ ἀπόφασις.) Τὸν νόμον, καθ' ὃν ὁ προμελετημένος φονεύσας τιμωρεῖται διὰ θανάτου, ἔχει τεταγμένον ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία. Τὴν ἐλάσσονα πρότασιν, καθ' ἣν ὁ Δημήτριος ἐφόνευσεν προμελετημένως τὸν Ἰωάννην, ἔταξε κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις ἡ Εἰσαγγελία, συλλαβοῦσα καὶ προσαγαγοῦσα τὸν Δημήτριον ἐνώπιον τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας· τὴν δὲ ἀπόφασιν, καθ' ἣν ὁ Δημήτριος τιμωρητέος διὰ θανάτου, συνάγει ἡ δικαστικὴ ἐξουσία. — Τίς ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ἀποφάσεις ταύτας; ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία κατὰ τὴν φυσικὴν τῶν ἐξουσιῶν διαίρεσιν καὶ δικαιοδοσίαν. Καὶ ὅμως κατὰ τὰ νῦν ἰσχύοντα ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ὁ δικ. κλητῆρ, ὅστις κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον δύναται νὰ ἐπιλασθῇ τὴν συνδρομὴν τῆς ἐνόπλου δυνάμεως, θεωρεῖται δικαστ. ὑπέρτης, ἧτοι ὑπάγεται εἰς τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν. Ἄναφέρω ἤδη ἄλλο παράδειγμα· κατὰ τὸ Ν 4 ἄρθρον τοῦ περὶ ἀδείας τοῦ ἐπαγγέλλεσθαι τὴν ἰατρικὴν ἐν Ἑλλάδι νόμου ὁ φέρων δίπλωμα τοῦ ἰατροσυνεδρίου, δύναται νὰ ἐξασκῇ ἀκωλύτως τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἱατροῦ. (Κατὰ τὰ ῥηθέντα ἡ διάταξις αὕτη ἀποτελεῖ τὴν μείζονα πρότασιν.) Ὁ Πέτρος φέρεי δίπλωμα τοῦ ἰατροσυνεδρίου (τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν ἐλάσσονα πρότασιν.) ἄρα ὁ Πέτρος δύναται νὰ ἐξασκῇ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἱατροῦ. (Τοῦτο εἶναι τὸ συμπέρασμα, ὅπερ ἐκ τῶν δύο τεθειμένων προτάσεων ὀφείλει κατὰ τὴν φυσικὴν τῶν ἐξουσιῶν διαίρεσιν νὰ συναγάγῃ ἡ δικαστικὴ ἐξουσία. Καὶ ὅμως κατ' ἄλλο ἄρθρον τοῦ αὐτοῦ νόμου δὲν ἀποφαίνεται ἐπ' αὐτοῦ ἡ δικαστικὴ ἐξουσία, ἀλλ' ὁ νομάρχης, εἰς ὃν ὀφείλει νὰ ἐπιδείξῃ τὸ δίπλωμα. Μόνον δὲ, ἂν ὁ νομάρχης ἐμποδίσῃ αὐτὸν νὰ ἐξασκῇ τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα, δύναται δι'

ἀγωγῆς τακτικῆς ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων νὰ ζητήσῃ τὴν ἀνόρθωσιν τοῦ προσβληθέντος αὐτοῦ δικαιώματος. Ὅθεν καθίσταται ἀρμόδια μετὰ ταῦτα ἡ δικαστικὴ ἐξουσία. Ἐκ τούτου συνάγεται, ὅτι ἡ συνταγματικὴ τῶν τριῶν ἐξουσιῶν δικαιοδοσία δὲν ἀκολουθεῖ τὴν φυσικὴν αὐτῶν δικαιοδοσίαν, διότι τῆς μὲν νομοθετικῆς ἐτηρήθησαν ἀπαραμειώτα τὰ δικαιώματα καὶ ἡ ἔκτασις, τῶν δὲ δύο ἄλλων ἐξουσιῶν ὑπέστησαν ἕνεκεν ἀπολύτου ἀνάγκης τροποποιήσιν τὰ δικαιώματα καὶ ἡ ἔκτασις. Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία, ἧς ἔργον κατὰ τὴν φυσικὴν δικαιοδοσίαν εἶναι μόνη ἡ ἐκτέλεσις τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων, ἀνέλαβε τὴν ἐν πολλοῖς ἀπ' εὐθείας ἐκτέλεσιν τῶν νόμων χωρὶς τῆς μεσολαβήσεως τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας· εἰς δὲ τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν, ἧτις κατὰ τὴν φυσικὴν τῶν ἐξουσιῶν διαίρεσιν ὄφειλεν, αὕτη ἀείποτε, νὰ ἐφαρμόζῃ τὸν νόμον εἰς οἰονδήποτε θέμα, ἐναπελείφθη ἡ ἐξουσία νὰ τιμωρῇ τὰς παραβάσεις τῶν ποινικῶν νόμων καὶ νὰ ἱκανοποιῇ τοὺς ζημιωθέντας ὑπὸ ἄλλων μελῶν τῆς κοινωνίας ἢ καὶ ὑπὸ μιᾶς τῶν τριῶν πολιτικῶν ἐξουσιῶν. Ἡ τροποποίησις δ' αὕτη ἐπῆλθεν ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς ταχείας τῶν ἐξουσιῶν λειτουργίας εἰς πρόληψιν τῶν ἐνδεχομένων διαταράξεων τῆς κοινωνικῆς τάξεως καὶ ταχεῖαν ἱκανοποίησιν τῶν κατεπειγουσῶν ἀναγκῶν τῆς πολιτείας καὶ τοῦ πολίτου· διεκρίθη δὲ ἄλλως ἐν τῷ συνταγματικῷ δικαίῳ ἡ δικαστικὴ ἐξουσία ἀπὸ τῆς ἐκτελεστικῆς. Καὶ ἐκτελεστικὴ μὲν ὀνομάσθη ἡ ἐξουσία, ἧς ἀσχόλημα εἶναι τὸ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους προστατεύειν τὰ μήπω προσβληθέντα δίκαια τοῦ πολίτου καὶ τῆς πολιτείας καὶ κινεῖν ἐν γένει τὴν κυβερνητικὴν μηχανὴν, προκαλοῦσα τὴν νόμιμον τῶν ἄλλων δύο ἐξουσιῶν ἐνέργειαν· δικαστικὴ δὲ ἡ ἐξουσία ἡ περὶ τὴν κατὰ τοὺς νόμους ἀνόρθωσιν τῶν ἤδη προσβεβλημένων δικαίων

τοῦ πολίτου καὶ τῆς πολιτείας ἐπασχολουμένη.

Ἀρτικείμενον καὶ διαίρεσις τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου.

Εἰς τὸ μάθημα τοῦ διοικητικοῦ δικαίου καὶ τὰ μαθήματα τῆς πολιτικῆς καὶ ποινικῆς δικονομίας ὑπάγεται ἡ ἀκρίβωσις τῆς ἐσωτερικῆς διαπλάσεως καὶ τῶν λεπτομερειῶν τοῦ μηχανισμοῦ τῆς ἐκτελεστικῆς καὶ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας. Ἐνταῦθα δὲ μόνον ὀρίζεται ἡ μόρφωσις, ἧτοι ἡ πηγή, καὶ αἱ ἀμοιβαῖαι σχέσεις τῶν τριῶν τούτων ἐξουσιῶν, δηλονότι ἐξετάζεται πῶς καταρτίζεται ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία, πῶς ἡ ἐκτελεστικὴ καὶ πῶς ἡ δικαστικὴ, τίνα τὰ ἔργα τῶν ἐξουσιῶν τούτων, τίς ἡ ἀλληλεπίδρασις αὐτῶν καὶ μέχρι τίνος σημείου ἐκτείνεται ὁ χωρισμὸς τῶν ἐξουσιῶν τούτων, ὅπερ ἐστὶν εἰς τί συνίστανται αἱ λεγόμεναι πολιτικαὶ ἢ πολιτειακαὶ ἐλευθερίαι. Εἰς τὸ μάθημα λοιπὸν ἡμῶν ὑπάγεται ἀ.) ἡ ἐξέτασις τῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν, καθ' ὃν ἐδώκαμεν ἤδη ὀρισμὸν εἰς αὐτὰς καὶ β'.) ἡ ἐξέτασις τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν, τῶν ὁποίων ἀπλῆ κυρίως ἐγγύησις εἶναι αἱ πολιτικαὶ ἢ πολιτειακαὶ. Ὅθεν θέλομεν διαιρέσει τὸ παρὸν μάθημα εἰς δύο τμήματα· 1ον) τὸ περὶ πολιτικῶν ἐλευθεριῶν (περὶ συνθέσεως τῆς ἐξουσίας) καὶ 2ον) τὸ περὶ ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν (περὶ ὀρίων τῆς ἐξουσίας.)

Προεισαγωγικαὶ τινες παρατηρήσεις περὶ τοῦ ἐλ. συνταγματ. πολιτεύματος καὶ τῶν λεγομένων ἐθνικῶν ἢ συντακτικῶν συνελεύσεων.

Πρὸ παντὸς ἄλλου προσῆκον νομίζομεν νὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι συνταγματικοῦ πολιτεύματος καὶ τῆς μορφώσεως αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν ἐθνικῶν ἢ συντακτικῶν συνελεύσεων, ὑφ' ὧν κατὰ τὸν ἀπὸ πολλοῦ παραδεδεγμένον τρόπον συντάσ-

σονται τὰ πολιτεύματα. — Τὸ ἐν Ἑλλάδι συνταγματικὸν πολίτευμα ἐρείδεται ἤδη ἐπὶ τοῦ συντάγματος τοῦ 1864, οὗ τινος ὅμως προηγήθησαν ἄλλα πρότερον συντάγματα. Εἴπομεν, ὅτι σύνταγμα ὀνομάζεται ὁ καταστατικὸς νόμος τῆς πολιτείας εἴτε μοναρχικῆς εἴτε πολυαρχικῆς, ὁ ὀρίζων τὴν γένεσιν εἴτε μόρφωσιν καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλας σχέσιν τῶν διαφόρων πολιτειακῶν ἐξουσιῶν καὶ ἀναγράφων τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν· ἀλλ' εἰδικώτερον κατὰ τὴν γαλλικὴν λέξιν Constitution ὁ καταστατικὸς χάρτης τοῦ λεγομένου συνταγματικοῦ πολιτεύματος, καθ' ὃ μετὰ μιᾶς ἢ δύο βουλῶν συνυπάρχει καὶ ἡγεμῶν ἰσότιος καὶ διαδοχικῆς, διαχειριζόμενος πράγματι, ἢ κατὰ τύπον, τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, ὅποιον τὸ ἐν Ἑλλάδι τανῦν ἰσχύον πολίτευμα.

Τὸ σύνταγμα τοῦτο δὲν εἶναι τὸ πρῶτον καθιερούν πολιτικᾶς ἐν Ἑλλάδι ἐλευθερίας. Ἡ Ἑλλάς, ἀποτελουμένη τὸ πάλαι ἐκ διαφόρων ἀνεξαρτήτων πολιτειῶν, ἐκυβερνήθη κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον σχεδὸν πάντοτε πολυαρχικῶς ἕως τῆς ἐποχῆς τῆς ἐν Χαίρωνείᾳ μάχης, ὅτε ἰσχυσεν ἡ μονοκρατορία τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν καταμελισάντων τὴν ἀπέραντον αὐτοῦ ἐπικράτειαν διαδόχων αὐτοῦ, διαρκέσασα μέχρι τῆς ῥωμαϊκῆς κατακτῆσεως. Ἐκτοτε ἡ κοιτίς τῶν ἐλευθεριῶν Ἑλλάς ἀπόλωσε μετὰ τῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν καὶ αὐτὴν τὴν ἐθνικὴν αὐτῆς ἀνεξαρτησίαν, ὑποκύψασα εἰς ἀλλεπαλλήλους κατακτητὰς μέχρι τοῦ ἀειμνημονεύτου ἔτους 1821, ὅποτε ἤρατο ἐπιφανῶς τὰ ὄπλα κατὰ τοῦ τελευταίου, ἀλλὰ καὶ ἀφορητοτάτου τῶν ζυγῶν, τοῦ ὀθωμανικοῦ. Τὸ πρῶτον δὲ αὐτῆς ἔργον, ἅμα ἐπαναστάσεως, ἦτο νὰ καταρτίσῃ διὰ συνελεύσεως, συνελθούσης ἐν Ἐπιδαύρῳ, δημοκρατικὸν πολιτικὸν σύνταγμα, δι' οὗ ἀνετίθετο ἢ ἐκτελεστικὴ μὲν ἐξουσία εἰς πενταμελὲς σῶμα κα-

λούμενον ἐκτελεστικόν, ἢ δὲ νομοθετικὴ καὶ ἐλεγκτικὴ εἰς νομοθετικὴν σύνοδον, ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐκλεγομένην. Τὸ σύνταγμα τοῦτο ὑπέστη κατὰ τὸν ἐνεαετῆ ἐνδοξὸν ἀγῶνα πολυάκις μεταβολὰς διὰ τῆς συγκαλέσεως ἄλλων κατόπιν ἐθνικῶν συνελεύσεων, οὐχ ἥττον διετηρήθη ἀείποτε ἢ πολυαρχικὴ μορφή. Τέλος μετὰ τὴν ὀριστικὴν τῶν πραγμάτων ἀποκατάστασιν διὰ τοῦ σχηματισμοῦ ἐλευθέρου καὶ ἀνεξαρτήτου ἐλληνικοῦ κράτους, προσεκλήθη ἐκ Βαυαρίας βασιλεὺς ὁ ἀνήλικος τότε Ὁθων συνοδευθεὶς καὶ ὑπὸ τριμελοῦς ἀντιβασιλείας· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπεκράτησεν ἄκρατον μοναρχικὸν πολίτευμα, ἐνταφιασθεῖσῶν τῶν ἕως τότε ἐπικρατουσῶν ἐν Ἑλλάδι πολιτικῶν ἐλευθεριῶν, ἀλλὰ βραδύτερον ἐψηφίσθησαν νόμοι τινὲς ἐλευθεριάζοντες, ἐμετριάσθη δὲ πῶς καὶ ἡ περὶ τὸ νομοθετεῖν ἐξουσία τοῦ μονάρχου διὰ τῆς συστάσεως συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας, ἔχοντος γνωμοδοτικὴν ἰσχύν ἐπὶ τῶν νόμων. Οὐχ ἥττον τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος, ἀποκρούον τὴν ἀπόλυτον μοναρχίαν, ἔστω καὶ ὑφ' ἣν ἔλαβε τελευταίον μορφήν ἡπιωτέραν, προὔκάλεσε διὰ τῆς ἐπαναστάσεως τῆς 3ης Σεπτεμβρίου 1843 τὴν συγκρότησιν νέας ἐθνικῆς συνελεύσεως πρὸς ἴδρυσιν συνταγματικοῦ πολιτεύματος. Συνῆλθε δὲ ἡ νέα ἐθνικὴ συνέλευσις ἐν Ἀθήναις καὶ ἐψήφισε τὸ πρῶτον συνταγματικὸν σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος ἐξ 107 ἀρθρῶν συγκεκριμένον, ἐρανισθεῖσα αὐτὸ ἐκ τοῦ γαλλικοῦ συντάγματος τοῦ 1830 καὶ τοῦ αὐτοῦ τοῦτο πάλιν πηγὴν ἔχοντος βελγικοῦ. Ἀλλὰ τάχιστα τὸ πολίτευμα τοῦτο κατέστη εἰκονικὸν διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ πρώην βασιλέως ἀπ' εὐθείας ἐπεμβάσεως εἰς τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς. Δὲν παρήλθον ὅμως 19 ἔτη καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκείνος, καίτοι ἄλλως πεπρωκισμένος δι' ἀτομικῆς ἀγαθότητος καὶ ἐνθέρμου φιλελληνισμοῦ, ἔπεσε θῦμα τῶν συγκεντρωτικῶν

αὐτοῦ τάσεων, κληθεῖσα δὲ ἔθν. συνέλευσις, ἢ Β' ἐν Ἀθήναις Ἑθνικὴ Συνέλευσις, ἐψήφισε τὸ ἤδη κρατοῦν Σύνταγμα, συνιστάμενον ἐξ 110 ἀρθρῶν. Τὸ Σύνταγμα τοῦτο, ἀντίγραφον κατὰ τὰ πλεῖστα δὴ τοῦ προλαβόντος Συντάγματος, διαφέρει μόνον αὐτοῦ κατὰ τὰ ἐξῆς: Α'. μὲν, ὅτι καθιέρωσε τινὰς προσθέτους ἐγγυήσεις εἰς ἀσφάλειν τῶν ἀτομικῶν καὶ πολιτικῶν ἐλευθεριῶν, Β'. δὲ ὅτι ἐξέλιπον τὰ περὶ δευτέρου ἰσοβίου νομοθετικοῦ σώματος, ἤτοι Γερουσίας, ἀρθρα, καταργηθείσης τῆς ὑπο τὸ προλαβὸν Σύνταγμα ὑπαρχούσης Γερουσίας· Γ'. ὅτι προσετέθησάν τινὰ ἀρθρα περὶ συστάσεως συμβουλίου ἐπικρατείας, ἀρθρα ἀργοῦντα σήμερον, ἕνεκα τῆς κατόπιν ἐπελθούσης καταργήσεως τοῦ συμβουλευτικοῦ τούτου σώματος, ἧς τὸ δικαίωμα ἀπένειμεν αὐτὸ τὸ Σύνταγμα εἰς τὴν συνελευσομένην Βουλὴν, ὡς θέλομεν παρατηρήσει ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ καὶ Δ'. ὅτι διὰ τοῦ νέου συντάγματος ἐπιτρέπη ἢ ἀναθεώρησις τῶν μὴ θεμελιωδῶν τοῦ συντάγματος διατάξεων μετὰ παρέλευσιν 10ετίας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, ἐὰν βεβαιωθῇ κατὰ τὸν ὀριζόμενον ἐν αὐτῷ τρόπον ἢ ἀνάγκη τῆς ἀναθεωρήσεως· ἐνεργεῖται δὲ ἢ ἀναθεώρησις ὑπὸ βουλῆς, ἐκ διπλασίου ἀριθμοῦ βουλευτῶν συγκεκριμένης.

Ἐκ τῶν ῥηθέντων ἐμφαίνεται, ὅτι πρὸς μεταβολὴν καθεστῶτος πολιτεύματος συνεκροτήθη ἀείποτε ἐν Ἑλλάδι, ὡς καὶ πανταχοῦ σχεδὸν ἄλλαχοῦ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, συνέλευσις ἐθνικὴ. Ὀνομάζεται δὲ οὕτω τὸ σῶμα, ὅπερ ἐν ἀνωμάλοις καὶ ἐκτάκτοις καιροῖς συνέρχεται ὑπὸ τοῦ ἔθνους καλούμενον, καὶ περιβαλλόμενον τὴν παντοδυναμίαν τῆς ἐθν. κυριαρχίας. Ἐρρέθη προηγουμένως, ὅτι ἡ κοινωνία δικαιοῦται καὶ ὀφείλει νὰ προνοήσῃ περὶ τῆς συντάξεως τοῦ μέλλοντος διέπειν τὴν τύχην αὐτῆς πολιτεύματος, ὅπερ αὐτὴ μόνον πάλιν ὀλόκληρος

δύναται νὰ τροποποιήσῃ, ἂν θεωρήσῃ ἐξ ὀλοκλήρου ἢ ἐν μέρει ἀκατάλληλον. Καὶ ἄλλοτε μὲν, πρὸ τῆς ἀναπτύξεως ἐπὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ἐξεδιάζετο συνήθως ἡ κοινωνία πρὸς παραδοχὴν τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ εἶδους τοῦ πολιτεύματος ὑπὸ κατακτητοῦ, ἐξῶθεν εἰσβάλλοντος, ἢ ὑπὸ μερίδος ἰσχυρᾶς αὐτῆς ταύτης τῆς κοινωνίας διὰ τῶν ὄπλων ἐπιβαλλομένου. Ἀλλ' ἀφ' ἧς ὁ πολιτισμὸς προώδευσε, ἐν πάσαις σχεδὸν ταῖς εὐνομούμεναις ἐπικρατείαις ἢ θέλμισις τῆς κοινωνίας περὶ μεταβολῆς τοῦ ἐπικρατοῦντος πολιτεύματος διαδηλοῦται δι' ἐξεγέρσεως ἐθνικῆς, (φερούσης τούλάχιστον τὸν τύπον τοῦτον) ἢ παρακολουθεῖ ἢ σύστασις προσωρινῆς κυβερνήσεως πρὸς ἐνέργειαν ἐκλογῶν ἔθν. Συνελ. ἦτις συντάσσει τὸ μέλλον τῆς χώρας πολίτευμα, ἐνώπιον δὲ ταύτης οὐδεμία ἐξουσία, οὐδὲν πολίτευμα, οὐδεὶς νόμος ἰσχύει· τὰ πάντα τρώπον τινὰ νεκροῦνται εἰς τὴν ἐμφάνισιν αὐτῆς· ἐκεῖνο δὲ μόνον ἰσχύει, ὅπερ αὕτη ῥητῶς ἢ σιωπηρῶς κηρύξει ἰσχύον ἐκ τῶν προλαβόντων νομοθετημάτων· ἐκεῖνο δὲ, ὅπερ αὕτη ψηφίσει, περὶ βάλλουσα διὰ τοῦ συντακτικοῦ αὐτῆς κύρους, εἶναι σεβαστὸν διὰ τὴν μέλλουσαν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, ἀτροποποίητον διατελοῦν μέχρις οὗ ἄλλη ἐθνικὴ Συνέλευσις τροποποιήσῃ αὐτὸ, ἐκτὸς ἂν αὐτὴ ἢ ψηφίσασα Συνέλευσις κηρύξῃ τι ὡς τροποποιήσιμον ἢ ἀναθεωρήσιμον καὶ ἀναθέσῃ τὴν τροποποίησιν ἢ ἀναθεώρησιν εἰς ὀρισμένον σῶμα· ἐκ τούτων πρόδηλον καθίσταται, ὅτι ἐθνικὴν Συνέλευσιν δύναται νὰ συγκαλέσῃ μόνον αὐτὴ ὀλόκληρος ἢ κοινωνία, δηλονότι τὸ ἔθνος, διὰ ψηφίσματος αὐτοῦ ἢ διὰ δικταγῆς τῆς ἐγκαθιδρυθείσης ὑπ' αὐτοῦ κυβερνήσεως, περιβαλλομένης προσωρινῶς διὰ κυριαρχικῆς τρόπον τινὰ ἐξουσίας πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν τῆς ἐξεγέρσεως τοῦ ἔθνους καὶ τῆς διασώσεως τῆς δημοσίας τάξεως, δικαιομένης καὶ χρεωστούσης νὰ ἐ-

ρίση τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς τῶν πληρεξουσίων* ὅθεν ἡ ἐθνικὴ κυριαρχία (δηλονότι τὸ δικαίωμα τῶν κοινωνιῶν εἰς ὄρισμὸν τοῦ πολιτεύματος αὐτῶν), δὲν ἐκδηλοῦται διὰ νομίμου τινὸς εἰρηνικοῦ μέσου, ἀλλὰ δι' ἐπαναστάσεως, ἀπορροῦσης (τούλάχιστον τοῦτο ὑποτίθεται) ἀπὸ τοῦ συνόλου τῆς κοινωνίας ἐμπεριεχοῦσης οὐ μόνον τὰξιν τινα πολιτῶν, ἀλλὰ πάντα τὰ μέλη αὐτῆς (ἐνηλίους καὶ ἀνηλίους, γέροντας καὶ παῖδας, ἀνδρας καὶ γυναῖκας). Κατὰ τοῦτο δὲ διαφέρουσιν αἱ ἐπαναστάσεις τῶν στάσεων, ὅτι ἐνῶ αἱ ἐπαναστάσεις εἶναι κινήματα τοῦ ὅλου ἔθνους κατὰ τῆς ὑπαρχούσης δυνάμει τοῦ ὑπάρχοντος πολιτεύματος ἐξουσίας ἢ κατ' αὐτοῦ τοῦ πολιτεύματος* ἐπομένως εἶναι θεμιταί, νόμιμοι, εὐλογημένοι μάλιστα πολλάκις, διότι τὸ ἔθνος περιβάλλεται διὰ τοῦ ἀναμφισβητήτου δικαίου ναὶ ὀρίζῃ τὰ τῆς πολιτείας αὐτοῦ, αἱ στάσεις εἶναι κινήματα παρὰ νόμον ἀνταρτικῆς τινος μειοψηφίας κατὰ τῆς θελήσεως τοῦ ὅλου ἔθνους καὶ τῆς ἀντιπροσωπευούσης αὐτὴν ἐξουσίας, ἐπομένως τιμωρητέα κατὰ τὸν ὀριζόμενον ὑπὸ τῶν Ποιν. νόμων τρόπον. Ἐπειδὴ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς ἐπιδοκιμασίας ἢ ἀποδοκιμασίας τοῦ ἔθνους, ἢ τούλάχιστον τῆς πλειονότητος αὐτῶν, ἐξαρτᾶται καὶ ἡ ἐπιτυχία ἢ ἀποτυχία τῶν κατὰ τοῦ ὑφισταμένου πολιτεύματος ἢ τῆς ἐξουσίας κινήματων, τὸ μόνον διακριτικὸν γνώρισμα τῶν στάσεων καὶ τῶν ἐπαναστάσεων εἶναι ἡ ἀποτυχία ἢ ἐπιτυχία αὐτῶν* καὶ ἐπαναστάσεις μὲν λέγονται αἱ στεφθεῖσαι δι' ἐπιτυχίας, στάσεις δὲ αἱ καταδικασθεῖσαι εἰς ἀποτυχίαν. — Κατ' ἐξαιρέσειν ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅπως ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἐν ταῖς λοιπαῖς Εὐρωπαϊκαῖς Ἐπικρατεῖαις ἰσχύσαντα, οὐδέποτε συνῆλθε μετὰ ἐπαναστάσειν Συνέλευσις ἐθνική* διότι ἐκεῖ ἀνέκαθεν τὸ κοινοβούλιον, τὸ διαρκῶς ὑφιστάμενον, (κυριολεκτικῶς ἡλ. κοινοβού-

λιον ἐμφαίνει τὸ ἄθροισμα τῶν τριῶν νομοθετικῶν καὶ πολιτικῶν ἐν Ἀγγλίᾳ σωμαμάτων, ἤτοι τοῦ Βασιλέως καὶ τῶν δύο Βουλῶν), ἐθεωρήθη ὡς ἀντιπροσωπεῦον ὅλην τὴν ἐθνικὴν κυριαρχίαν, κέκτηται ἐπομένως πάντα τὰ δικαιώματα ἔθν. Συνελ. διὰ τοῦτο πλειστάκις συνεπλήρωσε τὸ πολίτευμα, οὐχὶ μόνον μετὰ κλονισμοὺς πολιτικούς, ἀλλὰ καὶ ἄνευ αὐτῶν. Τοσοῦτον ἰσχυρὸν εἶναι ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ κοινοβούλιον, ὥστε πολιτικὸς τις συγγραφεὺς, ὁ Cok εἶπεν, ὅτι τὸ κοινοβούλιον ἀδυνατεῖ μόνον νὰ μεταβάλλῃ τὸ ἄρρεν εἰς θῆλυ καὶ τὸ θῆλυ εἰς ἄρρεν, ὃ ἐστὶν, ἀδυνατεῖ νὰ πράξῃ μόνον τὰ φυσικῶς ἀδύνατα. — Ἐξεταστέον ἤδη ποῖον ἐκ τῶν δύο συστημάτων εἶναι τὸ ὀρθότερον ἐπιστημονικῶς, τὸ λογικώτερον, τὸ ἄγον εἰς ἥττονα ἀτοπήματα, τὸ τῆς κοινοβουλευτικῆς παντοδυναμίας, καθ' ὃ παρίσταται ἐν ἐμφανίσει διαρκεῖ ἡ ἐθνικὴ κυριαρχία (τὸ ἐπικρατῆσαν ἀνέκαθεν ἐν Ἀγγλίᾳ), ἢ τὸ καθ' ὃ μετὰ ἐπαναστατικὸν μόνον ψήφισμα, παριστάνον πράγματι ἢ καὶ καθ' ὑπόθεσιν ἀπλῆν τοῦ κυριάρχου λαοῦ τὴν θέλησιν, διὰ σώματος κυριαρχικοῦ ἢ καὶ διὰ ψηφίσματος ἐθνικοῦ συντάσσεται ἢ τροποποιεῖται τὸ πολίτευμα. α* Ἐν τῶν μεγίστων ἀδικημάτων, γράφει ὁ περιώνυμος πολιτειολόγος Hello, ἐξ ὧσων δύνανται τις νὰ διαπράξῃ κατὰ κοινωνίας, οἷα ἡ ἡμετέρα, (δηλονότι ἡ Γαλλικὴ) εἶναι τὸ νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπ' αὐτῆς τὴν ἰδέαν κανόνος ὑπερτάτου, ἀπαρῆχαστου κατὰ πάντα, τεθειμένου ὑπὲρ τὴν κυμαινομένην ἐπιφάνειαν τῶν καθημερινῶν ὑποθέσεων, ἔχοντος τί, εἰ μὴ αἰώνιον, (διότι οὐδὲν ἐν τοῖς ἀνθρωπίνους αἰώνιον), τούλάχιστον ὀρισμένον εἰς σταθερὸν, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἀνθρωπίνως ἐφικτὸν ὅπερ δὲν ἤθελε τις δύνασθαι νὰ θίξῃ, χωρὶς σὺν αὐτῷ νὰ συγκλονίσῃ τὸ ὅλον ἔδαφος τῆς κοινωνίας* καὶ ὅ,τι λέγει οὗτος περὶ τῆς Γαλλικῆς κοινωνίας δύνανται

νὰ ῥηθῇ γενικῶς περὶ πάσης κοινωνίας. Ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπικρατεῖ ἐκ παραδόσεων καὶ ἐξ ἠθους ἐθνικοῦ τὸ συντηρητικὸν πνεῦμα, δι' ὃ, εἰ καὶ ἐνασκει πατροπαράδοτως κυριαρχικὴν ἐξουσίαν τὸ κοινοβούλιον, σπανιότατα ἐνεργοῦνται οὐχὶ μόνον πολιτικαὶ καὶ συντακτικαί, ἀλλὰ καὶ νομοθετικαὶ ἔτι μεταβολαί. Ἐν γένει ὅμως δὲν δύνανται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι τὸ σύστημα τῆς κοινοβουλευτικῆς παντοδυναμίας, ὑφ' ὃ ἐκάστοτε εἶναι δυνατὴ ἢ μεταβολὴ πολιτικῶν διατάξεων, εἶναι ἀξιεπαινον ἐπιστημονικῶς. Ἡ ἀναγνώρισις τοιοῦτου συστήματος καταργεῖ τὴν ἐγγύησιν τῆς πολιτικῆς μονιμότητος, ἀποτελοῦσης τὴν βάσιν τῆς κοινῆς εἰρήνης καὶ τάξεως, καὶ ὠθεῖ ἐκ τούτου πολλάκις εἰς ἐμφυλίους σπαραγμοὺς καὶ εἰς ἄνωθεν πραξικοπήματα πολιτικά. — Ὅθεν οὐδεμία ἐξουσία τοῦ κράτους δύνανται νὰ προκαλέσῃ νομίμως τὴν συγκάλεισιν ἔθν. συνελεύσεως. Τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα τῶν διαφόρων πολιτικῶν ἐξουσίων, προσώπων ἢ σωμαμάτων, ῥητῶς ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ συντάγματος, ἢ δὲ συγκάλεισις ἐθνικῆς συνελεύσεως δὲν καταλέγεται μετὰ τῶν δικαιωμάτων τούτων καὶ οὔτε προσῆκον ἦτο νὰ καταλέγεται, διότι ἡ συγκάλεισις Συνελεύσεως ἀντιπροσωπευούσης τὸ ἐν τῷ ἔθνει κυριαρχικὸν δικαίωμα τῆς κατὰ τὸ δοκοῦν μεταβολῆς τοῦ πολιτεύματος προκαλεῖται κατὰ τὰ εἰρημένα ὑπὸ μόνου τοῦ ἔθνους ἐνασκουήτος τὴν κυριαρχικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν ἀπαιτεῖται ἄρα πρόκλησις αὐτοῦ τοῦ ὅλου ἔθνους, δηλονότι ἐπαναστάσις. — Ἀλλ' ἀντιπροσωπεύει σύμπασαν τὴν ἐθνικὴν κυριαρχίαν ἀείποτε ἢ συνέλευσις; Τὰ δικαιώματα, ἤτοι ἡ δύναμις, τῆς συνελεύσεως ὀρίζονται διὰ ψηφίσματος τοῦ ἐπαναστάντος ἔθνους ἢ τῆς ὑπ' αὐτοῦ συστάσεως ἐπαναστατικῆς κυβερνήσεως. Κατὰ τοσοῦτο λοιπὸν ἀντιπροσωπεύει τὴν ἐθνικὴν κυριαρχίαν, καθόσον πε-

ριορίζεται ἐν τῷ κύκλῳ τῶν ἀπονεμηθέντων εἰς αὐτὴν δικαιωμάτων, εὐρυτάτων πάντοτε, καὶ τοῦ σκοποῦ δι' ὃν συγκαλεῖται. Ὅθεν ἂν διὰ τοῦ ἐπαναστατικοῦ ψηφίσματος ὀρίζεται, ὅτι τὸ συνταχθῆσόμενον ὑπὸ τῆς συνελεύσεως πολίτευμα δεῖν νὰ φέρῃ τύπον δημοκρατικὸν δὲν δύναται ἢ συνέλευσις νὰ συντάξῃ πολίτευμα ὑπὸ τύπον ἄλλον καὶ τάνάπαλιν.

Ὡς ἐρρέθη, τὸ σύνταγμα, ὅπου αἱ καθεστῶσαι πολιτικαὶ ἐξουσίαι δὲν ἀπολαύουσι τοῦ δικαιώματος τοῦ μεταβάλλειν αὐτὸ, διατηρεῖται ἄθικτον μέχρι τῆς δι' ἐθνικῆς ἐπαναστάσεως δηλώσεως τῆς ἐναντίας τῆς κοινωνίας θελήσεως. Δύνανται οὐχ ἦττον νὰ ἀναθεωρηθῇ, ἐν γένει ἢ ἐν μέρει, ἐὰν αὐτὸ τοῦτο τὸ σύνταγμα ἐπιτρέπῃ τὴν ἀναθεώρησιν αὐτοῦ καὶ καθ' ὃν ὀρίζει τοῦτο τρόπον, ἀσφαλίζοντα τὰς καθιερούμενας ἐν αὐτῷ ἀτομικὰς καὶ πολιτικὰς ἐλευθερίας. Τὸ ἦδη παρ' ἡμῖν ἰσχύον σύνταγμα τοῦ 1864, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ προλαβόν, ἐπιτρέπει κατὰ μίμησιν ἄλλων χωρῶν συνταγμάτων (*) τὴν

(*) Τοιαῦτα εἶναι τὸ γαλλικὸν σύνταγμα τοῦ 1795, τὸ τοῦ 1848 τῆς Γαλλίας, τὸ ὁμοσπονδιακὸν σύνταγμα τῆς Ἀμερικῆς, τὸ βελγικὸν κτλ. Καὶ κατὰ μὲν τὸ γαλλικὸν τοῦ 1795 τὸ συμβούλιον τῶν ἀρχαίων (Le conseil des anciens) προτείνει εἰς τὸ συμβούλιον τῶν 500 τὴν ἀναθεώρησιν, ἐὰν δὲ τοῦτο τρεῖς κατ' ἐπανάληψιν ἐντὸς ἐνιαυτοῦ κατὰ διαλείματα τριῶν ἐτῶν παραδεχθῇ αὐτὴν, συγκαλεῖται βουλὴ ἀναθεωρητικῆ. Κατὰ δὲ τὸ τοῦ 1848 δημοκρατικὸν τῆς Γαλλίας (ἄρθρον 111) μόνον κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος βουλευτικῆς τινος περιόδου ἐδύνατο ἢ βουλὴ νὰ ἐκφράσῃ τὴν περὶ μεταβολῆς τοῦ συντάγματος εὐχὴν αὐτῆς, ἀπαιτεῖται δὲ τότε νὰ διατυπωθῇ ἡ εὐχὴ αὕτη μετὰ τρεῖς συνεχεῖς συζητήσεις, ἐντός τριῶν μηνῶν γενομένης, καὶ διὰ τῆς πλειοψηφίας τῶν 3/4 τῶν ψηφοφορησόντων* τῆς ἀναθεωρήσεως δὲ ἐπιτραπέσις, ἐμμελλε νὰ κληθῇ συνέλευσις, τρίμηνον μόνον δυνάμενη νὰ διαρκέσῃ καὶ ἀσχολουμένη μοναδικῶς εἰς τὴν ἀναθεώρησιν, δι' ἣν ἐξελέχθη. Τὸ δὲ τῶν Ἡν. πολιτικῶν

ἀναθεώρησιν αὐτοῦ διὰ τοῦ 101 ἄρθρου, ἀλλ' ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὅρους: α) ὅτι μόνον ὠρισμέναι διατάξεις αὐτοῦ ἐκ τῶν μὴ θεμελιωδῶν δύναται νὰ ἀναθεωρηθῶσιν, οὐχὶ δὲ αἱ θεμελιώδεις, β) ὅτι μόνον μετὰ πρῆλυσιν δεκαετίας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ συντάγματος ἐπιτρέπεται ἡ ἀναθεώρησις αὐτῶν (συνεπληρώθη ἤδη ἡ χρονικὴ αὕτη προθεσμία), γ) ὅτι ἀπαιτεῖται γὰ βεβαιωθῆ ἢ προσηκόντως ἢ ἀνάγκη τῆς ἀναθεώρησεως, θεωρεῖται δὲ βεβαιωθεῖσα προσηκόντως, ἐὰν ἡ βουλὴ κατὰ δύο συνεχεῖς βουλευτικὰς περιόδους διὰ τῶν τριῶν τετάρτων τῶν ψήφων τοῦ ὅλου αὐτῆς ἀριθμοῦ ζητήσῃ τὴν ἀναθεώρησιν δι' ἄλλης πράξεως, ὀρίζουσας τὰς ἀναθεωρητέας διατάξεις. Ἐνεργεῖται δὲ ἡ ἀναθεώρησις διὰ τῆς διαλύσεως τῆς ὑφ' ἐστῶσης βουλῆς καὶ τῆς κλήσεως ἄλλης, εἰδικῶς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, συγκροτουμένης ἐκ

(ἄρθρον 5), ἰσχύον ἔτι, ἐπιτρέπει τὴν ἀναθεώρησιν αὐτοῦ κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. « Τὸ κογκρέσσον (κατὰ τὰς ῥητὰς διατάξεις τοῦ συντάγματος) ἡσάκις τὰ δύο τρίτα τῶν δύο βουλῶν, (τῶν ἀπαρτιζουσῶν αὐτό), ἤθελον θεωρήσει ἐπάναγκες, δύναται νὰ προτείνῃ μεταβολὰς εἰς τὸ σύνταγμα τοῦτο, ἢ ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ τῶν δύο τρίτων τῶν νομοθετικῶν σωμάτων τῶν ἄλλων κρατῶν δύναται νὰ συγκαλέσῃ συνέλευσιν εἰδικὴν (convention), ὅπως προτείνῃ αὐτῇ τὰς μεταβολὰς, αἵτινες κατ' ἄμφοτέρων τὰς περιπτώσεις θέλουσιν ἰσχύει, ὡς διατάξεις τοῦ συντάγματος, ἐὰν ἐπικυρωθῶσιν ὑπὸ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων τῶν τριῶν τετάρτων τῶν διαφόρων κρατῶν ἢ ὑπὸ τῶν τριῶν τετάρτων τῶν νομοθετικῶν σωμάτων ἐκάστου αὐτῶν, ἐφ' ὅσον ἐκάτερος τῶν τῆς ἐπικυρώσεως τρόπων ἤθελον ὀρισθῆ ὑπὸ τοῦ Κογκρέσσου. Ἄλλ' οὐδεμία μεταβολὴ εἰς τὸ σύνταγμα δύναται νὰ ἐπινεχθῆ πρὸ τοῦ ἔτους 1808, ἀλλοιοῦσα τὴν 1ην καὶ τὴν 4ην ῥήτραν τῆς § θ' τοῦ ἄρθρου α, οὐδεμία δ' ὡσαύτως μεταβολὴ, δι' ἧς ἤθελον ὀρίζεσθαι, ὅτι δύναται κράτος τι τῆς ὁμοσπονδίας ἀνευ τῆς ἰδίας αὐτοῦ συναινέσεως νὰ στερηθῆ τῆς ἰσονομίας, δηλονότι ἴσης ψήφου (διὰ δύο γερούσιαστῶν ἕκαστον) ἐν τῇ γερούσιᾳ.

διπλασίου ἀριθμοῦ βουλευτῶν, ἧτις ἀποφαίνεται μόνον ἐπὶ τῶν κηρυχθεισῶν ἀναθεωρητέων διατάξεων. Καὶ οἱ ὅροι, οὓς τάσσει τὸ σύνταγμα, καὶ ὁ τρόπος, ὃν ὀρίζει πρὸς ἀναθεώρησιν, ἀσφαλίζουσι δεόντως τὰς καθιερούμενας δι' αὐτοῦ ἀτομικὰς καὶ πολιτικὰς ἐλευθερίας κατὰ τῆς κακοβουλίας ἀποροφητικοῦ ἡγεμόνος καὶ τῆς δουλοφροσύνης ἀνδραποδώδους βουλῆς· γεννῶνται ὁμοῦ τινὰ ζητήματα, ὧν πρέπουσαν θεωροῦμεν τὴν ἐνταῦθα ἐξέτασιν. Καὶ ἐν πρώτοις ἡ ἐκφρασις δι' ἰδίας πράξεως τί ἐμφαίνει; β) δὲ τίνες αἱ θεμελιώδεις τοῦ συντάγματος διατάξεις καὶ τίνες αἱ μὴ θεμελιώδεις; Οὐ μόνον ὁ ὀρθὸς λόγος ὑπαγορεύει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι διὰ τῆς λέξεως *πράξις* ἐσκόπει ἡ θεσπίσασα τὸ σύνταγμα συνέλευσις νὰ ἀναθῆ εἰς μόνην τὴν βουλὴν τὴν ἀπόφασιν περὶ ἀναθεώρησεως, ἀποκλείουσα τὴν ἀνάγκην τῆς καὶ τοῦ βασιλέως συναινέσεως διὰ τῆς κυρώσεως αὐτῆς, διότι ἄλλως α) ἤθελε μεταχειρισθῆ τὴν λέξιν *νόμος* καὶ οὐχὶ τὴν *πράξις*, β) διότι ἡ παραδοχὴ τῆς ἀντιθέτου γνώμης ἀπάγει προφανῶς εἰς σκανδαλωδέστατον ἀτόπημα, καθ' ὅσον τοῦ 107 ἄρ. τοῦ συντάγματος ῥητῶς ὀρίζοντος, ὅτι ἀποφασισθεῖσας τῆς ἀναθεώρησεως, διαλύεται ἡ ὑφ' ἐστῶσα βουλὴ, ἐὰν ὑποτεθῆ, ὅτι ἀπαιτεῖται οὐ μόνον ἀπόφασις τοῦ βουλευτικοῦ σώματος περὶ ἀναθεώρησεως, ἀλλὰ πλήρης νόμος, προσαπαιτῶν καὶ τὴν τοῦ βασιλέως συναίεσιν, ἢ οὐτος δύναται νὰ ἀρνηθῆ εἴτε διὰ τῆς ἀκυρώσεως εἴτε διὰ τῆς ἐπὶ δέμνηνον ἀπραξίας, ἢ περὶ ἀφ' οὗτου διαλύσεως τῆς βουλῆς καὶ συγκαλέσεως νέας ἐκ διπλοῦ ἀριθμοῦ βουλευτῶν ῥητῆ τοῦ συντάγματος ἐπιταγῆ ματαιοῦται ὅλως· ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν στενογραφικῶν πρακτικῶν τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως (6 τόμος σελίς 794) συναίεσθαι. Ἡ λύσις τοῦ δευτέρου ζητήματος, εἶναι δυσχερῆστερα, διότι ἀκριβῆς τι ὄριον

μεταξὺ τῶν θεμελιωδῶν καὶ μὴ θεμελιωδῶν διατάξεων δὲν δύναται νὰ πορισθῆ ἐκ τοῦ συντάγματος. Φρονοῦμεν ὅμως, ὅτι ἀναμφισβητήτως δεόν νὰ θεωρηθῶσι θεμελιώδεις α) μὲν, αἱ τὰς ἀτομικὰς ἐλευθερίας καθιερούσαι. Ἄν ἡ δέσμευσις ἢ κολόβωσις τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν ἀντίκειται εἰς αὐτὸν τὸν σκοπὸν τῆς ἐν πολιτεία συντάξεως τῆς κοινωνίας, ὅστις εἶναι ἡ ἀσφάλεισις τῶν ὑπὸ τῆς φύσεως δεδομένων τῷ ἀνθρώπῳ ἐλευθεριῶν, εὐνόητον εἶναι, ὅτι συνταγματικὸς χάρτης, καθιερώσας ἅπαξ αὐτάς, δὲν δύναται νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν μεταβολὴν τῶν καθιερουσῶν αὐτὰς διατάξεων πρὸς δέσμευσιν ἢ περιορισμὸν αὐτῶν. Ἀναμφισβητήτως ὁμοῦ ἐπιτρέπεται ἡ διὰ μειζόνων ἐγγυήσεων περιβολὴ αὐτῶν. β) δὲ αἱ τὴν διαίρεσιν τῆς ὅλης κοινωνικῆς ἐξουσίας κατὰ τὰ ὑπὸ τῶν συνταγματικῶν πολιτευμάτων ἐν γένει νενομοθετημένα καὶ παραδεδεγμένα ὀρίζουσαι διατάξεις, ἐπομένως ἢ περὶ βασιλέως ἀνευθύνου τοῦ Συντ. διατάξεις, ἢ περὶ ὑπουργῶν καὶ τοῦ ὑπευθύνου αὐτῶν, ἢ περὶ ὑπάρξεως βουλῆς καὶ ἐκλογῆς αὐτῆς ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ἢ περὶ καταρτισμοῦ δικαστικῆς ἐξουσίας ἀνεξαρτήτου κτλ.

ΤΜΗΜΑ Α' ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟῦ ΔΙΚΑΙΟΥ.

Περὶ συνθέσεως τῆς ἐξουσίας.

§ Τί ἐστὶ πολιτικαὶ ἐλευθερίαι καὶ τί διαφέρουσι τῶν ἀτομικῶν.

Εἶπομεν, ὅτι ἡ ἐξουσία (κατὰ τὴν γενικωτέραν τῆς λέξεως σημασίαν) δεόν νὰ ἔχῃ μόνον, ἀλλὰ πάντα, τὰ ἐξῆς δικαιώματα: τὸ τοῦ φορολογεῖν, στρατολογεῖν, ἱκανοποιεῖν ἢ δικάζειν, ἀντιπροσωπεύειν ἐξωτερικῶς καὶ ἀστυνομεῖν, κατὰ νόμους τεθειμένους ὑπ' αὐτῆς ταύτης, οὓς δύναται καὶ νὰ μεταβάλλῃ, ἧτοι δεόν νὰ ἔχῃ καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ νομοθετεῖν· ἀλλ' ὅτι ὅλως ἀσυμφώνως πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς κοινωνίας ἐπὶ τῷ λόγῳ δὴ-

θεν τῆς ἀνάγκης ἐδήμευσαν πολλάκις καὶ τὰ φυσικὰ τοῦ ἀνθρώπου δικαιώματα, ὧν τὴν ἐξασφάλισιν σκοπεῖ ἡ συγκρότησις κοινωνίας καὶ ὑπὸ πολιτεῦμα ὑπαγωγῆ αὐτῆς, ἧτοι τὰς λεγομένας ἀτομικὰς ἐλευθερίας. Εἶπομεν β) ὅτι τὴν ἐξουσίαν (εἰς ἣν συμπεριλαμβάνονται πάντα τὰ ἤδη μνημονευθέντα δικαιώματα), τὴν ὁποίαν ὑπὸ τὰ μοναρχικὰ πολιτεύματα διαχειρίζεται πᾶσαν μία καὶ μόνη ἐξουσία, συγκεντρουμένη εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μονάρχου, διήρσαν τὰ ἀντιπροσωπικὰ πολιτεύματα, ἀκολουθοῦντα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων, εἰς τρεῖς, τὴν νομοθετικὴν, ἐκτελεστικὴν καὶ δικαστικὴν, ἐξ ὧν ἡ μὲν πρώτη τάσσει τοὺς νόμους, ἡ δὲ δευτέρα προστατεύει κατ' αὐτοὺς τὰ μὴπω προσβληθέντα δίκαια τοῦ πολίτου, ἔχουσα τὴν πρωτοβουλίαν εἰς τὴν κίνησιν καὶ ἐνέργειαν τῆς κυβερνητικῆς μηχανῆς, ἧτοι εἰσπράττει τοὺς φόρους, συλλέγει τοὺς στρατιώτας, ἀντιπροσωπεύει ἐξωτερικῶς τὸ κράτος καὶ διαχειρίζεται τὴν ἀνωτάτην ἀστυνομίαν, συντελεῖ δὲ προσέτι εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων, χρείας καλούσης, ἡ δὲ τρίτη τιμωρεῖ τὰς παραβάσεις τῶν Ποιν. νόμων καὶ διαλύει τὰς μεταξὺ τῶν πολιτῶν ἰδιωτικὰς διαφοράς. Παρετηρήσαμεν δὲ, ὅτι εἰς τὴν διαίρεσιν ταύτην τῶν ἐξουσιῶν, εἰς ἃς κατανέμεται κατὰ τὰ ἀντιπροσωπικὰ πολιτεύματα ἢ ἐν συνόλῳ ἐξουσία, συνίστανται αἱ λεγόμεναι πολιτικαὶ ἢ πολιτειακαὶ ἐλευθερίαι, ἧτοι ἢ κατὰ τὰ ἀντιπροσωπικὰ πολιτεύματα σύνθεσις τῆς ἐξουσίας.

Αἱ ἀτομικαὶ λεγόμεναι ἐλευθερίαι δὲν εἶναι ἐπινόημα τοῦ ἀνθρώπου, ὡς αἱ περὶ ὧν πρόκειται ἤδη πολιτικαὶ ἐλευθερίαι. Κακοὶ νόμοι, ἀντιβαίνοντες δηλονότι εἰς τὸν κοινωνικὸν σκοπὸν, δύναται νὰ κολοβώσωσιν ἢ νὰ δημεύσωσιν ὅλως τὰς ἀτομικὰς ἐλευθερίας· ἀγαθοὶ τὸν κεντρίον νόμοι προστα-

τεύουσι τὰς ἀτομικὰς ἐλευθερίας κατὰ τῶν αὐθαιρεσιῶν τῆς ἐξουσίας, ἀλλ' οὐδεις παρὰ γαίης αὐτάς. Καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας καὶ ἐν πάσαις ταῖς χώραις, ὑπ' ὅλας τὰς κυβερνητικὰς μορφάς, εἰς οἰονδήποτε βαθμὸν πολιτισμοῦ ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκην νὰ θέσῃ ἐλευθέρως εἰς ἐνέργειαν τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, νὰ ἀναπτύξῃ τὰς σωματικὰς καὶ διανοητικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, νὰ σκέπτηται, νὰ ἐνεργῇ καὶ νὰ κινήται. Ἕλλην ἢ Γάλλος, Ἀγγλος ἢ Ἀμερικανός, Ἰνδός ἢ Σίνας, ὁ ἄνθρωπος ἐγεννήθη, ὅπως διαθέτη κατὰ τὸ δοκοῦν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, τὸν ἐνδιάθετον καὶ προφορικὸν λόγον αὐτοῦ, τὴν ἐργασίαν καὶ τὸν καρπὸν τῆς ἐργασίας αὐτοῦ. Ἐξ ἐναντίας τὸ κράτος, δηλονότι ἡ κοινωνικὴ ἐξουσία, δὲν ἔχει σκοπὸν ὑπάρξεως, εἰ μὴ διότι ἐξασφαλίζει καὶ προστατεύει τὰς ἀτομικὰς ἐλευθερίας. — Ἄλλ' αἱ πολιτικαὶ ἐλευθερίαι, ἤτοι ἡ κατὰ τόνδε ἢ τόνδε τὸν τρόπον πρὸς ἐπιτυχῆ ἐκπλήρωσιν τῶν κυβερνητικῶν καθηκόντων κατάρτισις τῆς ἐξουσίας καὶ τὰ πρὸς τὴν τοιαύτην κατάρτισιν ἀπονεμηθέντα τοῖς πολίταις δικαιώματα, πολιτικὰ δικαιώματα ἐπίσης λεγόμενα, εἶναι ἀπλοῦν ἐπινόημα τοῦ ἀνθρώπου, διὰ τοῦτο δὲ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς παρὰ τοῖς διαφόροις λαοῖς ὑφίστανται παντοίας μεταβολάς. Μία ὁμῶς εἶναι ἀναγκαίως ἡ βᾶσις τῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν, ἡ πολυαρχία ἢ μοναρχία ἄγαν κεκερασμένη μετ' ἀπολύτου δὲ μοναρχίας δὲν δύνανται νὰ συνυπάρξωσι πολιτικαὶ ἐλευθερίαι, διότι, ὡς ἐρέθη, αἱ πολιτικαὶ ἐλευθερίαι συνίστανται εἰς τὴν κατανομήν τῆς ἐν συνόλῳ ἐξουσίας εἰς πολλὰ πρόσωπα καὶ σώματα, ὑπὸ δὲ τὴν ἀπόλυτον μοναρχίαν τὸ ὅλον τῆς ἐξουσίας διατελεῖ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ μονάρχου.

Κύριος τῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν σκοπός, εἶναι ἡ ἀσφάλις τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν.

Αἱ ἀτομικαὶ ἐλευθερίαι διὰ τὴν παντοδυναμίαν τοῦ μονάρχου καὶ τὴν κακοήθειαν πολυλίκιαν τῶν ὀργάνων αὐτοῦ, ἐτι δὲ τὸν φόβον τῶν ἐπαναστάσεων, ἐλλείπουσιν ὅλως ἢ παραβιάζονται καὶ καταπατοῦνται συνθέσταια ἐν τοῖς ὑπὸ ἀπόλυτον μοναρχικὸν πολιτεύμα τελοῦσι κράτεσι· αὐτὴ ἡ κορωνὶς τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν, ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία, ἥς ἄνευ ἡ ζωὴ καθίσταται ἀλγεινοτάτη, διατρέχει τὸν ἔσχατον τῶν κινδύνων. Οὐδέποτε ὁ πολίτης ἀπολαύει ἡσυχίας αὐτῆς, καθὼ κατεχόμενος ἀδιακόπως ὑπὸ τοῦ στυγεροῦ φόβου μὴ λακπατήσῃ αὐτὴν φρενοτροπία τις τοῦ ἡγεμόνος ἢ ἀφόρητοι κακώσεις ὑποδεστέρων δημοσίων ὀργάνων, οἷον κακοτρόπου διοικητοῦ ἢ ἀστυνόμου ἢ χωροφύλακος καὶ κλητῆρος. Ὑπὸ τὴν ἐποψίν δὲ ἰδίως ταύτην δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς πάντας ἐν γένει τοὺς ἀπολύτους Μονάρχας ὅ,τι εἶπεν ὁ Montaigne περὶ τῶν αὐθαιρέτων καὶ αὐτογνωμόνων βασιλέων· «ὅτι δηλαδὴ ὁ μὲν λαὸς φαίνεται τότε, ὅτι ἐγεννήθη φέρων ἐρίππιον ἐπὶ τῆς ῥάχους, ὁ δὲ ἡγεμὼν φέρων μᾶστιγα καὶ πτερινιστήρας, ὅπως ἰππεύῃ ἐπ' αὐτοῦ». Ἐτι δὲ ἀναιδέστερον καὶ αὐθαδέστερον παραβιάζονται αἱ ἄλλαι ἀτομικαὶ ἐλευθερίαι, αἱ καὶ πολιτικῆς ἐλευθερίας ἅμα χαρακτῆρα φέρουσαι, ὡς ἡ ἐλευθερία τοῦ λέγειν καὶ τοῦ γράφειν. Ὁ Thiers ἀναφέρει ἐν τινὶ ὁμιλίᾳ αὐτοῦ ἐνώπιον τῆς βουλῆς κατὰ τὸ 1846, ὅτι ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ', πεπτωκός ὑπὸ τὸ βᾶρος τῶν χρόνων, ὁ διαπρεπὴς Bossuet, καίπερ μοναρχικώτατος, εὔρεθη ἠναγκασμένος νὰ καθικετεύσῃ εὐφῶ καὶ θεοσεβῆ τινὴ γυναῖκα, ἥτις ἤρξατο ἀσχοῦσα ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταβεβλημένον αὐτοῦ νοῦν, τὴν Κυρίαν Μαιντενῶν, ἵνα λάβῃ τὴν ἀδειαν τῆς δημοσιεύσεως τῶν σοφῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων, ἦν ἀπέτρεπον οἱ διευθύνοντες τότε ἐν Γαλλίᾳ

τὴν λογοκρισίαν, ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ Letellier. (*).

Ἐπομένως ἀνάγκη πᾶσα νὰ φρουρῶνται ὑπὸ πολιτικῶν ἐλευθεριῶν αἱ ἀτομικαὶ, καὶ διὰ τοῦτο ἀποκρουστέα τὰ ἀπόλυτα μοναρχικὰ πολιτεύματα, ἐσφαλμένη δ' ἡ γνώμη, καθ' ἣν οἱ μὴ προωδευμένοι ἠθικῶς καὶ διανοητικῶς λαοὶ τυγχάνουσιν ἀνάξειοι πολιτικῶν ἐλευθεριῶν (**). Βεβαίως διοργανώσεις τῆς ἐξουσίας κατὰ τρόπον ἐλεύθερον, καταλύονται τὸ παντοδύναμον τοῦ μονάρχου, δύναται πολυτρόπως νὰ ἐπιτευχθῇ. Οὕτω φέρ' εἰπεῖν κατὰ τὸ ἡδὴ ἐλληνικὸν Σύνταγμα δικασταί, ὑπὸ τοῦ βασιλέως διοριζόμενοι ἰσοβίως, διαχειρίζονται κατὰ τὸ πλεῖστον τὴν δικαστι-

(*) Ἐν τῇ αὐτῇ ὁμιλίᾳ παρατηρεῖ ὁ Thiers, ὅτι καὶ ὁ διάσημος ὑπουργός Choiseul διὰ τῆς κολακείας γυναικός τινος, τῆς κυρίας Πομποδούρη ἠδυνήθη, διατηρούμενος εἰς τὰ πράγματα καὶ παρασύρων τὸν τότε βασιλέα τῆς Γαλλίας, Λουδοβίκον τὸν ΙΓ', νὰ μεγαλύνῃ τὸ γαλλικὸν ναυτικὸν καὶ ἀνεγείρῃ τὸν τὰ μάλιστα ἐκπεπτωκότα στρατόν· ἀλλ' ὅτε ὁ μονάρχης παρεδόθη εἰς ἀκολάστους ἔρωτας πρὸς ταπεινὴν παλλακίδα, τὴν D'Yvarg, ὁ Choiseul ἐθεώρησεν ἀναξιοπρεπὲς νὰ ὑπηρετῇ ἐφεξῆς καὶ ἀνεχώρησε, «μετ' αὐτοῦ, ὡς εὐφραδῶς ἐκφράζεται ὁ Thiers, συνανέχωρησεν ὁ ἀγαθὸς τῆς Γαλλίας δαίμων καὶ ἡ Πολωνία ἐκείνη, ἥτις σπαράσσει ἐτι ὑπὸ τὰς τυραννικὰς ἀλύσεις, διεμελίσθη· δύο δὲ ἅμα ἄνδρες, ὁ μὲν Λουδοβίκος ΙΓ' ἐν εὐθείᾳ μεταμελεία, ὁ δὲ Μέγας Φρειδερίκος, ὁ πρωταίτιος τῆς διαμελίσεως ταύτης, ἐν κακοήθειᾳ χαιρεκακίᾳ ἀνέκραξαν· «ἐὰν ὁ Choiseul ὑπουργεῖεν εἰσέτι, ἡ Πολωνία δὲν ἤθελε καταμελισθῇ.

(**) Οἱ μὴ προωδευμένοι λαοὶ, μὴ συναισθανόμενοι τὸ πολῦτιμον τῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν, εὐχερῶς ἀποδέχονται τὴν παραβίαν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος, καὶ ὑπὸ τὴν ἔνοιαν ταύτην, δύνανται ὄντως νὰ ὀνομασθῶσιν ἀνάξειοι πολιτικῶν ἐλευθεριῶν· ἀλλ' ἂν ὁ ἡγεμονεύων αὐτῶν, ἐστερημένος ἀπορροφητικῶν τάσεων, θελήσῃ νὰ κρατῆ τὰς πολιτικὰς ἐλευθερίας, ἐδραιοῦνται αὐταὶ μετὰ τινὰ χρόνον ἐν τοῖς ἤθεσιν αὐτῶν.

κὴν ἐξουσίαν, κατὰ δὲ τὸ γαλλικὸν Σύνταγμα τῆς 3 Σεπτεμβρίου τοῦ 1791 οἷτε δικασταί καὶ ὁ δημόσιος κατήγορος ἐξελέγοντο ὑπὸ τοῦ λαοῦ, καὶ κατὰ τὸ τοῦ 1793 ὀρισμένη μόνον τάξις πολιτῶν, ἐχόντων τὰ δεόντα προσόντα, ἐξέλεγε τοὺς εἰρηνοδίκας, αἱ δὲ ἐκλογικαὶ ὁμηγύρεις ἢ σώματα (assemblies électorales) τοὺς ποινικοὺς δικαστὰς καὶ τοὺς δημοσίους διαιτητὰς (arbitres), ἐτι δὲ τοὺς Ἀρειοπαγίτας. Οὕτως ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχει ἐν καὶ μόνον νομοθετικὸν σῶμα, κατὰ τετραετίαν ἐκλεγόμενον, διαλυόμενον ὑπὸ τοῦ βασιλέως κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ· ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὸ Σύνταγμα τοῦ 1791 ὑπῆρχεν ὡσαύτως ἐν νομοθετικὸν σῶμα, ἐργαζόμενον μονίμως, κατὰ διετίαν ἐκλεγόμενον καὶ μὴ διαλυόμενον ὑπὸ τοῦ βασιλέως, κατὰ δὲ τὸ τοῦ 1793 ἐνικυσίως ἐκλεγόμενον καὶ καταρτίζον τὸ συμβούλιον, εἰς δὲ ἦν ἀνατεθειμένη ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία δι' ἐκλογῆς 24 ἐκ τοῦ γενικοῦ καταλόγου τῶν ὑποψηφίων, ὃν ἀπῆρτιζεν ἡ ὑπ' ἐκάστου ἐκλογικοῦ σώματος ὑπόδειξις ἐνὸς ὑποψηφίου κ.τ.λ. Ἐν ταῖς ἄλλαις συνταγματικαῖς ἐπικρατείαις ὑπάρχουσι δύο νομοθετικὰ σώματα. Παρ' ἡμῖν καὶ παρὰ Γάλλοις ὑπάρχει καθολικὴ ψηφοφορία, παρ' Ἀγγλοῖς περιορισμένη. Ἀπόκειται δ' εἰς τὴν πολιτικὴν πεῖραν κατὰ τὰς πολιτικὰς καὶ κοινωνικὰς περιπετείας καὶ περιστάσεις, ὡς καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ἀναπτύξεως τῶν διαφόρων ἐθνῶν νὰ ῥυθμίσῃ οὕτως ἢ ἄλλως, ἐπὶ εὐρυτέρων ἢ στενοτέρων βάσεων, τὰς πολιτικὰς ἐλευθερίας. Ἄλλ' ἀνυμφήριστον διατελεῖ, ὅτι ἀπαραιτήτος χρεία τῆς καθιερώσεως πολιτικῶν ἐλευθεριῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀτομικῶν καὶ ὅτι, καταλλήλως αὐταὶ ῥυθμιζόμεναι καὶ ἀσχοῦμεναι, λειτουργοῦσιν εὐδαιμόνως πανταχοῦ.

Ἄλλ' ὅσον στεναὶ καὶ αἱ ἦναι αἱ πολιτικαὶ ἐλευθερίαι, ὅσον καὶ ἂν ἐλλείπωσι παν-

τελῶς αὐται, βέβαιον εἶναι, ὅτι ἡ ἐξουσία, ἢ ὀπωσδήποτε καταρτιζομένη, ἀντιπροσωπεύει τὴν κοινωνίαν, καθὼς κατὰ τὸ ἐν αὐτῇ ἰσχύον πολιτεύμα, ἀπορρέον ἀπὸ τῆς κυριαρχικῆς αὐτῆς ἐξουσίας, καταρτιζομένη τῇ ῥητῇ ἢ σιωπηρᾷ θελήσει αὐτῆς.

Εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν πολιτευμάτων ἀνήκει ἡ ἐξέτασις τοῦ πῶς ἐρρυθμίζοντο αἱ πολιτικαὶ ἐλευθερίαι ὑπὸ τῶν διαφόρων πολιτευμάτων. Ἡμεῖς ἀπλῶς θέλομεν ἀσχοληθῆ εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ πῶς κατὰ τὰ νεώτερα Συντάγματα τῶν ἀντιπροσωπικῶν πολιτειῶν καὶ ἰδίως τὸ ἡμέτερον Σύνταγμα, ῥυθμίζονται αἱ πολιτικαὶ ἐλευθερίαι, δηλονότι τίς ἢ κατ' αὐτὰ σύνθεσις τῆς ὅλης ἐξουσίας.

Ἐπειδὴ δὲ, ὡς ἐρρέθη, εἰς τρεῖς διενεμήθη ἑλλόγως κατὰ τὰ ἀντιπροσωπικὰ πολιτεύματα ἢ ἐν συνόλῳ ἐξουσία, τὴν νομοθετικὴν ἐκτελεστικὴν καὶ δικαστικὴν, θέλομεν πραγματευθῆ ἰδιαίτερος περὶ ἐκάστης αὐτῶν, ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς πρώτης.

(Ἀκολουθεῖ).

EL RESUCITADO

ΓΠΟ

S. FIEVÉ.

(Ἱστορικὸν διήγημα).

(Μετάφρασις ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Π**)

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Β'.

Δεκαπέντε ἡμέραι παρήλθον. Ἐσπέραν τινὰ ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ στρατηγοῦ εἰσηλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν μου. Ἦτον ὀπλισμένος, ἐφόρει τὰ μακρὰ ὑποδήματά του, ἦν, ἐν ἐνί, ἔτοιμος πρὸς ἐκστρατείαν. Ἐνόησα ὅτι ἐπρόκειτο περὶ σπουδαίου τινός, ἐνεδύθη, ὀπλίσθη καὶ ἐξήλθομεν. Πεντήκοντα βήματα ἔξω τῶν πυλῶν τῆς πόλεως, Οὐσάροι

περὶ τοὺς εἴκοσι, κεκαλυμμένοι διὰ τῶν μανδυῶν των, ἐκρύπτοντο ὑπὸ τὰ δένδρα μικροῦ τινος παρὰ τὴν ὁδὸν δάσους ἐξάλης καὶ κάκτων. Εἶχον φέρει τὸν ἵππον μου ὡς καὶ τὸν τοῦ Ῥεσικούρ, ἵππεύσαμεν καὶ ἀνεχωρήσαμεν. Παρατήρησα εὐθύς, ὅτι οὐδεὶς κρότος, ἀναγγέλλων τὴν πορείαν ἱππικοῦ, μᾶς ἐπρόδιδε. Οἱ πόδες τῶν ἵππων εἶχον περιτυλιχθῆ διὰ νακτοῦ (feutre), αἱ δὲ καρβίναι καὶ αἱ σπάθαι τῶν ἵππέων διὰ πανίου ἢ ἐριούχου. Ἡμίσειαν λεύγην πέραν τῆς Albaracin, ἐστρέψαμεν πρὸς τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν εἰς τὴν *σιέραν* τῆς Teruel ἠρώτησα τὸν Ῥεσικούρ ἐὰν μετεβαίνομεν εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην.

— Ὅχι, ἀπήντησε, ἀλλὰ δὲν πηγαίνομεν μακρὰν, μεταβαίνομεν εἰς Ἀλιπουέντε, ὅπου ἐλπίζω, ὅτι θέλομεν συναντήσῃ τὸν *σεινιόρ Resucitado*.

— Παρὰ τίνος γνωρίζετε τοῦτο;

— Τὸ μεγάλο ἐκεῖνο παλληκάρι, τὸ ὁποῖον ἔφερες μίαν ἡμέραν εἰς τὸν στρατηγόν, μᾶς βεβαίωσεν ὅτι μέλλει νὰ διέλθῃ τὴν νύκτα ἐκεῖ.

Ἐρρίγησα ἄκων.

— Ἡμπορεῖς νὰ τὸ καυχῆθῃς, ὅτι προσέφερες μεγίστην ὑπηρεσίαν εἰς τὸν βασιλέα Ἰωσήφ, ἐξηκολούθη λέγων ὁ Ῥεσικούρ, διότι ὁ παλληκαρᾶς σου ἐκεῖνος μᾶς πληροφορεῖ περὶ ὅλων τῶν πράξεων καὶ τῶν διαδημάτων τοῦ Ἀναστηθέντος. Μᾶς ἀνήγγειλε σήμερον, ὅτι ὁ τρομερὸς *καβάσιλλας* μέλλει νὰ περάσῃ τὴν νύκτα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πενθεροῦ του, καὶ ἐὰν φέρωμεν εἰς καλὸν πέρασ τὴν μικρὰν μας ἐκστρατείαν, αὐριον δὲν θὰ τὸν φοβώμεθα πλέον.

— Εἶναι ἄτιμον! ἐψιθύρισα.

— Εἶμαι τῆς γνώμης σου κ' ἐγὼ, ἐπανελάβην ὁ Ῥεσικούρ. Αἶ! φίλε μου, προσέθετο γελῶν, λάλει εἰλικρινῶς, δὲν ἐνόησες τάχα, ὅτι ὁ Ἀναστηθεὶς ἦτο γυνή;

— Γυνή!

— Ἄφες αὐτὰ, μὴ κάμῃς τὸν ἐκθαμβόν!

— Σὲ βεβαίω· . . . ὑπετραύλισα.

— Δυσκολεύομαι νὰ πιστεύσω, ὅτι δὲν εἶχες παρατηρήσει τοῦτο, ὑπέλαβεν ὁ ὑπασπιστὴς. ὦ! εἶναι ἀληθὲς μυθιστόρημα ὁ Ἀναστηθεὶς — ὁ ἀληθὲς, οὐχὶ ἐκεῖνος, ὃν μεταβαίνομεν νὰ συλλάβωμεν, — ὁ Ἀναστηθεὶς, ἢ μάλλον ὁ δὸν Garcia Navarro, κόμης τοῦ Guerara y Alpuente, διὰ νὰ τὸν ὀνομάσωμεν μὲ τὸ ἀληθὲς αὐτοῦ ὄνομα, εἶχε νυμφευθῆ μικρὸν πρὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ πολέμου. Ἡ νεαρὰ γυνή του, ἥτις τὸν ἠγάπα περιπαθῶς, ἠκολούθει αὐτὸν εἰς ὅλας τὰς ἐκστρατείας του ἦν πλησίον του, ὅταν ἐφορευέθη εἰς Ὀριγουέλαν. Ἡ λύπη, ἢ δίψα τῆς ἐκδικήσεως, τὸ μῖσος ὅπερ συνέλαβα κατὰ τῶν Γάλλων, ἐνέπνευσαν αὐτῇ τὴν μάλλον ἐκτακτον εἰς μίαν γυναῖκα ἀπόφασιν. Συνήθροισε τὰ λείψανα τῶν ἀτάκτων (guerillezos), ἐνεψύχωσε τὸ καταπεσόν ἐκ τῆς ἤττης θάρρος των καὶ ἐπρότεινε αὐτοῖς νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ ἢ ἰδίᾳ εἰς τὰς μάχας. Ἡ καλλονή, ὁ εὐγλωττία τῆς Λουκρητίας, οὕτως ὀνομάζετο αὐτὴ, ἠλέκτρισαν τοὺς ἀγροίκους ἐκείνους καὶ θρησκόμανας ἀνθρώπους, οὔτινες νομίζοντες, ὅτι βλέπουσιν εἰς αὐτὴν πρόσωπόν τι ὑπερφυσικόν, τῇ ἀπέδωκαν αὐτοὶ οὗτοι τὸ ὄνομα τοῦ Garcia Navarro, καὶ ὠρκίσθησαν νὰ ὑποτάσσονται αὐτῇ ὡς ὑπετάσσοντο τῷ συζύγῳ τῆς. Ἐκ τούτου ὁ μῦθος ἐκεῖνος, ἡ δεισιδαίμων ἐκείνη πεποιθήσις, διαδεδομένη εἰς Ἀραγωνίαν, ἦν ἡ Λουκρητία οὐδόλως προσεπάθησε νὰ διαψεύσῃ. Ἡ περιβάλλουσα αὐτὴν γοητεία, ὁ φόβος δὲν κατώρθωσε νὰ ἐμπνεύσῃ ἦσαν τοιαῦτα, ὥστε θὰ εὐρισκόμεθα εἰς διηγετικὴ ἀμνηχανίαν νὰ καταβάλλωμεν αὐτὴν, ἐὰν ὁ ἔρος, ὅστις τὴν ὑψωσε, δὲν συνετέλει νὰ τὴν ῥίψῃ εἰς τὴν ἄβυσσον. Ὁ ἐλευθερωτὴς ὑμῶν ὀνομάσατε Ἰωσήφ Ναβάρρος, εἶναι δὲ αὐτάδελ-

φος τοῦ δὸν Γκάρσια Ζώντος ἔτι τούτου, ὁ Ἰωσήφ ἐφλέθη ὑπὸ ἀκαταμαχίτου πρὸς τὴν Λουκρητίαν ἔρωτος. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του, ἠλπισεν, ὅτι ἤθελε τὸν διαδεχθῆ, ἀλλ' ἡ ἐλπίς αὐτῆ, ἦν ἐφανέρωκε ὑπὲρ τὸ δέον, κατέστησεν αὐτὸν μισητὸν εἰς τὴν χήραν, ἥτις διὰ τῶν περιφρονησέων τῆς τὸν ἔφερεν εἰς τοσαύτην ἀπελπισίαν, ὥστε νὰ παραδώτῃ εἰς ἡμᾶς αὐτὴν σήμερον, διὰ νὰ τὴν ἐκδικηθῆ. Φιλτατέ μου, ὁ Ἀναστηθεὶς μᾶς παρέχει πράγματα. Ἄλλ' ἡσύχασε, ἄλλως τε δὲν τρέχει κανένα κίνδυνον ἢ ζωὴ τῆς Λουκρητίας. Θὰ περιορίσωσιν αὐτὴν μόνον εἰς φρούριόν τι, μέχρι τῆς εἰρήνης. Ὁ στρατηγὸς μάλιστα ὑπεσχέθη εἰς τὸν τρομερὸν ἐραστὴν τῆς, ὅτι θέλει ἐλευθερωθῆ ταχύτερον, ἐὰν συγκατένευε νὰ τὸν νυμφευθῆ, ἀπήτησα δὲ νὰ ἦσαι καὶ σὺ εἰς ἐκ τῶν συλλαβόντων τὸν Ἀναστηθέντα διὰ νὰ ἔχῃς δικαίωμα εἰς προδιβασιμόν.

— Ἄς μ' ἔλλειπεν ἡ τιμὴ αὐτῆ, εἶπον διὰ φωνῆς πεπνυγμένης, ὁ πρὸς τὰς γυναῖκας πόλεμος δὲν μ' ἀρέσκει.

— Ἄ! πτωχὲ φίλε μου, μὴ τι ἐρᾷς τῆς Λουκρητίας; εἶπεν ὁ Ῥεσικούρ, βλέπων με ἀσκαρδαμικτί.

— Τί τρέλλα! ἐκραύγασα, αἰσθανόμενος τὸ γελοῖον τῆς θέσεώς μου.

Ἄλλ' ἐψευδόμην, διότι ἐξετάζων τὰς ἀναμνήσεις μου, ὅπερ μυριάκις ἐπραξά ἀπὸ δεκαπέντε ἡμερῶν, ἔφθασα νὰ μαντεύσω ὅτι ὁ Ῥεσικούρ ὑπέθετεν, ὅτι μ' ἐμάνθανεν. Οὕτως, ἡ γοητεία, ἦν ἐξήσησεν ἐπ' ἐμὲ ἡ Λουκρητία, κατὰ τὴν συνέντευξίν μας, ἔκαμε ταχυτάτας προόδους.

Ἐξηκολούσαμεν βραδίζοντες ἐν σιγῇ. Ἐφοβούμενη νὰ φανερώσω τὰ συμβαίοντα ἐν τῇ καρδίᾳ μου, ἀλλ' ὁ Ῥεσικούρ ἐγίνωσκεν αὐτὰ κάλλιστα. Εἰς ὄραν λίαν προχωρημένην τῆς νυκτός, ἐστάθημεν εἰς τὰς ἐσχατίας μικροῦ τινος δάσους, ὅθεν διεβλέπομεν

κοιλιάδα τινα και τον Γουαδαλκουβιρ (· · · · ·) κυλιωντα τα οργυραναματά του. Είς τα πλευρά λόφου τινός ύψουτο πύργος μικρός, ον εφώτιζεν η σελήνη δια της ατμώδους και γλυκειάς λάμφεώς της. Ωραιά τινα δένδρα περιεκύκλουν αυτόν δια των σκιωδών ογκων των, και συνεπλήρουν το τοπειον τουτο, οπερ ην τοσοῦτο ποιητικόν και ειρηναιον, ωστε καθύχασα σχεδόν μοι εφαινετο αδύνατον, μέρος τοσοῦτω μαγευτικόν και ησυχον να γίνη μάχης τοσοῦτω συγεραῶ συνομοσίας. Κανεν φως δέν εφαινετο εις το μέτωπον του πύργου; Ίσως να ητο ακατοίκητον, ἴσως ο Αναστηθεις να ὑπόπτευσε τον απειλουντα αυτόν κίνδυνον, και δέν ηλθε.

Εφρικίασα αἴφνης, ακούσας τον ηγον συριγμου· και ιδου, ανηρ τις περιτετυλιγμένος δια μανδύου εφάνη προς το μέρος ημων. Ο Ρεσικουρ ὑπήγε προς συνάντησίν του και αφοῦ συνωμίλησεν ἐπ' ὀλιγον μετ' αὐτου, ἐπέστρεψε προς ἐμέ.

— Η ἀλώπηξ ἐπιάσθη εις την παγίδα, εἶπε, και βλέπων την ταραχήν μου, ην δέν ηδυνήην να κυριεύσω,

— Γενναιότητα, προσέθετο, γενναιότητα! φίλτατε. Η Λουκρητία ηλθεν ἐνταῦθα δια να παρευρεθῆ εις τὰς τελευταίας στιγμάς του κόμητος Guenara, ὅστις την αγαπαῶ, ὡς ἴδιον τέκνον, ὡς ζῶσαν ἐνθύμησιν υιοῦ, δι' ον ην ὑπερήφανος. Ο ἄθλιος οὔτος Ίωσῆς Ναβαρρος δέν εὔρισκεν ἄλλην ευκαιρίαν. . . . Τέλος, δέον να γίνη ὅ,τι θά γίνη. Πρόσεχε τον ἑαυτόν σου, συλλογίσου, ὅ,τι διακινδυνεύεις το μέλλον σου. Μετανοῶ, μά το ναι, ὅτι σ' ἔφερα ἐδῶ· θέλεις να μείνης εις το δάσος τουτο και να περιμένης την επιστροφὴν μου.

Ἠρνήθην ὀριστικῶς, ἠσθανόμεν ὅτι το να περιμένω το ἀποθησόμενον μ' ητο σκληρότερον η του να το ἰδῶ, και εἶπον τῷ Ρεσικουρ,

ὅτι ἤμην ὄλως ἔτοιμος να ἐκτελέσω το καθκόν μου.

Οἱ Οὔσαροι ἀφιππευσαν, ἀφήκαμεν τὰ ζῶα εις το δάσος, ὑπὸ την ἐπιτήρησιν δύο ἐκ των στρατιωτῶν, οἱ δὲ ἄλλοι, κατὰ τὰς ὁδηγίας του Ίωσῆ, μετέβησαν να φυλάττουν τὰς διαφορους ἐξόδους του πύργου, ἡμεῖς δὲ διευθύνθημεν προς την κυρίαν εἴσοδον.

Ο Ίωσῆς κρούει και λέγει τίς εἶναι αἱ πύλαι ἀνοίγουσι πάραυτα και ὁ Ρεσικουρ, κρατῶν το ξίφος εις τὰς χεῖρας, ὁρμᾶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ των Οὔσαρων· εἰσέρχομαι μετ' αὐτῶν και ἐγώ. Ἐν τῇ αὐλῇ εὔρομεν πέντε η ἐξ guerilleros κοιμωμένους και ἀόπλους. Ἐσφάγησαν πρὶν ἔτι μάς ἐνοήσωσι. Το ἀνάβαθρον (perron) καταλαμβάνεται ἐξ ἐφόδου, η αὐλειος θύρα συντριβεται· ἀνθρωποι φυλάττουσι εις τὰς βαθμίδας. Ο μὲν φεύγει, ὁ δὲ πυροβολεῖ κατὰ του Ρεσικουρ, ἀλλ' ἀποτυγχάνει, οὔτος δὲ τον ῥίπτει χαμαὶ δι' ἐνόγκτυπήματος τῆς σπάθης και ἡμεῖς τρέχομεν ἐντὸς τῆς οικίας, ζητοῦντες τον Αναστηθέντα. Ο Ίωσῆς, ὠχρὸς ὡς φάσμα, μάς ὁδηγεῖ, ἀλλὰ τεταραγμένος, ἐπτοημένος, εφαινετο ὅτι και αὐτὸς ἠγνοεῖ, ὡς ἡμεῖς, ποῦ ἔπρεπε να μᾶς φέρη. Βύρθημεν τέλος ἐνώπιον μιᾶς θύρας· ἐπὶ του οὐδοῦ ὑπολάμπει το ἔσωθεν φῶς. Ο Ρεσικουρ διατάττει να την διαρρήξωσιν, ὅτε ἀνοίγει αὕτη και βλέπομεν ἐμφανιζόμενον τον Αναστηθέντα, ἄνευ προσωπείου, ἐν ἐνὶ, αὐτήν την Λουκρητίαν, ἐν ὄλῃ τῇ καλλονῇ της, τελειοτέρα η ὅσον ἐφαντάσθημεν αὐτήν.

Ἐβηκε το δάκτυλόν της ἐπὶ τὰ χεῖλην και μάς εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ, ἀλλὰ δια κινήματος ἀγερώχου· «σιωπῆ, κύριοι, σεβασθῆτε τὰς τελευταίας στιγμάς του πατρός μου. Δέν θέλω να κάμω καμμίαν ἀντίστασιν.» Δέν ἐπιχειρῶ να παραστήσω την ἐντύπωσιν, ην μ' ἐπροξένησεν η ἐμφάνισις αὕτη. Ο Ρεσικουρ κατεβίβασε την ἀκωκὴν τῆς σπάθης

του και οὔτε ἐσκέφθη να λάβῃ την παραδιδόμενην αὐτῷ ἐκ τῆς χειρίδος ὑπὸ τῆς Λουκρητίας. Ὅλοι ἡμεῖς ἤμεθα συγκεκινημένοι, τεθηπότες, δισταζόντες· ὑφιστάμεθα την ἐπίδρασιν τῆς διπλῆς μεγαλειότητος τῆς γυναικὸς και του ἠττημένου ἔχθρου.

Ἡ δὲ Λουκρητία· . . το περικαλλὲς πρόσωπόν της δέν ἐξέφραζεν η τον φόβον μὴ δέν τύχη του οἴκτου, ον ἐξελιπάρει δι' ἑνα ἐτοιμοθάνατον.

— Ο κόμης Γουεβάρας, ἐξηκολούθει λέγουσα, πνέει τὰ λούσθια· ὀλίγαι μόνον στιγμαὶ του μένουσι να ζῆση, μία το πολὺ ὦρα, ἴσως δὲ και ὀλιγώτερον· σὰς δίδω τον λόγον μου ὅτι δέν θέλω ζητήσῃ να φύγω. Ἀποσυρθητε, σὰς ἐξορκίζω, μέχρις οὔ τον λάβῃ ὁ Θεός.

— Λυποῦμαι, μὴ δυνάμενος να σὰς δώσω την παρηγορίαν ταύτην, ἀπήνησεν ὁ Ρεσικουρ μετὰ σεβασμοῦ, ἀλλὰ και δια τόνου σταθεροῦ· αἱ διαταγαί, ἅς ἔχω εἰσι ῥηται, και φοβοῦμαι μὴ διακινδυνεύσω την ἐκτέλεσίν των.

— Ο στρατός μου εἶναι πολὺ μακρὰν ἀπ' ἐδῶ και δέν θά ἔλθῃ εις βοήθειάν μου. Ἄλλως τε ὑπόσχομαι. . . .

Ο Ρεσικουρ προσέκλινε και ἐποίησε σημεῖον ὅτι πᾶσα ἐνστασις ἀπέβαινε ματαία.

— Ἐστῶ, λοιπόν, θά σὰς ἀκολουθήσω, ἀλλὰ δέν θέλετε μ' ἐπιτρέψῃ προηγουμένως ν' ἀσπασθῶ μιαν τελευταίαν φορὰν τον πατέρα μου;

Καθ' ον χρόνον ὁ ὑπασπιστῆς ἀμφεταλαντεύετο, φωνῇ ἀδύνατος και τρέμουσα ἐρχομένη ἐκ του δωματίου του κόμητος μάς ἔκαμε να ῥιγῆσωμεν.

— Λουκρητία, τέκνον μου, εἶπεν η φωνῇ αὕτη, ποῦ εἶσαι; διατί με ἄφησες;

— Πλησιάζει να φανῇ η ἡμέρα, πάτερ μου και πρέπει να επιστρέψω εις την Παναγίαν Δελ-Ἀγκουιλάρ.

— Ἡδῆ;

— Η ἀπουσία μου δυνατὸν να γνωσθῇ.

— Βχεῖς δίκαιον, ἀναχώρησον, ἀλλὰ προτου, ἐλθε να λάβῃς την εὐχήν μου, την τελευταίαν, το αισθάνομαι. . . .

Ἀφοῦ ἠρώτησε τρόπον τινα τον Ρεσικουρ δια του βλέμματός της, η Λουκρητία ἐπαινῆσθεν εις τον θάλαμον του θνήσκοντος.

Οὐδὲ εἰς των Οὔσαρων μάς ἔμεινε χωρὶς να συγκινηθῇ μέχρι δακρύων, ἐγὼ δὲ ἤμην εις κατάστασιν, ἥτις δέν περιγράφεται· κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἠσθανόμεν ἑμαυτόν ἐτοιμον να ἐλκύσω την σπάθην μου ἐκ τῆς θήκης, να τεθῶ μεταξὺ τῆς Λουκρητίας και των ἡμετέρων, λέγων αὐτοῖς·

— Δέν θά ἐγγίσετε την θαυμασίαν ταύτην γυναῖκα η ἀφοῦ φονεύσετε και ἐμέ.

Ἐνα στεναγμόν, ἑνα λιγμόν πεπνιγμένον. . . τόσον μόνον ἠκούσαμεν· η νεαρά γυνὴ ἐξῆλθε του θαλάμου του πενθεροῦ της, νεύσασα, ὅτι ην ἐτοιμὴ να μάς ἀκολουθήσῃ. Διευθύνθημεν προς την θύραν τῆς ἐξόδου, πρὸ τῆς ὁποίας εἶχε σταθῆ ὁ Ίωσῆς. Η Λουκρητία ὡς τον εἶδεν, ἔστη ἔκθαμβος, και το περικαλλὲς πρόσωπόν της ἐξέφρασε περιφρόνησιν.

— Ἐπρεπε να το ὑποπτευθῶ, ἐψυθίρισεν.

Ἐμελλε δὲ να διαβῇ το κατώφλιον τῆς θύρας, ὅτε ἐμφάνισις τις μάς ἐπάγωσεν ἐκ φρίκης. Ο κόμης Γκουεράρας, ον ἐμπνευσίς τις ὀλεθρία, σαφήνεια τις ὑπερφυσική, οἶαν ἔχουσιν ἐνίοτε οἱ θνήσκοντες, ἐφανέρωσε τρόπον τινα τον κίνδυνον, ον διέτρεχεν η θυγάτηρ του. Δι' ἐσχάτης τινός προσπαθείας ἠκολούθησεν αὐτήν. Μάς εἶδεν, εἶδε το ὠχρὸν και ἀποσυντεθημένον πρόσωπον του Ίωσῆ, το περιφρονητικόν βλέμμα τῆς Λουκρητίας και ἐμάντευσε τὰ πάντα. Ταῦτα ἦσαν ὑπὲρ την δύναμιν του γηραιοῦ εὐπατρίδου· φοβερά ἀναστάτωσις ἐπῆλθεν εις ὄλον του το εἶναι. Αἱ λευκαὶ τρίχες του ἄ-

νωρθώθησαν, οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐξέπεμψαν τελευταίαν τινα ἀστραπὴν, ἢ τρέμουσα χεὶρ αὐτοῦ ἐξετάθη κατὰ τοῦ τεθορυβημένου καὶ καταπεπληγμένου Ἰωσή, ἀλλὰ πρὶν ἢ τὰ ἀναιμα χεῖλην του προφθάσῃ νὰ προφέρῃ ἀράν, ὁ γέρον κατατέπεσε χαμαί. Ἐρμήσαμεν νὰ τὸν δεχθῶμεν εἰς τὰς ἀγκάλας μας. Ὁ κόμης Γκουεράρας εἶχεν ἐκπνεύσει.

Ἄς συλλογισθῇ τις περὶ τῆς ἀμνηχανίας μας, τῆς ἀταξίας, τῆς συγχύσεως εἰς ἣν περιήλθομεν. Ὡς ἐκ τῆς ἀποστολῆς ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ τοῦ πένθους οὐδεὶς εἶχε τὸ θάρρος κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην νὰ ὑπενθυμίσῃ εἰς τὴν Λουκρητίαν, ὅτι δὲν ἐξουσιάζει ἑαυτῆς, καὶ ὁμως ἡ ἐκστρατεία ἡμῶν, διὰ τῆς ταχύτητος καὶ τῆς μυστικότητος ἠδύνατο μόνον νὰ ἐπιτύχῃ.

Ἐμακρύνθημεν λίαν τολμηρῶς ἀπὸ τοῦ κέντρου ἡμῶν, εἰς μέρος εὐρισκόμενον ἐν πλήρει ἐπαναστάσει· εἰς *Τερρουέλ*, πλησιέστατα ἡμῶν, ὑπῆρχε στρατὸς ἰσπανικὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ **Blake** σώματος. Ἦρκει εἰς ὑπέρτης τοῦ πύργου, νὰ φύγῃ κρυφίως καὶ νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς ἐχθροὺς, ὥστε νὰ λάβωσιν ἀντίθετον τροπὴν τὰ ἡμέτερα. Διὸ, ὁ *Ρεσικούρ* ἔδρακε ἀνυπομόνως τὸν μύστακά του, βλέπων παρερχόμενον τὸν χρόνον καὶ τὴν αὐγὴν ὑποφώσκουσαν ἤδη. Τέλος αὐτῆ ἡ Λουκρητία κατέπαυσε τὴν ἀμνηχανίαν του. Δεηθεῖσα ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ κόμητος, ἠσπάσθη τὸ μέτωπόν του, ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ποιήσασα ἀκολούθως τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἠγέρθη καὶ εἶπεν εἰς ἡμᾶς·—Πάρτε με ἀπ' ἐδῶ, κύριοι, διότι δὲν βλέπω ἄλλο εἰμὶ θλίψιν καὶ συμφορὰν.

Ἐπεστρέψαμεν εἰς *Albarracín* μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιτυχίας, μεθ' ἧς εἶχομεν ἐξέλθει αὐτοῦ. Ἡ ἀγγελία τῆς συλλήψεως τοῦ *Αραστηθέντος*, γενομένη οὕτως αἰφνιδικῶς καὶ ἀπροσδοκῆτως, κατέθλιψε τοὺς Ἰσπανοὺς, μὴ θελήσαντας νὰ τὴν πιστεύσωσι κατ' ἀρχάς.

Ὅτε δὲ ἦρθη πλέον πᾶσα ἀμφιβολία, ἐξηγέρθη πάνδημόν τι πένθος. Πάραυτα, διὰ σιωπηλῆς τινος κοινῆς συμφωνίας, ἧς εἰσὶν ἱκανοὶ μόνον οἱ καταπιεζόμενοι λαοὶ, πᾶσα συνάθροισις, ἔχουσα ἐνδείξιν τινα ἐορτῆς καὶ διασκεδάσεως, διεκόπη, αἱ γυναῖκες δὲν ἐφόρουσαν πλέον οὔτε ταινίας, οὔτε ἄνθη εἰς τὴν κόμην, οὐδέ τι τῶν κοσμημάτων, δι' ὧν συνήθως ἀναδεικνύουσι τὴν καλλονὴν των. Δὲν ἐβλεπέ τις ἢ ὄψεις στυγνὰς καὶ τεθλιμμένας, ἢ νέα δὲ συμφορὰ, ἧτις ἐπέπεσεν ἐπὶ τῆς Ἰσπανίας ἦν ἡ μόνη ὀμιλία πάντων.

Ὡς τὰ ἀνατολικά ἔθνη, ὧν, ἐκ μακροχρονίου μετ' αὐτῶν συγχρωτισμοῦ, ἔλαβον ἐν μέρει τὰς ιδέας καὶ τὰ πάθη οἱ Ἰσπανοὶ δὲν ἐνόουν, ὅτι εἶναι δυνατὸν τὸ νὰ ποιήσῃ τις χρῆσιν ἡμιτελῆ τῶν δικαιωμάτων τῆς ἰσχύος καὶ τῆς ἐπιτυχίας· δι' αὐτοὺς, οὐδεμία ὑπῆρχεν ἀμφιβολία, ὅτι ἡ Λουκρητία ἐμελλε νὰ πῆσῃ θῦμα τῆς ἐκδικήσεως ἡμῶν. Καὶ ἀληθῶς, οὕτως ἔδει γενέσθαι, καθότι ὁ *Αραστηθεὶς* ἐπεβαρύνετο διὰ πολλῶν πράξεων θηριαδίας ἄς καταδικάζουν καὶ αὐτοὶ οἱ στρατιωτικοὶ νόμοι. Ἀντὶ τοῦ νὰ προσπαθῆσῃ ν' ἀποδειχθῇ ἀθώα, ἡ Λουκρητία, ἀπ' ἐναντίας ἀνεδέχθη ἅπασαν τὴν εὐθύνην, μεθ' ὑπερηφανείας μάλιστα. Ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἦν λίαν ἰσχυρὰ ὥστε νὰ λυγισθῇ, νὰ καμφθῇ ἐνώπιον τοῦ στρατοδικείου ἐδείχθη σκληρὰ, ψυχρὰ, ἀναίσθητος πρὸς πᾶν ἄλλο αἶσθημα παρ' ἐκεῖνο ὅπερ ἔθηκεν εἰς τὴν χεῖρα αὐτῆς τὰ ὄπλα,—τὸ τῆς ἐχθρότητος, καὶ ὁμως εὐκολον ἦν νὰ ἐννοήσῃ τις, ὅτι, οὕσα ἔτι νέα κόρη καὶ πρὶν ἢ δοκιμασθῇ ὑπὸ τῶν συμφορῶν, ἡ Λουκρητία πάντοτε θὰ ἐκοσμεῖτο δι' ὄλων τῶν χαρίτων τῆς γυναικὸς, ὡς εἶχεν ὅλας τὰς καλλονὰς τῆς. Ὁ θάνατος πλήξας τὸν *Garcia Navarro* ἐφόνευσε συγχρόνως καὶ τὴν γυναῖκα ἐν τῇ Λουκρητίᾳ. Αἱ δύο αὗται ψυχὰι ἀδιαρρήκτως συνδεδεμένα διὰ τοῦ ἔρωτος, δὲν ἐνεψύχουν ἤδη ἢ ἐν μόνον σώμα·

Ὁ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρωσ ἐγείνεν ἐν τῇ τετραυματισμένῃ ταύτῃ ψυχῇ εἶδος πάθους μανιώδους, εἰς ὃ τὰ πάντα ἐθυσίαζε. Συνεχῶρει τὰς ὀμότητας, ὁ οἶκτος καθίστατο ἔγκλημα.

— Ἄπαξ μόνον, εἶπεν ἡ Λουκρητία ἐνώπιον τῶν δικαστῶν, ἐμελλον ν' ἀφεθῶ εἰς τὸν οἶκτον. Ὁ Θεὸς μ' ἐτιμώρησε δι' αὐτό· ἄς μὲ σώσῃ καὶ θὰ ἦμαι ἀνιλεῖς, ἀνεξίλαστος· τοιαῦται ἐκφράσεις κατέστρεψαν τὴν εὐνοϊκὴν ἐντύπωσιν, ἣν ἐπροξένησαν εἰς τὴν ψυχὴν τῶν δικαστῶν τῆς, ἡ καλλονὴ καὶ τὰ δυστυχήματα τῆς Λουκρητίας· κατεδικάσθη εἰς θάνατον.

Πάραυτα ὁ στρατηγὸς *Ε***, καθ' ἃ προὔπεσχεσθη, ἀπηύθυνεν αἴτησιν χάριτος πρὸς τὸν βασιλέα Ἰωσήφ. Σπανίως ἡ γενομένη προσφυγὴ εἰς τὸ ἔλεος τοῦ ἀγαθοῦ τούτου ἠγεμόνος ἔμενεν ἀνευ ἀποτελέσματος. Ἡδη τὸ φύσει καλοκάγαθον αὐτοῦ καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ εὐαρεστήσῃ τοῖς Ἰσπανοῖς συνεφώνουν πληρέστατα πρὸς τοὺς πολιτικοὺς λόγους. Ἐπειδὴ ἅπαξ ἤδη, οἱ μοναχοὶ καὶ οἱ ἱερεῖς ἀνέστησαν τὸν *Γκάρσιον Νοβάρρον*, τὸ καλῆτερον μέσον ὅπως ἐμποδισθῇ νέα τις τοιαύτη ἀπόπειρα ἦν τὸ νὰ διατηρηθῇ ζῶσα ἐκείνη, ἧτις ἐνεδύθη τὸ ὄναμα τοῦτο, καὶ νὰ δεικνύεται αἰχμάλωτος εἰς τὰς ἐπαρχίας, εἰς ἃς ἦτο τὰ μάλιστα γνωστή. Ἡ ποινὴ λοιπὸν, ἡ κατὰ τῆς Λουκρητίας μετεβλήθη εἰς τὴν τῆς καθεύξεως, καὶ ἐδόθη διαταγὴ νὰ ὀδηγηθῇ εἰς τὸ φρούριον τῆς Ἰρούν, μεταφερομένη μετὰ τινος ἐπιδείξεως διὰ τῆς Ἀραγωνίας, τῆς Νέας Καστιλλίας καὶ τῆς Γουίπουσκίας.

Ἐμὲ δὲ··· ἐμὲ τὰ συμβάντα ταῦτα εἶχον φέρει εἰς κατάστασιν παραφροσύνης σχεδόν. Διαρκούσης τῆς δίκης, ἔπιον κατακόρως τὸ δηλητήριον, ὅπερ μοι ἔχεεν ἡ γόησσα. Ἡ δικαστικὴ κατ' αὐτῆς ἀπόφωσις μὲ κατέστησε μανιώδη, καὶ παρ' ὀλίγον νὰ ἐξυβρίσω τὰ

μέλη τοῦ δικαστηρίου· τὰς ἐπομένους ἡμέρας ἤμην ἔτοιμος νὰ μονομαχήσω, ὑπερασπιζόμενος τὴν Λουκρητίαν κατ' ἐκείνων οὐς δὲν ἐτύφλωσεν, ὡς ἐμὲ, τὸ πάθος· ἐσκέφθη νὰ ἀποφεύγω τοὺς συναδέλφους μου, καταστάντας μοι μισητοὺς· δὲν ἐξηρχόμην ἐκ τοῦ κουρείου τοῦ Ζαπάτα, ὅπου εὕρισκον τοῦλάχιστον ἀνθρώπους ὀμόφρονάς μου, ἐδεικνυόμεν αὐτοῦ ἰσπανικώτερος τῶν Ἰσπανῶν καὶ ὀμίλων μετὰ τὸσαύτης ἀμετροσπειίας, ὥστε ἀπορῶ πῶς δὲν ἐπέσυρα ἐπ' ἐμὲ δεινόν τι, ἐν ἐποχῇ, καθ' ἣν δὲν ἀστειζόντο κατὰ τῶν φλυάρων. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡμεῖς οἱ στρατιωτικοὶ ἐχαίρομεν εἶδος τι ἐλευθερίας κατὰ τοῦτο. Ὁ αὐτοκράτωρ ἐγίνωσκεν, ὅτι ἦρκει εἰς πόλεμος ἵνα διασκεδάσῃ τὸν χόλον, τὴν δυσαρέσκειαν ἡμῶν. Ὑπερεχάρην, ὅτε ἔμαθον, ὅτι ἡ περικαλλῆς ἐκείνη κεφαλὴ δὲν ἠπειλεῖτο πλέον. Ἐπρόκειτο νὰ σταλῇ ἡ Λουκρητία εἰς Ἰρούν, καὶ ἡ καρδία μου ἔπαλλεν ἐκ μυστικῆς τινος ἐλπίδος. Προὔβιδάσθη λοχαγὸς δι' ὅπερ ἔλαβον μέρος εἰς τὴν σύλληψιν τοῦ *Resucitado*, λοχαγὸς δὲ ἐμελλε νὰ διοικήσῃ τὴν συνοδείαν, καὶ οὐδεὶς τῶν ἀρχαιοτέρων ἐμοῦ τὸν βαθμὸν ἐφρόντιζε νὰ φορτωθῇ ὑπηρεσίαν, καθ' ἣν ἡ μὲν εὐθύνη ἦν ὑπερβάλλουσα, ἡ δὲ δόξα οὐδέν. Οὕτως διωρίσθη ἐγὼ, εἰ καὶ παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ *Ρεσικούρ*, ὅστις ἀντέτεινε παντὶ σθένει εἰς τοῦτο, χωρὶς ὁμως νὰ φανερώσῃ τὸν λόγον.

Ἡμῖν ὅλος χαρὰ, ὅλος εὐτυχία, ἀλλ' ὁμως διάφοροι λόγοι ἔδει νὰ μὲ φωτίσωσιν ἐπὶ τῶν κινδύνων, οὐς ἐμελλον ν' ἀψηφίσω. Εἰς τοῦ Ζαπέτα, ὅπου ἐξηκολούθουν νὰ πηγαίνω, οἱ Ἰσπανοὶ ἐφέροντο πρὸς ἐμὲ μετὰ σεβασμοῦ καὶ φιλίας, ὧν οὐδεὶς ἄλλος Γάλλος ἤξιοῦτο. Ἐλαβον, χωρὶς νὰ γνωρίζω τὸ πῶς, πολλὰς ἐπιστολάς, δι' ὧν μοι ἔκαμνον τὰς δελεαστικωτέρας προτάσεις, ἐὰν συγκατένευον νὰ συνδράμω εἰς τὴν δραπέτευσιν τῆς Λουκρητίας. Τέλος, τὴν παραμονὴν τῆς

ἀναχωρήσεώς μου, ἐδέχθην ἐπίσκεψιν λίαν ἐμφαντικὴν, τὴν τοῦ Ἰωσῆ.

Εἰσῆλθεν αἴφνης παρ' ἐμοί. Οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου του ἦσαν κατεσκληρότες, ἡ ὄψις του ἔφερε στίγματα αἱματόχροα καὶ ἰώδη, τὸ βλέμμα του εἶχεν ἀπολέσει τὴν συνήθη ἀτονίαν του, ἐξέπεμπε λάμπιν τινὰ πυρετώδη καὶ ἐφαίνετο ἐπτοημένον.

— Δὲν μὲ ἀναγνωρίζεις, μοὶ λέγει, παρεξηγήσας τὸ αἴτιον τῆς ἐκπληξέώς μου· δις ὅμως σὰς εἶχον σώσει τὴν ζωὴν· ἔρχομαι καὶ ἐγὼ ἥδη νὰ ζητήσω παρ' ὑμῶν νὰ μὲ σώσετε ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν. Ἡ τύψις τοῦ συνειδότος μὲ θανατόνει, ἡ ἀρὰ ἐκπληροῦται, θ' ἀποθάνω κολασμένος, ἐάν δὲν μὲ συνδράμετε εἰς τὸ νὰ σώσω τὴν Λουκρητίαν. Ἡ ὁμιλία μου σὰς φαίνεται παράδοξος, διότι ἐγὼ παρέδωκα αὐτὴν· ἀλλ' ἤμην φρονώλης, ὅταν ἔπραξα τὴν ἀτιμὸν ταύτην πράξιν· γνωρίζω ὅτι μέλλει ἀποθάνει ἐν τῇ εἰρκτῇ, ἀλλ' ἐγὼ δὲν θέλω ν' ἀποθάνει, οὐδὲ σεῖς τὸ θέλετε, διότι τὴν ἀγαπάτε καὶ σεῖς, τὸ γνωρίζω. *Ε! λοιπὸν, σώσωμεν αὐτὴν ὁμοῦ καὶ ὅταν θὰ εἶναι ἐλευθέρω, ἅς ἐκλέξῃ ὄν τινα ἐξ ἡμῶν θελήσει.

Ὁμιλεῖ μετὰ ταχύτητος· ἡ ἐκπληξίς κατ' ἀρχὰς μὲ κατέστησεν ἄφωνον, ἀλλ' ἡ ἀγανάκτησις μ' ἀνεκάλεσεν εἰς ἑμαυτόν. « *Αθλιε, ἀπεκρίθην θὰ ἐνόμιζον ὅτι εἶμαι ὁ σκληρότερος ἐχθρὸς τῆς Λουκρητίας, ἐάν παρέδιδον αὐτὴν εἰς τὴν διάκρισίν σου.»

— Καὶ σὺ, ἀπήντησεν ὁ Ἰωσῆς μετὰ ἡθους ἀγρίου, καὶ σὺ νομίζεις ὅτι ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ μὲ περιφρονῆς! Καὶ τίς λοιπὸν ἐξ ἡμῶν εἶναι πλέον ἀτιμὸς; Ἡγάπων τὴν Λουκρητίαν, ἀλλ' ἔλαβον παρ' αὐτῆς εἰς ἀνταμοιβὴν περιφρονήσεις καὶ ὕβρεις. Σὺ ἦσο ὁ ἐχθρὸς τῆς, ἠθέλησε νὰ σοὶ σώσῃ τὴν ζωὴν, καὶ ἐγένεσο ὅμως καὶ σὺ ὡς καὶ ἐγὼ τὸ ὄργανον τῆς ἀπωλείας τῆς. Πίστευσόν με ἀξίζομεν ὁ εἷς τὸν ἄλλον, *σενιόρ* Γάλλε,

καὶ ὁ δισταγμὸς σου ἀποδεικνύει, ὅτι δὲν ἀγαπᾷς τὴν Λουκρητίαν, ὅσον τὴν ἀγαπᾷ ἐγὼ.

— Ἀρκεῖ! ἐκραύγασα, τὸ ὑποθέσαι ὅτι ὑπάρχει μετὰξὺ ἡμῶν ἀντιζηλία εἶναι δι' ἐμὲ ὕβρις· δὲν δύναμαι νὰ ἔχω καμμίαν ἀπαίτησιν εἰς τὸν ἔρωτα τῆς *Senora Navvra*, καὶ τὴν ὑπολήπτομαι ἀρκούντως, ὥστε νὰ ὑποθέσω ὅτι ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν τῆς ποτὲ ὁ μετὰξὺ ἡμῶν παραλληλισμὸς, ὡς ἐτόλμησας νὰ κάμης. Ἐπολέμησα τὸν Ἀνασθηθέντα, ὡς ἐντιμὸς ἐχθρὸς, σὺ δὲ εἶσαι ὁ μόνος ἐνοχὸς τῆς προδοσίας, ἧτις τὴν παρέδωκεν εἰς τὴν ἐξουσίαν μας. Μάτην προσπαθεῖς νὰ ἐπιρρίψῃς καὶ ἐπάνω μου μέρος τῆς περιφρονήσεως, ἧς σὺ ἐγίνεις ἄξιος. Βεβαίως, ἐάν τὸ καθῆκον μου καὶ ἡ ἐνδόμυχος εὐχὴ τῆς καρδίας μου ἦτο δυνατόν νὰ συμβιβασθῶσιν, αὔριον ἡ Λουκρητία θὰ ἦτο ἐλευθέρω. Ἀλλ' ἡ πρώτη μου φροντίς θὰ εἶναι νὰ τὴν προφυλάξω, ἐν ἀνάγκῃ, ἀπὸ τοῦ ἀτίμου ἔρωτός σου καὶ τῆς ψευδοῦς μετάνοιάς σου.

— Ἔστω, ἅς παύσωμεν πλέον τὴν ὁμιλίαν αὐτὴν. Βλέπω, ὅτι ἐλπίζεις εἰς τὸ ταξεῖδι τοῦτο νὰ ἐλκύσης τὴν ἀγάπην τῆς Λουκρητίας. Ἀλλὰ γνωρίζε, *σενιόρ* Γάλλε, ὅτι οὔτε σὺ, οὔτε οὐδεὶς τῶν συμπατριωτῶν σου θὰ εὔρωσι χάριν ἐνώπιον τῆς Λουκρητίας. Ἐάν, παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, ἐλησμονεῖ τὸ παρελθόν, ἐάν ἀπέδιδεν εἰς ἄλλον τὸν ἔρωτα, ὃν μοὶ ἠρνήθη, δὲν ὑπάρχει καταφύγιον, καὶ τὸ πλέον μεμακρυσμένον, ὅπου νὰ μὴ τὴν φθάσῃ ἡ ἐκδίκησίς μου.

Τὴν ἐπιούσαν, ἐπανεῖδον τὴν Λουκρητίαν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ δεσμοφύλακος, ἐνθα παρεδόθη εἰς τὰς χεῖρας μου. Ἐφερε τὴν ἐνδυμασίαν τοῦ φύλου τῆς. Αἱ μακρὰι πτυχαὶ τῆς μαύρης ἐσθῆτός τῆς ἐδίδον αὐτῇ χάριν, ἣν δὲν εἶχον ἰδεῖ ἄλλοτε. Ἦτο λίαν ὠχρὰ, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐφαίνοντο μεγαλήτεροι καὶ ἔστιλβον ὑπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ πυ-

ρὸς, ὅπερ τὴν κατεβίβρωσκεν. Ἡμῖν κ' ἐγὼ ὠχρὸς ὅσον αὐτή· προσέκλινα εὐσεβάστως κατὰ τὴν ἐξόδον τῆς. Μὲ ἀνεγνώρισε.

— Καθένας μὲ τὴν σειράν του, κύριε, μοὶ εἶπεν μετὰ θλιβεροῦ καὶ κατὰ τι βεβαιωμένου μειδιάματος.

Τὸ ταξεῖδιον τοῦτο ἦν ἡ ἐποχὴ ἡ μᾶλλον εὐτυχὴς καὶ ἡ μᾶλλον βασανισμένη τῆς ζωῆς μου. Εἶχον συνοδείαν ἀρκούσαν, ὅπως ἀντικρούσω πᾶσαν ἐπίθεσιν βιαίαν, καὶ διαταγὰς γραπτὰς πρὸς τὰς ἀρχὰς τὸ νὰ μοὶ παρέχωσι πᾶσαν συνδρομὴν καὶ προστασίαν, ζητηθεῖσαι· τέλος, εἰ καὶ τὸ δρομολόγιόν μου ἦτο προδιαγεγραμμένον, οὐδὲν ἦττον ἤμην αὐτεξούσιος νὰ τροποποιῶ αὐτὸ, κατὰ τὰς περιστάσεις, καὶ νὰ κανονίζω τοὺς σταθμούς κατὰ θέλησιν. Ἐταξείδευον μετ' ἄκρας βραδύτητος, ἵνα βραδύνω ὅσον τὸ δυνατόν τὴν στιγμὴν τοῦ ἀποχωρισμοῦ. Ἐβλέπον τὴν Λουκρητίαν καθ' ἐκάστην, ἀλλ' ὅσημέραι ἐβεβαιούμην πλειότερον ὅτι αὕτη δύο μόνον εἶχεν αἰσθήματα, ἅτινα ἐκυρίευον ὁλόκληρον τὸ ἠθικὸν αὐτῆς καὶ ἀπέκρουον διὰ παντὸς πᾶν ἄλλο αἰσθημα· ὁ διακαὴς πατριωτισμὸς τῆς καὶ ἡ λατρεία τῆς πρὸς τὴν μνήμην τοῦ συζύγου τῆς.

Μοὶ ἐπεφαίνετο ἀείποτε εὐγενὴς, ἀλλὰ ψυχρὰ, ἀδιάφορος πρὸς ὅλα, σεμνὴ, ἀξιοπρεπὴς, οὐδέποτε παραπονουμένη διὰ τοὺς περιορισμούς, λίαν σπανίους ἄλλως τε, οὓς ἠναγκάζομεν ἐνίοτε νὰ φέρω εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν ἐπιθυμιῶν τῆς, καὶ ἀπαντῶσα διὰ τῶν ἐξῆς λέξεων τοῦ Εὐαγγελίου, οἷτινες φαίνεται ἐπροφέρθησαν ἐπίτηδες δι' αὐτὴν «Μακάριοι οἱ τεθλιμμένοι, ὅτι αὐτοὶ παρηγορηθήσονται».

Ἐφθάσαμεν εἰς *Πονέρο* Ἰρούν, κωμόπολιν κειμένην μετὰξὺ τῆς πόλεως Ἰρούν καὶ τῆς Ἐρνάνης· ἔσχον τὴν ἀδυναμίαν νὰ σταματήσω αὐτόθι, ὅπως βραδύνω ἐπὶ τινὰ ὥρας τὴν σκληρὰν στιγμὴν τοῦ ἀποχω-

ρισμοῦ. Ἐτοποθέτησα τὴν Λουκρητίαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δικαστοῦ (*alcade*), ἐκλέξας σταθμὸν ἰδικὸν μου τὴν συνεχῆ οἰκίαν. Μόλις εἶχον εἰσέλθει εἰς αὐτὴν καὶ μοὶ ἀνήγγειλον, ὅτι Ἰσπανὸς τις ἱππότης ζητεῖ νὰ μοὶ ὁμιλήσῃ. Ἐξῆλθον καὶ εὐρέθην ἐνώπιον τοῦ Ἰωσῆ· ἐσκίρτησα ὡς ἐπὶ τῇ θεᾷ ζωῦφιου τινὸς δηλητηριώδους, διότι ἤσθανόμην κατ' αὐτοῦ ὅσην περιφρόνησιν, τόσην καὶ ἀπέχθειαν.

— Μήπως σὰς ἐκπλήττει ἡ ἐπίσκεψίς μου, *σενιόρ* ἀξιωματικέ; εἶπε μετ' εἰρωνικοῦ γέλωτος. Σὰς τὸ προεῖπον· ναί, ἐάν ἡ *σενιόρα* de Guevara ἀνταπεκρίνετο εἰς τὸν ἔρωτά σας, ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ τούτου, ἔχω διαταγὴν ὑπογεγραμμένην ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Snehel, προσκαλοῦσαν ὑμᾶς νὰ μοὶ χορηγήσετε συνέντευξιν κατὰ μόνας μετὰ τῆς ὑπὸ τὴν φύλαξιν ὑμῶν αἰχμαλώτου.

— Ψεύδεσαι, δὲν σοὶ ἔδωκαν τιαυτὴν διαταγὴν, εἶπον.

— Ἰδοὺ αὕτη, ἐπανέλαβε ὁ Ἰωσῆς, παρὸς ἄζων μοὶ περγαμὴν φέρουσα τὴν σφραγίδα τοῦ στρατηγοῦ.

*Ἐρριψα μόλις ἐπ' αὐτῆς ἐν βλέμμα καὶ ἀποδίδον αὐτὴν·

— Τίς μὲ βεβαιοῖ, ὅτι τὸ ἔγγραφον τοῦτο δὲν εἶναι πλαστογραφημένον; εἶπον· ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἦναι, ἐγὼ μόνος εἶμαι κριτῆς τοῦ ἐπικαίρου τῶν συνεντεύξεων τούτων καὶ δὲν ἐπιτρέπω ταύτην.

— Σὰς συγχαίρω διὰ τὸν τρόπον, μεθ' οὗ σέβεσθε τὰς διαταγὰς τῶν ἀνωτέρων σας, θέλω ἐκθέσει τὸ πρᾶγμα ὅπου δεῖ· ἀλλ' ἔστω! Εὐαρεστεῖσθε τοῦλάχιστον ν' ἀναγγεῖλετε εἰς τὴν *σενιόραν*, ὅτι ἐπιτυχῶν τὴν ἄδειαν νὰ τὴν ἰδῶ, ἐμποδίσθη εἰς τοῦτο παρ' ὑμῶν;

— Θέλω πράξει τοῦτο τοσοῦτον μᾶλλον εὐχαρίστως, ὅσον γνωρίζω, ὅτι ἡ κυρία θέλει μὲ εὐγνωμονεῖ.

— Ἀγαπάτε ἐπίσης νὰ ἐγχειρίσετε αὐτὴ τὸ οἰκογενειακὸν τοῦτο κόσμημα ; Τῆ εἶναι πολὺ τιμὸν, καὶ φρονῶ, ὅτι θέλω τῆ εὐαρεστήσει, ἀποδίδων αὐτό.

Συμβουλευόμενος ἐν τῷ ἑμαυτὸν μεταξὺ, ἤνοιξα τὴν θήκην, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὑπῆρχε δακτύλιον, οὗτινος ἡ σφενδὸν περιεῖχε μεγάλον ἀμέθιστον. Μ' ἦτο λίαν δυσάρεστον νὰ γίνω ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Ἰωσή, ἀλλὰ πιστεύων, ὅτι ἤθελον παράσχει τῆ Λουκρητίᾳ στιγμὴν εὐχαριστήσεως, συγκατένευσα.

— Περιμένω ἐδῶ τὴν ἀπάντησιν, ἐπέφερον ὁ Ἰωσῆς. Καὶ χωρὶς ν' ἀφιππεύσῃ, ἐπῆγε καὶ ἔστη ὑπὸ συστάδα τινα πλατάνων, ὑψουμένων πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ ἀλκάδου.

Εἰσῆλθον εἰς τῆς Λουκρητίᾳς καὶ τῆ ἐνεχείρισα τὴν δακτυλιοθήκην, εἰπὼν αὐτῇ τίς ὁ κομίσκας.

— Σὰς εὐχαριστῶ, ὅτι μὲ ἀπαλλάξετε συνεντευξέως, ἦτις θὰ μ' ἦτο δυσάρεστος, εἶπεν αὐτῇ. Καλοθελήσατε νὰ εἰπῆτε εἰς τὸν ἀνδράδελφόν μου, ὅτι ἔλαβον μετ' εὐχαριστήσεως τὸ δακτύλιον καὶ ὅτι, χάριν τῆς ἀγαθῆς ιδέας, ἣν ἔσχε νὰ μοι τὸν φέρῃ, θέλω προσπαθῆσαι νὰ λησμονήσω τὸ κακὸν, τὸ ὅποῖον μ' ἔκαμε.

— Δὲν ἤθελον περισσότερο, εἶπεν ὁ Ἰωσῆς, πρὸς δὲν μετέδωκα κατὰ λέξιν τὴν ἀπάντησιν ταύτην. Καὶ ὑμεῖς, κύριε ἀξιωματικῆ, μάθετε, ὅτι, μεθ' ὅσα καὶ ἂν πράξετε, δὲν θέλετε μ' ἐμποδίσει νὰ ἰδῶ τὴν Λουκρητίαν. Ἐκτύπησε τὸν ἵππον του καὶ ἐμακρύνθη καλπάζων.

Τὸ συμβᾶν τοῦτο μοῦ ἐφλόγισε τὸ αἶμα, ὅπερ ἦν ἤδη παρὰ πολὺ τεταραγμένον ἐκ διαφόρων αἰτιῶν· μετέβην νὰ ἐπισκοπήσω τὰ ἀρχιφυλακεία μας (postes) καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὸ κατάλυμα τῆς Λουκρητίᾳς. Ἐλκόμεν ἀκατανοήτως πρὸς αὐτήν· ἡ ἰδέα τοῦ προσεχοῦς χωρισμοῦ μου ἀπ' αὐτῆς μὲ καθίστα παράφροννα.

Εὐρον τὴν χήραν τοῦ Γκάρσια Ναβάρρο κατακειμένην μᾶλλον ἢ καθήμενην ἐπὶ τινος ἔδρας παρὰ τὴν τράπεζαν, ἐφ' ἧς εἶχε μείνει ἡ δακτυλιοθήκη. Ἐξεπλάγην ἰδὼν τὴν ὠχρότητα αὐτῆς καὶ τὴν συστολὴν τῶν χαρακτηριστικῶν της· ὑπῆρχεν ἐπὶ τῆς τραπέζης ποτήριον κενόν, εἰς οὗ τὸ βάθος παρετήρησα τὴν ὑποστάθμην κόνεως λευκῆς μεμιγμένης μεθ' ὕδατος καὶ παρὰ τὸ ποτήριον κόκκους τινὰς τῆς αὐτῆς κόνεως· ἡ ἐξ ἀμεθύστου σφενδὸν τοῦ δακτυλίου ἦν ἠνεωγμένη· τρομερὰ ὑποψία διηγέρθη ἐν ἐμοί.

— Τί ἐπράξατε, κυρία ; ἐκραύγασα.

— Ἀντήλλαξα τὴν ζωὴν ἀντὶ τῆς ἐλευθερίας.

Ἦρμησα πρὸς τὴν θύραν, ὅπου συνήντησα τὴν γυναῖκα τοῦ ἀλκάδου.

— Γρήγορα κἀνένα ἱατρὸν, εἶπον, ἡ senora ἐπιε δηλητήριο !

Ἰατρὸν ! Ἀλλ' εἰς Πουέρτο δ' Ἰροὺν δὲν ὑπῆρχεν εἰμὴ ἀθλιὸς τις κουρεὺς (frater)· τὸν ἐκάλεσα πρὸς ὦραν μεχρισοῦ ἵππευς, δὲν ἔπεμψα παραχρῆμα εἰς Ἰριὺν φέρῃ ἐκεῖθεν ἱατρὸν ἐπιστήμονα. Ἡ Λουκρητία ἦν ὡχρὰ, ὡς πτώμα, τὴν μετέφερον εἰς τὴν κλίνην της. Ἐπασχεν, ἔλεγεν αὐτῇ, τρομερὰ, ἀλλ' ὅμως ἀπεποιεῖτο ὀριστικῶς ὅλα τὰ ἀντιδοτὰ καὶ ἐφαίνετο ἀπεφασισμένη σταθερῶς νὰ τελειώσῃ τὸν βίον της, παρακαλοῦσα μόνον ἵνα τῇ γίνῃ ἡ χάρις νὰ μεταλάβῃ τῶν ἀχράντων μυστηρίων. Ἐπειδὴ δὲ ὁ κουρεὺς ἱατρὸς ἐδήλωσεν ὅτι ὁ θάνατος ἐπέκειτο, διέταξα νὰ ἐπιτραπῇ ἵνα κοινωνήσῃ ἡ Λουκρητία.

Ἐν Ἰσπανίᾳ ἡ τελετὴ αὕτη συνεπάγεται ἐκάστοτε θρησκευτικὴν τινα πομπὴν μετὰ πολυαρίθμου συνοδίᾳς. Αἱ ἀδελφότητες τοῦ τάγματος τῶν Μεταροούρων συνοδεύουσι τὴν θεῖαν μετάληψιν καὶ ὁ ὄμιλος αὖξαι διὰ τοῦ ἀπαντῶντος λαοῦ. Τὸ τάγμα τοῦτο εἶναι καὶ αὐτὸ λαϊκόν, ὅπερ ζῆλος τις εὐσεβῆς ὠθεῖ εἰς τὸ νὰ ἐνδυσθῇ τὸ ῥάσον καὶ τὸν

πίλον συνεχῶς, ἵνα ἐξιλεώσῃ ἀμαρτίας τινὰς. Συνέπεια τοῦτου εἶναι ὅτι καθίσταται σεβαστὸν τὸ μυστηριώδες αὐτοῦ εἰς τὰ ὄμματα τοῦ λαοῦ καὶ ἡ παραβίασις αὐτοῦ εἶναι ὡς παραβίασις τοῦ ἀπορρήτου τῆς ἐξομολογήσεως. Εἶδον ἐκβαίνοντας ἐξ ὄλων τῶν οἰκιῶν ὁμίλους τῶν μετανοούντων τούτων· ἦσαν ἐξ αὐτῶν ἄλλοι μὲν λευχεῖμονες, ἄλλοι δὲ μελανεῖμονες, ἄλλοι φαιοί, ὑπῆρχον ἐν ἐνί, ἐξ ὄλων τῶν χρωμάτων καὶ ὄλων τῶν ἀναστημάτων, διότι ἐν Ἰσπανίᾳ ἔπαιζον τότε καὶ οἱ παῖδες τοὺς μετανοούντας, ὡς ἐν Γαλλίᾳ τὸν στρατιώτην. Πάντες οὗτοι εἰσῆλθον κατόπιν τοῦ ἐφημερίου, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀλκάδου καὶ εἰς τὸν θάλαμον τῆς Λουκρητίᾳς. Τὸ κῦμα ἐμεγάλωνεν ἀδιακόπως καὶ ἠνχηκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς ἄλλο τι παρακείμενον δωμάτιον. Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου, οἱ μὴ καταγεγραμμένοι εἰς τὸ τάγμα συνῆλθον πρὸ τῆς οἰκίας. Οἱ στρατιῶται μου, ἄνευ δόλου οἱ πλείστοι, δὲν διεκρίνοντο σχεδὸν μετὰ τοῦ πλήθους καὶ οἱ σκοποὶ, συμμεριζόμενοι τὴν γενικὴν ἐμπιστοσύνην, ἄφηναν ἐλευθέρως εἰς πάντα τὴν εἴσοδον καὶ τὴν ἐξοδον. Εἷς τις μόνον ἐξ ἡμῶν ἀπέδειξεν ἐχεφροσύνην. Μοι εἶπεν, ὅτι ὁ ὄχλος ἐκεῖνος τῷ ἦτο ὑποπτος καὶ ὅτι θὰ ἦτον φρόνιμον νὰ μακρυνθῇ. Τὸν ὑπέδεχθη οὐχὶ καλῶς, καὶ ἤξιζον τὸ ἐκφραστικὸν οἴκτου βλέμμα, ὅπερ ἔρριψεν ἐπ' ἐμὲ, ἀπερχόμενος.

Ἡ συνοδία ἀπεσῶρη μετ' οὐ πολὺ. Ὁ αὐτὸς σκοπὸς, ἰστάμενος πρὸ τῆς θύρας τῆς ἐξόδου, ἐξήταξε μὲ ὄμμα λυγρὸς τοὺς ἐξερχομένους πρὸ αὐτοῦ μεταροούρας. Αἶφνης φέρει τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καλύπτρας ἐνὸς αὐτῶν. Οἱ ἰσπανοὶ ὤρμησαν ἐναντίον του μετ' ἀγανακτήσεως, οἱ φρουροὶ προσῆλθον εἰς βοήθειάν του. Ἀντηλλάγησαν ἀπειλαί, ὠθισμοί, ὕβρεις. Ὁ θόρυβος διεδόθη εἰς τὴν πλατεῖαν, εἶδον ν' ἀστράψωσι ξίφοι, τοὺς στρατιώτας μου περικυκλωθέντας, καὶ τοὺς μεταροούρ-

τας φεύγοντας καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις. Κραυγαὶ ὀργῆς καὶ τρόμου ἐξήρχοντο ἐκ τῆς τύρβης ταύτης, καὶ ἡ φωνὴ τοῦ σκοποῦ κυριεύουσα πασῶν τῶν ἄλλων ἔρριπτε τὴν κραυγὴν «εἰς τὰ ὄπλα ! Ὁ φυλακισμένος ἐδραπέτευσεν !»

Ἰδρὸς ψυχρὸς μὲ περιέχυσεν· εἰσῆλθον εἰς τὸν θάλαμον τῆς Λουκρητίᾳς καὶ ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου της ἀντὶ τῆς θνησκούσης κεφαλῆ της, εἶδον τὸ πρόσωπον, ῥοδόχρου καὶ σκωπτικόν, παιδίου δεκαπενταετοῦς. Ἡ ἀδημονία τοῦ ὅτι ἐνεπαίχθη τὸσον ἀναιδῶς, μὲ παρέφερε καὶ ὤρμησα εἰς τὴν πλατεῖαν κραυγάζων «εἰς τὰ ὄπλα, τρέξωμεν νὰ συλλάβωμεν τὸν φυλακισμένον !»

Εὐτυχῶς, οἱ στρατιῶταί μου εἶχον συναθροισθῆ· προτείνοντες τὴν λόγχην, ἐμάκρυναν πάντας ἐκ τῆς πλατείας. Διέταξα νὰ συλλάβωσι τὸν ἀλκάδον, τὸν ἐφημέριον καὶ τὸν κουρέα. Οἱ Οὐσάροι μου εἶχον ἤδη ἵππεύσει, ἐπῆδησα κ' ἐγὼ ἐπὶ τοῦ ἵππου μου ἀλλὰ πρὸς ποῖον μέρος ἔδει νὰ διευθύνω τὰς ἐρεύνας μου ; Εἷς στρατιώτης, ὅστις εἶχε μεταβῆ διὰ νὰ πλύνῃ ὀθόνας του τινὰς εἰς πλησιόχωρόν τι ρεῦμα, ἐπανήρχετο τρέχων νὰ μοι ἀναγγεῖλῃ, ὅτι εἶδε τὸν Ἰωσῆν ἐξερχόμενον τῆς κωμοπόλεως μετὰ τινος βραχυσώμου μεταροούρου· ἔδραμον πρὸς τὸ ἐνδειχθὲν μέρος, καὶ ὀπισθεν θάμνου, ὅπου εἶχον προσδεθῆ ἵπποι, εὕρομεν ἕνα ῥάσον καὶ μίαν καλύπτραν. Ἰγνη λίαν νωπὰ, ἐπέτρεψαν ἡμῖν ν' ἀκολουθήσωμεν τοὺς δραπετάς ἐπὶ μίαν λεύγην μακρότερον, ἀλλ' ἤδη τὸ ἔδαφος καθίστατο πετρώδες καὶ τὰ σημεῖα ἔπαυσαν νὰ διακρίνονται. Οὐδὲν ἤττον περιέτρεξα τὸ ὄρος, καθ' ὅλην τὴν νύκτα. Ἡ κεφαλὴ μου ἔφλεγεν, αἱ δυσάρεστοι συνέπειαι ἄς ἐμελλε νὰ ἔχη δι' ἐμὲ τὸ περιστατικὸν τοῦτο μ' ἐλύπουν ὀλιγώτερον ἢ τὸ τέλος τοῦτο, τὸ σχεδὸν χυδαῖον. Ἐνεπαίχθη, ἠπατήθη ὡς τις ἀνόητος· ἡ φιλαυτία μου προσεβάλλετο

δεινῶς καὶ ἡ ζήλια μὲ καταδασάνιζε, διότι ἡ Λουκρητία κατέβη ἐκ τοῦ βάρθρου, ἐφ' οὗ τὴν εἶχεν ἀνυψώσει ἡ φαντασία μου, καὶ δὲν ὑπῆχεν ἀμφιβολία, ὅτι αὐτὴ ἀντήμειψε διὰ τοῦ ἔρωτος τὴν ὑπηρεσίαν, ἣν τῇ προσέφερον ὁ δὸν Ἰωσῆς. Ἄλλ' ὡς πρὸς τοῦτον, ἔλαβον, τοῦλάχιστον, τρομερὰν ἰκανοποίησιν.

Περὶ τὸ γλυκοχάραγμα, ὅτε ἤμην ἔτοιμος νὰ παραιτηθῶ καταδιώξω, ἀνωφελούς τοῦ λοιποῦ, εἰς τῶν Οὐσάρων μου ἤλθε καὶ μοι ἀνήγγειλεν ὅτι εὗρε τὸ πτώμα τοῦ δὸν Ἰωσῆ εἰς τινὰ χαράδραν παρκειμένην. Ἐδραμον εἰς τὸ μέρος καὶ εἶδον πραγματικῶς τὸν ἄτακτον (partisan), κατακείμενον ἄψυχον καὶ φέροντα ἐπὶ τοῦ σώματος οὐκ ὀλίγας πληγὰς δι' ἐγχειριδίου. Ἐν τῶν ὄπλων τούτων μείναν ἐπὶ τῆς ὠτειλῆς, προσήλου ἐπὶ τοῦ μέρους τῆς καρδίας ἀπόφθεγμα τι θανάτου, οὗ ἡ σκληρὰ εἰρωνεία ἐνέφαινε τὸ ὄψος τοῦ Resucitado. Ἐρυθριῶ, ὁμολογῶν τοῦτο, ἀλλ' ἡ καρδία μου ἐλαφρύνθη. Ἐνόησα, ὅτι ὁ διακαὴς πατριωτισμὸς τῆς Λουκρητίας ἠδυνήθη νὰ παρακινήσῃ αὐτὴν ἵνα πρὸς στιγμὴν διαλλαχθῇ μετὰ τοῦ ἀπεχθοῦς αὐτῇ ὄντος, ἀλλ' ἅμα εὐρέθη ἐλευθερία, κατέστη δικαστὴς καὶ παρέδωκε τὸν προδότην εἰς τὰ ἐγχειρίδια τῶν Guerilleros αὐτῆς. Οὕτως, ἡ παράδοξος αὐτῆ γυνὴ ἐπανέλαβεν ἅπασαν τὴν γοητείαν τῆς ἐνώπιόν μου.

Ἐφερον εἰς Ἴτρον τὸν ἐφημέριον, τὸν δικαστὴν καὶ τὸν ψευδοϊατρὸν κουρέα, ὧν ἡ συνηγορὴ εἰς τὴν δραπετεύσιν τῆς Λουκρητίας δὲν ἐπιδέχτο ἀμφιβολίας, ἀλλὰ δὲν παρεδέχθησαν τὸ χαλκοῦν τοῦτο νόμισμα, ἀντὶ τοῦ χρυσοῦ, ὅπερ ἀφῆκα νὰ διαφύγῃ. Κατεδικάσθη εἰς δίμηνον αὐστηρὸν περιορισμὸν ἐντὸς τοῦ φρουρίου, καὶ ἄνευ τῆς ἐνέργειάς μου ἐπεμβάσεως τοῦ συνταγματάρχου μου, δὲν ἤθελον ἀποφύγει τὸ αἶσχος τοῦ νὰ τεθῶ εἰς ἀποστρατεῖαν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Γαλιλίας. Ὅταν προσῆλθον εἰς τὸ σύνταγμα μου,

ἡ συμμορία τοῦ Ἀραστηθέντος ἐπολέμει ἐκ νέου εἰς Ἀραγωνίαν, καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν δύο ἐτῶν, καθ' ἃ διεμείναμεν ἔτι ἐν Ἰσπανίᾳ, διήγειρε καθ' ἡμῶν πόλεμον ἄπυστον καὶ ἀνίλετῃ. Τὸ σύνταγμα ἡμῶν εὐρέθη πολλακίς εἰς σύγκρουσιν μετὰ τῆς ἡρωϊκῆς γυναικὸς, ἐγὼ δὲ ἀνεζήτητον ἐνθέρμως πᾶσαν περιστάσιν ἵνα παρευρίσκωμαι εἰς τὰς μάχας ταύτας. Ἐνόμιζον οἱ πάντες, ὅτι ὠθοῦμεν εἰς τοῦτο ἀπὸ αἰσθημα ἐκδικήσεως, ἀλλὰ δὲν εἶχεν οὕτως. Ἐπήκουον, ἀπ' ἐναντίας, εἰς ἀόριστόν τινα, ἀλλὰ πανίσχυρον ἀνάγκην ἵνα πλησιάσω, διὰ πάσης θυσίας, πρὸς ἐκείνην, ἧς ἡ εἰκὼν ἐνεχαράχθη ἐν τῇ καρδίᾳ μου διὰ χαρακτῆρων πυρίνων.

Ἐπρεπε νὰ ἐπισυμβῶσι αἱ ἐν Ῥωσίᾳ καὶ Γερμανίᾳ ἤτται ἡμῶν, νὰ πῆσῃ ἡ Αὐτοκρατορία, ὅπως παρατραπῇ τὸ παράφρον ἐκεῖνο πάθος μου. Κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου, τὸ αἰσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ ὑπερίσχυε παντὸς ἄλλου, παρ' ἡμῖν τοῖς στρατιωτικοῖς. Ἐλησμόνησα τὴν Λουκρητίαν, ἡ τοῦλάχιστον ἡ ἐνθύμησίς τῆς ἐγένετο μᾶλλον συγκεχυμένη· ἀλλ' ὅτε, τὸ 1823, τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα τῶν Κόρτες μ' ἐπανεφέρεν εἰς Ἰσπανίαν, δὲν εἶδον ἐκ νέου ἄνευ ζωηρᾶς συγκινήσεως τὰ μέρη, ὅσα διέτρεξα μετ' αὐτῆς, καὶ ἐκυριεύθη ἐκ νέου ὑπὸ ἀκατασχέτου ἐπιθυμίας νὰ τὴν ἐπανιδῶ. Ἡ ἐπιθυμία μου αὕτη ἔμελλε νὰ πληρωθῇ, ἐν περιστάσεσιν, ἃς οὐδὲν ὀλίως ἀνέμενον.

Οἱ συνταγματικοὶ συνεκρότησαν καὶ αὐτοὶ συμμορίας ἀτάκτων, ἀλλὰ δὲν ἦτο πλέον ὁ ἱερὸς ἔρωσ τῆς πατρίδος, ὁ ὀπλιζὼν τὰς χεῖρας τῶν· διὸ καὶ ἡ διαγωγὴ τῶν συμμοριῶν τούτων ἦν συνεπὴς πρὸς τὰ αἰσθήματα ταῦτα· ἦσαν οὗτοι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, σурφетὸς ληστῶν καὶ ἀνεστίων, οὓς ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Φερδινάνδος ἔπεμπεν εἰς τὴν στραγαλίην, ἅμα ἐπιπτον εἰς χεῖρας τῆς ἐξουσίας.

Μικρὸν μετὰ τὴν μάχην τοῦ Τροκαδέρου εὐρισκόμην εἰς Καδιξ, ὅτε διεδόθη ἡ φήμη, ὅτι δύο τῶν συμμοριῶν τούτων, οἱ τινες πρὸ πολλῶν ἡμερῶν ἦσαν καθειργμένοι εἰς τὰς φυλακὰς τῆς πόλεως, ἔμελλον νὰ θανατωθῶσι τὴν ἐπιούσαν. Ἡ καταδίκη των ἐβράδυνε ἕως τότε, καθότι εἰς τούτων ἀνῆκεν εἰς μεγάλην τινα οἰκογένειαν, ἣτις ἐκίνει πάντα λίθον, ἵνα σώσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ. Ἡ ἀπάντησις τοῦ βασιλέως, φθάσα τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν, ἐπέταττε νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ θανατικὴ ποινή.

Ἀπετέλοιν τότε μέρος τοῦ ἀποσπάσματος τῶν σωματοφυλάκων, τῶν συνοδουόντων τὸν δοῦκα τῆς Ἀγγουλέμης, ἔτυχε δὲ νὰ ἤμαι τῆς ὑπηρεσίας παρὰ τῇ Αὐτοῦ Ἐψηλότητι τὴν μεσημβρίαν τῆς ἐπιούσης, ὅτε ὁ κώδων ἤρχισε νὰ ἤχη, ὅπως εἴθισται τοῦτο, ἐν Ἰσπανίᾳ, ἀναγγέλλων ὅτι, εἰς καταδίκος φέρεται εἰς τὸ μέρος τῆς θανατώσεως. Ἀφῆνης ἡ θύρα τοῦ δουκὸς τῆς Ἀγγουλέμης ἀνοίγει καὶ ἐμφανίζεται αὐτὸς ὁ ἴδιος κρατῶν ἔγγραφόν τι εἰς χεῖρας.

— Ταχέως, μοι εἶπεν, ἰδοὺ ἡ χάρις τῶν δύο καταδίκων, τρέξε! οὐδὲ στιγμὴν πρέπει νὰ χάσωμεν, ἐὰν εἶναι ἀκόμη καιρὸς!

Ἡ πλατεῖα ἐν ἣ εἶχε στηθῇ τὸ ἰκρίωμα ἔκειτο ὀπισθοῦν πλησίον τοῦ μεγάρου ἡμῶν· μοι ἐφάνη ὅτι θὰ εὐρεθῶ ταχύτερον μεταβαίνων αὐτοῦ πεζὸς ἢ διατάττων νὰ μὲ ἐτοιμάσωσι τὸν ἵππον. Ἐβάλλθην λοιπὸν ἐπὶ τοὺς πόδας καὶ ἔτρεχον πρὸς τὴν πλατεῖαν ἀλλὰ δὲν εἶχον λάβει ὑπ' ὄψιν τὸν φλογερὸν ἥλιον, ὅστις, κατ' ἐκείνας τὰς ὥρας μεταβάλλει τὴν πόλιν εἰς ἀληθῆ κάμινον, τὴν στολὴν μου, ἣτις μὲ περιέσφιγγε, τὰς μέχρι τοῦ γόνατος ἀνερχομένης ἀρβύλας, τὴν μακρὰν σπάθην μου καὶ τὸ κράνος μου· ἦτο ἀληθῆς καταδίκη· ἔτρεχεν ὁ ἰδίως ἀπ' ἐπάνω μου, ἐπνευστίων, ἐπνιγόμεν.

Ἐφθασα τέλος μετ' ὀλίγον εἰς τὴν πλα-

τεῖαν καὶ εἶδον ἕνα τῶν καταδίκων καθήμενον ἤδη ἐπὶ τὴν μοιραίαν ἔδραν καὶ τὸν σιδηρὸν κρῖνον τοῦ στραγγαλισματος στερεωθέντα διὰ τοῦ ἔλλικος περιζ τοῦ λαμποῦ τοῦ θύματος. Ἐκίνουν τὸν χάρτην ἀνωθεν τῆς κεφαλῆς μου, κράζων· Χάρις! Χάρις! Τὸ πλῆθος ἠραιώθη ἐνώπιόν μου, ἡ μᾶλλον εἶπεῖν, μὲ μετέφερε σηκωτὸν μέχρι τοῦ ἰκρίωματος τῆς λαιμητόμου, ὅπου ἐνεχείρισα τὸ ἔγγραφον τῆς χάριτος εἰς τὸν πρωτοδικαστὴν (corregidor.) Ἐνῶ οὗτος τὸ ἀνεγίνωσκεν, ἔρριψα βλέμμα ἐπὶ τοῦ δυστυχοῦς, οὗ τινος ἔσωσα τὴν ζωὴν.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ὑπερ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, μὴ στέργουσα νὰ ἐπαναλάβῃ τὰς γυναικείας ἀσχολίας, τὸν κλώστην καὶ τὴν ἡλακάτην, ἡ Λουκρητία ἐδόθη εἰς τὴν πολιτικὴν. Τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα τῶν Κόρτες καὶ ἰδίως, ἡ γαλλικὴ ἐπέμβασις, τῇ παρέσχον, ἀφορμὴν τὴν ὑποτροφομένην ἄλλως τε μυστικῶς, τοῦ νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ ὄπλα. Ἄλλ' ἡ διαφορὰ, ἣτις ὑπῆρχε μεταξὺ τῶν δύο ἀγῶνων, ὑπῆρχε καὶ μεταξὺ τῶν συμμοριῶν, οὓς ἐστρατολόγησε τότε, καὶ τῶν εὐγενῶν ἄλλοτε ὑπερασπιστῶν τῆς Ἰσπανίας. Ἐγένετο θῦμα τῶν βιαιοπραγιῶν καὶ τῶν λεηλασιῶν, ἃς διέπραττον οἱ ὑπ' αὐτὴν καὶ παρεδόθη ὑπὸ χωρικῶν εἰς τοὺς τοξότας (sbirgos) τοῦ Φερδινάνδου. Ἡ Λουκρητία ἦν εἰσέτι περικαλλῆς, ἀλλ' ἡ ὠραιότης αὐτῆς ὠριμάσασα οὕτως εἶπεῖν, ἐκ τῆς ἡλικίας, εἶχε τότε χαρακτῆρα λίαν ἀνδρικόν. Τὸ θέλητρον, ὑφ' ὃ κατεχόμενος, ἔζησα πολὺ χρόνον, διελύθη δριστηκῶς.

Ἐμεινεν ἀπαθὴς, ἀκούουσα τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἐγγράφου τῆς χάριτος, ὡς εἶχε μείνει ἀδιάφορος, ὡς μοι εἶπον, καὶ ὅτε κατεδικάσθη εἰς θάνατον. Κατέβη τοῦ ἰκρίωματος καὶ διήλθεν ἔμπροσθέν μου, χωρὶς νὰ ρίψῃ ἐν κἄν βλέμμα εὐγνωμοσύνης πρὸς ἐκείνον ὅστις τῆς ἔσωσε τὴν ζωὴν. Μὲ ἀνεγνώρισε;

δὲν τὸ πιστεύω. Ἰππῆρα ἀπλῶς ἐν ὄργανον τοῦ πολυταράχου βίου τῆς καὶ ἴσως ἐκείνο, ὅπερ τῆς ἀφῆκε τὴν ὀλιγωτέραν ἐνθύμησιν.

Ἐμάθομεν, μετὰ ταῦτα, ὅτι ἡ Λουκρητία ἐγένετο μοναχὴ, καὶ ὅτι, ἀφοῦ ἐγένετο ἡγουμένη τῆς μονῆς τῆς, διώκει τὰς καλογραφαίας στρατιωτικῶ τῶ τρόπῳ, ὅπως ἄλλοτε τὰ *παλληκάρια* τῆς.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΣ

καθ' ἣν ἡ τῆς ἐπιώσεως τῆς λύσεως περίοδος διήρκεσε πλέον τῶν πέντε ἐτῶν.

Μία τῶν τὴν ἀνθρωπότητα καταμαστιζουσῶν δεινῶν μολυσματικῶν νόσων εἶναι ἡ λύσσα. Οὐδεμίαν ἄλλην νόσον συνεπάγει, ὡς αὕτη, τὴν ιδέαν ἀδυσώπητου κακοῦ, τὸ ὁποῖον φονεῦει οἰκτρῶς τὸν ὑπ' αὐτῆς προσβληθέντα δυστυχῆ. Εἰς τὴν ιδέαν δὲ τῆς φύσεως ταύτης τῆς νόσου πρέπει ν' ἀποδοθῆ ἡ μέριμνα μετὰ τῆς ὁποίας οἱ τὰ τῆς δημοσίας ὑγείας ἐπιτετραμμένοι ἀπασῶν σχεδὸν τῶν ἐπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης ἐνασχολοῦνται περὶ τοῦ μολυσμοῦ τούτου ὡς ἀντικειμένου ἀξίου τῆς προσοχῆς αὐτῶν.

Ἄνωφελές τὸ νὰ ἐμμείνωμεν ἐπὶ τῆς σπουδαιότητος τῆς παρεμβάσεως τῆς ἐξουσίας εἰς τὴν διερεῦνησιν τοιοῦτου ἢ τοιοῦτου ζητήματος τῆς δημοσίας ὑγείας. Ἄλλ' ἐάν δυστυχῶς ᾖ ἡ ἀλήθεια, ὅτι τὸ πρακτικὸν ἀποτέλεσμα τῶν γενικῶν καὶ διαρκῶν ἐρευνῶν, αἵτινες ἐγένοντο ἐπὶ τούτου εἰς τὰ διάφορα κράτη, δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς διοικήσεως ὡς πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ἀνθρωπότητα, δύναται οὐχ ἦττον νὰ θεωρηθῶσι τὰ ἔργα ταῦτα ὡς στοιχεῖα δυνάμενα νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἱστορίας τῆς λύσεως.

Ἄλλ' ὁμως, δι' αὐτὸ τοῦτο ὅτι αἱ γενόμεναι ἐρευναι μέχρι τοῦδε δὲν ἠδυνήθησαν νὰ

διαφωτίσωσιν ἡμᾶς οὔτε περὶ τῆς ἔδρας καὶ τῆς φύσεως τῆς μολυσματικῆς ταύτης παθήσεως, οὔτε περὶ τῆς κατ' αὐτῆς θεραπείας, συμφέρει μᾶλλον νὰ ἐπεκτείνωμεν ὅσον τὸ δυνατόν τὸ πεδῖον τῆς προφυλάξεως, ἥτις εἰς τὴν παρούσαν κατάστασιν τῆς ἐπιστήμης εἶναι ἡ μόνη λογικὴ βοήθεια τὴν ὁποῖαν ἡ τέχνη διαθέτει κατὰ τῆς νόσου ταύτης. Ἐχω ἄρα ἄδικον φρονῶν, ὅτι τὸ κάλλιστον πρὸς τοῦτο μέσον εἶναι νὰ ἐκθέσωμεν τὰ μᾶλλον ἢ ἦττον χαρακτηριστικὰ σημεῖα τῆς νόσου, καὶ νὰ ἐλαττώσωμεν οὕτω τὰ δυστυχήματα, τὰ ὁποῖα ἐπιφέρει ἡ ἀποδοχὴ συμπερασμάτων μὴ στηριζομένων ἐπὶ ἀκριβοῦς τῶν γεγονότων παρατηρήσεως;

Ἡρύσθη τὰς σκέψεις ταύτας ἐκ τῆς λίαν περιέργου παρατηρήσεως ἐπὶ τῆς διαρκείας τῆς ἐπιώσεως τῆς λύσεως, τὴν ὁποῖαν ὑπήνυχθη εἰς τὰς ἐπὶ τῆς λύσεως μελέτας μου καταχωρισθείσας ἐν προηγουμένοις τοῦ αὐτῶν «φυλαδίου». Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν ὅτι πρόκειται ἐνταῦθα περὶ παθογενείας τοῦ μολυσμοῦ τούτου μᾶλλον ἢ περὶ τῆς διαρκείας τοῦ κακοῦ αὐτοῦ. Γνωστὸν εἶναι, ὅτι θεωροῦντες σχεδὸν ὡς μὴ γενόμενον πᾶν ὅ, τι προκύπτει ὡς πρὸς τοῦτο ἐκ τῆς παρατηρήσεως καὶ τῆς ὁμολογίας ἀξιοπίστων πρακτικῶν διαφόρων ἐποχῶν, ἀναφερόντων γεγονότα λύσεως ἐξαιρετικῶς μακρᾶς διαρκείας, καὶ ὅτι στηριζόμενοι ἀνεκκλήτως ἐπὶ τῶν νεωτέρων στατιστικῶν δεδομένων, τὰ ὁποῖα ἐδημοσιεύθησαν ἐν Ἀγγλίᾳ, Γαλίᾳ, Γερμανίᾳ κλπ., ἤχθησαν νὰ καθιερώσωσι τρόπον τινὰ δόγμα, ὅτι ἡ περίοδος τῆς ἐπιώσεως οὐδέποτε σχεδὸν ὑπερβαίνει τὸ ἔσχατον ὄριον ἑνὸς ἔτους. Τοσοῦτο δὲ εἶναι τοῦτο ἀληθές, ὥστε ἐναντίον τῶν παρατηρήσεων τοῦ Heuhe τοῦ Hufeland τοῦ Brera τοῦ Kleinert κλπ. κατὰ τοὺς ὁποίους τὰ τῆς λύσεως συμπτώματα δὲν ἐξεδηλώθησαν, εἰς τινὰς εὐαριθμούς περιπτώσεις ἀληθῶς ἢ πολ-

λά ἔτη μετὰ τὴν μετάδοσιν τοῦ ἰοῦ, (ὁ πρῶτος τῶν συγγραφέων τούτων διηγεῖται μετὰ ξὺ ἄλλων περιπτώσιν τεσσάρων ἐτῶν ἐπιώσεως) οὐδέποτε ἀμφέβαλον, τὸ ἐπ' ἐμοὶ, περὶ τῆς ἀληθείας τῆς παραδόσεως ταύτης, ἥτις ἄλλως ἐπεβεβαιούτο ὑπὸ τῶν ἐξαγομῆτων τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων ἀθεντικῶν ἐρευνῶν.

Καὶ ἐν τούτοις, πιστεύω σήμερον εἰς τὸ δυνατόν τῆς σχεδὸν ἀορίστου ἐπιώσεως τῆς λύσεως, καὶ ὅτι ὁ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου λόγος δὲν ἐξηγητήθη εἰσέτι. Εἰς τὴν παρατήρησιν δὲ τοσοῦτω δυστυχοῦς, ὅση καὶ διδασκτικῆς περιπτώσεως, τὴν ὁποῖαν μετ' ὀλίγον θὰ ἐκθέσω, ὀφείλω τὴν θλιβεράν πεποιθήσιν, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δρίσωμεν τὰ χρονικὰ ὄρια, πέραν τῶν ὁποίων δὲν ἔχομεν πλέον νὰ φοβώμεθα τὰ ἐκ τῆς δηλητηριάσεως τοῦ λυσοῦ ἰοῦ ἀποτελέσματα. Προστίθημι δὲ ὅτι τὸ ἐπόμενον γεγονός παρέχει πάσας τὰς δυνατὰς ἐγγυήσεις ὡς πρὸς τὸ ἀκριβές τῶν λεπτομερειῶν τὰς ὁποίας παρέχει, καὶ νομίζω ὅτι τοῦτο θὰ γεννήσῃ ἴσως ἀμφιβολίας τινὰς εἰς τὸ πνεῦμα λίαν ἀριστοδόξων ἰατρῶν, οἵτινες ἤθελον λάβει αὐτοῦ γνώσιν, ὡς ἀντιβαῖνον εἰς τὰς δοξασίας αὐτῶν.

Ὁ Λεωνίδας Χ... ἐκ Κρήτης ἐργάτης εἰς τὸ ἐν Ναυπλίῳ ἐργοστάσιον, ἐτῶν 20 κράσεως χολοαιμικῆς καὶ εὐρώστου ὄψεως, ἀπήλαυε πάντοτε καλῆς ὑγείας, οὐδὲν ἄλλο παθὼν ἢ διαλείποντας πυρετοὺς κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1860. Τὴν δὲ 26 Νοεμβρίου τοῦ 1861 κακοπαθῆσας πολὺ, καθ' ἃς ἔχω πληροφορίας, κατὰ τινὰ ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Ναύπλιον διὰ πλοῦν τρικυμιώδη, ἐδόθη ἀσυνέτως εἰς κραιπάλην ἅμα τῇ ἀποβάσει αὐτοῦ. Κατ' αὐτὴν δὲ γενομένην μετὰ τινος φίλου ἐλθόντος μεθ' ἑαυτοῦ ἐξ Ἀθηνῶν, ἐν ἐξεγεγεμένην καταστάσει δι' ἀφρονον οἰνοπνευματωδῶν πόσιν διατελῶν, ἠσθάνθη αἴφνης βίαιαν καὶ λίαν

ὀδυνηράν συστολήν τῆς καρδίας ἐπεκταθεῖσαν διαδοχικῶς εἰς τοὺς θωρακικοὺς καὶ τοὺς τοῦ τραχήλου μῦς. Ἡ σπασμώδης προσβολὴ διήρκεσε ἐν περίπτῳ τῆς ὥρας λεπτόν καὶ ἔπαυσε διαδεχθεῖσα ὑπὸ λειποθυμίας ἀκολουθουμένης ὑπὸ τοσαύτης ἐξασθενήσεως τῆς δυνάμεως, ὥστε ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῆ. Ἐμαθον δὲ μετὰ ταῦτα παρὰ τοῦ φίλου του, ὅτι τὴν ἐσπέραν τῆς ἀναχωρήσεως αὐτῶν εἰς Ναύπλιον, ἐν οἰνοπνευματώδει μέθῃ διατελοῦντες ἀμφοτέροι, κατάχρησιν ἐποιήσαντο τῶν ἀφροδισίων, ἥτις, διὰ τὸν φίλον του, συνίστατο εἰς τελείαν λήθην τῆς λίαν ἐπιεικοῦς συμβουλῆς μιᾶς ἰατρικῆς ἐξοχότητος τῆς Lyon: non quater in idem! Ὁδηγηθεὶς πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτοῦ κατοικοῦντας εἰς τὸ προάσιον τοῦ Ναυπλίου «Πρόνοια» ὁ Λεων. Χ... διήλθε τὸ λοιπὸν τῆς ἐσπέρας καὶ μέρος τῆς νυκτὸς αἰσθανόμενος ὅτε μὲν ψυχὸς ὅτε δὲ ζέστην, πολλάκις ναυτίαν πρὸς ἔμετον συνοδουμένην μετὰ σπασμωδικῶν κινήσεων τῶν μυῶν τοῦ προσώπου, αἰσθημα γενικῆς κοπώσεως, μετὰ δεινῆς κεφαλαλγίας ἀναγκαζούσης αὐτὸν ν' ἀποφεύγῃ καὶ τὸν ἐλάχιστον ψόφον ὡς καὶ τὸ φῶς· ἡ κατάστασις αὕτη τοῦ ἀσθενοῦς, διήρκεσε μέχρι τοῦ μεσονυκτίου. Ἡ νύξ ἀπέβη τόσο κακὴ ὡς τε οἱ συγγενεῖς τοῦ πάσχοντος ἠναγκάσθησαν νὰ ζητήσωσι τὴν βοήθειαν ἰατροῦ τινος. «Εὐρον τὸν ἀσθενῆ, μοι εἶπεν ὁ συνάδελφος οὗτος Κ. Ι... διατελοῦντα ἐν παραρροσύνῃ ὥστε ἐπρεπε νὰ κρατῆται διαρκῶς ὑπὸ προσώπου τινός. Εἶχεν, ἐξηκολούθησε, τὸ πρόσωπον ἐρυθρὸν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνεμιμένους, τὸ σφυγμὸν συχρὸν, καὶ πλήρη, τὴν ἀναπνοὴν ταχεῖαν, δύσκολον καὶ διακεκομμένην, τὴν ἐπιγαστρικὴν χώραν λίαν εὐαίσθητον, ἠσθάνετο στενοχωρίαν, ἐστέναζε καὶ δεινῶς κατετρύχετο ὑπὸ τῆς δίψης· ἀλλ' ὁ φόβος ἐμέτου, ὅστις ἐπήρχετο, ὁσάκις ὁ ἀρρωστος ἤθελε νὰ σέσῃ αὐτὴν, ἔκαμνε αὐτὸν ν' ἀν-

τέχη μετ' ἐπιμονῆς. Νομίζω ὅτι ἐπρόκειτο, μοι εἶπεν ὁ Κ. Ι. . . . τελευτῶν, περὶ ἐνὸς διαλείποντος πυρετοῦ, ἀλλ' ὀφείλω νὰ προσθέσω ὅτι τὸ πρῶτον συνωδεύετο μετὰ συμφορῆσεων ἐγκεφαλικῶν καὶ τῶν ὑποχονδρίων σπλάγγων τόσον ἰσχυρῶν, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ μεταχειρισθῶ τὰ ἐνεργητικώτατα τῶν ἀντιφλογιστικῶν μέσων ἵνα καταπαύσω τὸν κυκλοφορικὸν ὄργανισμὸν τοῦ αἵματος καὶ καταστήσω τὸν ὄργανισμὸν εἰς τὴν ἀπαιτουμένην κατάστασιν πρὸς χορήγησιν τῆς κινήσεως.

Δὲν δύναται τις ν' ἀντίπει, ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν δηλωθέντων φαινομένων δὲν ἦσαν ἐκείνα ἐνὸς παροξυσμοῦ ὑπὸ συνεχοῦς πυρετοῦ τῶν θερμῶν κλιμάτων, ἐπιπλεκομένου μετὰ νευρικῶν συμπτωμάτων, τοῦθ' ὅπερ εἶναι σὺνήθες ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἀλγερίᾳ καὶ ἄλλαχοῦ, καὶ ὅτι δὲν ὁμοιάζουσι πολὺ τὸ δεύτερον στάδιον τοιαύτης προσβολῆς. Κατέφυγον ὅθεν μετὰ σπουδῆς κατὰ τὴν 27 καὶ 28, καὶ κατὰ τὴν πρωίαν τῆς 29 εἰς τὰ γενικὰ καὶ τοπικὰ ἀντιφλογιστικὰ ὅπως ἐπιφέρουσιν ταχεῖαν παροχέτευσιν ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς εἰς τὴν χρῆσιν τῶν καταψυκτικῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κλπ. οὐχ ἦτον ἡ νόσος ἐτήρει πάντοτε τὴν αὐτὴν ἔντασιν. Πρέπει δὲ νὰ προσθέσω ἐνταῦθα ὅτι, ὁ ἀδελφὸς τοῦ πάσχοντος με προσεκάλεσε κατὰ τὴν 1 μ. μ. ὥραν τῆς τελευταίας ταύτης ἡμέρας, καὶ μοι διηγήθη ἐν συντόμῳ, καθ' ὅσον ἠδύνατο, τὴν κατάστασιν τοῦ ἀσθενοῦς. «Ὁ ἀδελφός μου παρᾶπονεῖται δι' ὄξιν πόνον κατὰ τὴν καρδιακὴν χώραν, μοι εἶπεν, ὅστις ἐμποδίζει αὐτὸν ἐνίοτε νὰ κάμῃ καὶ τὴν ἐλαχίστην κίνησιν, καὶ ἀναγκάζει αὐτὸν νὰ τηρῇ τὴν αὐτὴν θέσιν.» Ὁ στρατιωτικὸς οὗτος, τότε λοχίας, νῦν δὲ ὑπαπιστής, μοι διηγήθη ὅτι ἦτο ὡς μανιακός, ὅτε εἶχε παραλογισμούς (hallucination) καὶ συσπάσεις τῶν μυῶν τοῦ προσώπου τόσον

φοβεροὺς ὥστε ἐνέπνεον τρόμον καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς πλησιεστάτους συγγενεῖς τῶν ὀπίσθιων τινὲς ἀπεμακρύνθησαν ἀπ' αὐτοῦ.

Ἡ διήγησις αὐτοῦ δὲν ἦτο ὑπερβολικὴ. Ἐπισκεφθεὶς τὸν ἀσθενῆ εὔρον αὐτὸν περικυκλούμενον ὑπὸ πολλῶν συγγενῶν καὶ γειτόνων, οἵτινες ἠκολούθουν μετὰ ἀγωνιώδους ἐκπλήξεως τὰς σπασμῶδεις κινήσεις αὐτοῦ. Περιεστρέφετο ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ ἔφερε μετ' ἀγωνίας τὰς χεῖρας ὅτε μὲν ἐπὶ τῆς προκαρδίου χώρας ὅτε δὲ πρὸς τὴν τοῦ λάρυγγος δι' οὗ ἐδήλου τὴν πρώτην ὡς ἔδραν πόνου ἀνυποφόρου, τὴν δὲ δευτέραν ὡς ἔδραν αἰσθήματος λίαν ὀδυνηρᾶς συσφιγξέως. Ἀνεκάλθητο ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, ὡσεὶ διετέλει ἐν μεγίστῃ πνιγμονῇ. Τὸ σῶμα δλόκληρον, περιεχυμένον ὑπὸ ἀφθόνου ἰδρώτος γλοιώδους, ἐξηραίνεται ἐπὶ τινὰ τῆς ὥρας λεπτά. Κατὰ τὴν παρόξυσιν εἶχε τὴν ἀναπνοὴν λίαν παρακωλυομένην, βραχεῖαν, ἀσθματικὴν, τὸ πρόσωπον ἐξέρυθρον καὶ οἰδαλέον, τοὺς ὀφθαλμοὺς αἵματηροὺς καὶ προεξέχοντας, ὁ σφυγμὸς μόλις αἰσθητὸς κατὰ τὴν καρωτίδα. Κατὰ δικλείμματα αἱ τετανικαὶ συστολαὶ ἔπαυον ἢ δὲ κυκλοφορία ἀπεκαθίστατο βραδέως· μετὰ τινὰς στιγμὰς διέκρινον τὰς σφύξεις τῆς κεραιδικῆς ἀρτηρίας. Ὁ δυστυχὴς ὠμίλει ὀλίγον καὶ διὰ βραχείας καὶ ταχείας φωνῆς, εἶχε τὸ πρόσωπον ὠχρὸν τὸν δὲ ὀφθαλμὸν ἄγριον καὶ στίλβοντα, αἱ κόραι μάλιστα διεστέλλοντο καὶ συνεστέλλοντο ἀλλεπαλήλως τοῦθ' ὅπερ καθίστα τὸ βλέμμα φρικῶδες. Ἐπειδὴ δὲ αἱ παροξύνσεις ἐπήρχοντο κατὰ μικρὰ διαλείμματα εὐκόλως ἐννοεῖ τις ὅτι ἡ ἀγωνία ὑπῆρξε μεγίστη, ἀν καὶ τὸ πνεῦμα ἐφαίνετο μὴ τεταραγμένον. Ἄλλ' ὅ,τι μᾶλλον ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν μου ἦτο ἡ ἀφθονία καὶ ἀφρώδης σιελόρροια· ἐὰν δὲ τὰ ἐκτεθέντα συμπτώματα, ἦτοι ἡ ταχεῖα καὶ ἰδίᾳ ἡ διακεκομμένη φωνή, οἶαν ἦδη πολλάκις παρετήρησα εἰς λυσσικοὺς, ἢ παν-

τοφοβία, καὶ αἱ ἄλλαι διαταραχαὶ τῆς ἐκνευρώσεως, ἰδίᾳ δὲ ἡ ἐπηρεαζομένη αἰσθητικότης, καὶ ἡ κατὰ τὸν φάρυγγα σύσφυξις, μοι ἐνέβαλον τὴν ὑπόνοιαν τῆς φύσεως τῆς φοβερᾶς νόσου, εὐνόητον ἀποβαίνει ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο φαινόμενον δὲν ἦτο δυνατόν ἢ νὰ μοι δώσῃ, ἐὰν μὴ ἀπόλυτον βεβαιότητα, μεγίστην τοῦλάχιστον πιθανότητα. Προσέφερον αὐτῷ ποτήριον ὕδατος, ὅπερ ἀπόθησε, τὸ πρῶτον μετ' ἐκφράσεως τρόμου καὶ φυσιογνωμίας δυσπεριγράπτου, ἔπειτα δὲ κατελήφθη ὑπὸ ἰσχυρᾶς σπασμῶδους συστολῆς μετ' ἀπολείας τῆς αἰσθήσεως καθ' ἣν εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς συνεσπασμένους πρὸς τὰ ἄνω. Κατὰ τὴν παρόξυσιν ταύτην οἱ μῦς τοῦ προσώπου ἦσαν συνεσπασμένοι πρὸς τὰ κάτω. Εἶχε τρισμὸς τῆς κάτω σιαγόνης ἐπαμειβομένους μετὰ ἀτάκτων κινήσεων αὐτῆς, τὰ δὲ χεῖλη ἐκαλύπτοντο ὑπὸ λευκοῦ καὶ ἰξώδους ἀφροῦ. Ἐκτοτε οὐδῶως ἐδίσταζον πλέον νὰ διαγνώσω ἀσφαλῶς τὴν λυσσώδη κατάστασιν τοῦ πάσχοντος.

Ἐμαθον ἀκολούθως διὰ τινων συντόμων ἐρωτήσεων, ἃς πρὸς τὴν μητέρα τοῦ νέου ἀπηύθυνον μετὰ τῆς δυνατῆς ἐπιφυλάξεως εἰς τὴν ζωηρὰν ταραχὴν τῆς ὀδυρομένης ταύτης γυναικὸς, ὅτι ὁ ἀσθενὴς, παῖς ὢν, ἐδήχθη ὑπὸ κυνὸς ὑπόπτου, ἀλλ' ὅτι ἡ μικρὰ ἐκδορὰ οὐδεμίαν ἔσχε εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς συνέπειαν κακὴν, καὶ ὅτι προσέτι, πλέον ἢ πέντε ἔτη ἔκτοτε εἶχον παρέλθει. Πρὸς τοῦτοις δὲ ἐβεβαιώθη ὅτι οὔτε τὸ μέρος ἐκαυτηρίασαν οὐδ' ἄλλο προφυλακτικὸν μέσον ἐνήργησαν. Κατ' αἴτησιν δὲ ἐμοῦ, μοι ἐπεδείχθη μικρὰ τις οὐλὴ ἐδράζουσα κατὰ τὸν ἐσωτερικὸν σφυρὸν τοῦ δεξιῦ ποδός, ἦτο ἀνώδυνος, ἀλλ' μολυβδόχρους καὶ μικρὸν ἐξωδηκυῖα· ἀπὸ κοινῆς δὲ μετὰ τοῦ ἐτέρου συναδέλφου ἐχορηγήσαμεν κατὰ τῶν σπασμῶν, ἢ ἀληθῶς εἶπεῖν, ut quid fecisse vedeatur, τὸ βάμμα τοῦ ὀπίου κροκοῦχον εἰς

μεγάλαις δόσεσι (VI. gr. εἰς ἕξ δόσεις ἀνὰ ἡμισίαν ὥραν ἐκάστην δόσιν.) Οὐδεμία δὲ ἢ ἐκ τούτου ὠφέλεια. Ὁ πάσχων ἐτελεύτησε περὶ τὴν πέμπτην ἑσπερινὴν ὥραν. Δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐνεργήσῃ τὴν νεκροψίαν τοῦ νεκροῦ.

Ἐπιτραπήτω μοι νὰ παραβάλλω μετὰ τοῦ γεγονότος τούτου ἑτέραν περιπτώσιν τοῦ αὐτοῦ εἴδους, συμβάσαν, πρὸ εἰκοσαετίας περὶ τοῦ εἰς τινὰ στρατιώτην. Ἐμαθον παρ' ἀξιοπίστου προσώπου, ὅτι ὁ νέος οὗτος καλῆς ἕξεως μετὰ μέθην καὶ κατάχρησιν περὶ ἀφροδίσι κατελήφθη ἀφθονῆς, ἐν καλῇ φαινομένη ὑγείᾳ διατελῶν, ὑπὸ μανίας μετὰ τονικῶν καὶ κλονισμῶν συστολῶν. Καταφυγὼν εἰς τὸ στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον, διευθυνόμενον τότε ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Πετσαλλῆ ἐτελεύτησε μετὰ τινὰς ἡμέρας ὀδυνηρᾶς, μεθ' ὅλας τὰς προσπάθειας τῆς τέχνης, μετὰ καταδήλων λυσσικῶν συμπτωμάτων. Εἰς τὴν εὐμενῆ δὲ προθυμίαν τοῦ συναδέλφου τούτου καὶ φίλου, ὀφείλω τὰς λεπτομερείας ταύτας καὶ, τοῦθ' ὅπερ νῦν ἦττον προβληματικὸν ἀποβαίνει ἢ τότε, ὅτι ὁ δυστυχὴς ἵππευς ἀπὸ δύο ἐτῶν ἔλαβε τὸν ἰὸν τῆς λύσεως διηχθεὶς ὑπὸ λυσσαλέου κυνός. Καὶ γνωρίζομεν ὅτι κατὰ τὸ Πυρρώνειον ἀξίωμα δὲν πρέπει νὰ πιστεύῃ τις εἰμὴ εἰς ὅ,τι βλέπει καὶ εἰς ὅ,τι ἀκούει, δὲν ἀπαρνοῦμαι ὅμως διὰ τοῦτο τὴν σημασίαν παρατήρησεως, ἥτις προξενήσασα ἐντύπωσιν προσκαίρως εἰς τὴν φρουρὰν τῶν Ἀθηναίων, καὶ τοῦτο δικαίως διὰ τὴν βραδείαν ἐκφανσιν τοῦ τρομεροῦ μολυσμοῦ, ἐβεβαιώθη ἔκτοτε διὰ τῆς ἰδίας μου πείρας. Οἰαδήποτε ὅμως εἶναι ἡ ἀμφιβολία ἢ δυνατὸν τις νὰ ἔχη περὶ τῆς ἀκριβείας τοῦ τελευταίου τούτου γεγονότος, δικαιούμαι οὐχ ἦτον, κατ' ἐμὲ, νὰ συμπεράνω ἐκ τοῦ κυρίου θέματος τῆς διατριβῆς ταύτης εἰς ἐὰν ὄλιως ἀνήκοντος.

1ον. Ὅτι ἡ κοινὴ πεποιθήσις, τῆς σχε-

δὸν ἐπ' ἀόριστον ἐπωάσεως τῆς λύσεως δὲν εἶναι ἀβάσιμος.

2ον. Ὅτι ἡ ἐπιστήμη ἀδίκως ἀρνείται τὴν ἀναγραφὴν ὡς αὐθεντικῶν τῶν περιπτώσεων τῆς λύσεως, αἵτινες θέλουσι ν' ἀποδείξωσιν, ὅτι ἡ ἐπώασις τῆς παθήσεως ταύτης, εἶναι ἐνίοτε πολλῶν ἐτῶν.

3ον. Ὅτι ἡ βραχεῖα φωνὴ καὶ διακεκομμένα, δύναται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς χαρακτηριστικὰ σημεῖα τῆς λύσεως.

Ἰδεὺ δὲ ὁ λόγος ὡς πρὸς τὰ δύο πρῶτα συμπεράσματα.

Εἶναι γενικῶς παραδεδομένον ὅτι ὁ σίελος λυσσῶντος ζώου ὅστις μολύνει τὸν ὄργανισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἐκφαίνει σπανίως τὴν μολυσματικὴν αὐτοῦ ἐνέργειαν πρὸ δέκα πέντε ἡμερῶν. Ἡ νόσος ἐκδηλοῦται συνήθως κατὰ τοὺς νεωτέρους στατιστικούς πίνακας, τοὺς ὁποίους συνεβουλεύθη, ἐντὸς ἐνὸς μέχρι τριῶν μηνῶν· αἱ αὐτὰ δὲ παρατηρήσεις τείνουσι ν' ἀποδείξωσι ὅτι τὸ τῆς ἐπωάσεως στάδιον οὐδέποτε ἢ σχεδὸν οὐδέποτε ὑπερβαίνει ἐνὸς ἔτους διάστημα. Ἐντεῦθεν καταφαίνεται ὅτι ὁ χρόνος ὅστις παρέρχεται ἀπὸ τῆς ἐνοφθαλμίσεως τῆς λύσεως καὶ τῆς ἐμφανίσεως τῶν φαινομένων αὐτῆς εἶναι διάφορος, ὅτι ἐὰν ὑπάρχουσιν αἰφνίδιαι εἰσβολαί, ὑπάρχουσιν ἐπίσης περιπτώσεις, εὐάριθμοι βεβαίως, καθ' ἃ τὸ τῆς λύσεως ταχεῖον ἐνεργεῖ βραδέως, μένει ἀδρανὲς, διὰ νὰ εἴπωμεν οὕτω, ὡσεὶ ἐξουδετεροῦτο ἐπὶ τινὰ χρόνον.

Τίνες λοιπὸν αἱ αἰτίαι αἱ καθιστῶσαι οὕτω διάφορον τὴν διάρκειαν τῆς ἐπωάσεως; Νὰ ἐπικαλεσθῶ ἐνταῦθα τὴν ποιότητα τοῦ ἐνοφθαλμιζομένου ἰοῦ, ἢ νὰ ἀποδώσω τὸ φαινόμενον τοῦτο εἰς τὴν ἰδiosisυγκρασίαν τοῦ προσβεβλημένου ἀτόμου; Δύσκολον ν' ἀποδεχθῶμεν διαφορὰν τινὰ τῆς δυνάμεως τοῦ νοσογάνου στοιχείου ὡς πρὸς τὴν φύσιν τῆς παθολογικῆς ἐργασίας τῆς ὁποίας γίνεται πα-

ραίτιος. Τῶντι ἡ λύσσα τὴν ὁποίαν παράγει εἶναι νόσος, ἣτις ἀκολουθεῖ πορείαν ἀναλλοιώτην τὴν αὐτὴν, καὶ ἀναπτύσσεται πάντοτε μετὰ συμπτωμάτων τινῶν παθολογικῶν λίαν χαρακτηριστικῶν, ἐν ἐνὶ λόγῳ, εἶναι πάθησις εἰδικῆς παθογενείας ἐκ τῶν ἥττον δυσδιαγνώστων. Ὅταν εἶδον τὸν Λεων. Χ··· ἡ εἰκὼν τοῦ πρώτου ἀσθενεῦς τῆς κατηγορίας ταύτης τὸν ὁποῖον εἶδον ἐν Λαμία κατὰ τὸ 1840, παρέστη αἴφνης εἰς τὸ πνευμά μου, μετὰ παρέλευσιν πλέον τῶν 20 ἐτῶν. Ὅθεν ἐπειδὴ πάντες συμφωνοῦσι ὡς πρὸς τὸ δυνατόν τῆς ἐπωάσεως ἐπὶ ἐν ἔτος, τοῦτέστιν ὁ ὄργανισμὸς δύναται νὰ ἦναι προσβεβλημένος κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα χωρὶς οὐδὲν ἐξωτερικὸν φαινόμενον νὰ καταδεικνύη τοῦτο, ἐρωτῶ πῶς συμβαίνει ὥστε ὁ τῆς λύσεως ἰός οὐδὲν ἔχασε κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον τῆς μολυσματικῆς αὐτοῦ ἐνεργείας, εἰμὴ προέρχεται τοῦτο ἐκ τοῦ ἀναλλοιώτου τῆς φύσεως αὐτοῦ;

Ἐν συντόμῳ δὲ, παραδέχομαι ὅτι οὐχὶ ἡ ποιότης τοῦ ἰοῦ εἶναι αἰτία τῆς διαφορᾶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπωάσεως τῆς λύσεως, ἐπεταὶ ἐκ τούτου ὅτι πρέπει νὰ ζητήσωμεν τὴν αἰτίαν τοῦ φαινομένου τούτου εἰς τὴν ἰδiosisυγκρασίαν τοῦ εἰς τὸν μολυσμὸν ἐκτεθέντος ἀτόμου. Τούτου θεθέντος, εὐλόγως ἐννοοῦμεν ὅτι ἡ τῆς ἐπωάσεως περίοδος εἶναι συνήθως ἀνάλογος εἰς τὴν προδιάθεσιν τὴν ἀτομικὴν εἰς τὸ νὰ λαμβάνῃ τὴν νόσον καὶ ὅτι ἡ προδιάθεσις αὕτη δύναται νὰ ἦναι ἐξαιρετικῶς τόσον ἐλαχίστη, ὥστε νὰ παρορασιάξῃ σχεδὸν ἀπάθειαν τοῦ ἀτόμου, ἐὰν δὲν ἐτύγχανε ὑποτασσομένη, ὡς ἀφείλομεν νὰ κρίνωμεν ἐκ τοῦ προσκεθέντος γεγονότος, εἰς τὴν διπλῆν ἐπήρειαν τῆς μέθης, ἰδίᾳ τῆς οἰνοπνευματώδους, καὶ τῆς καταχρήσεως περὶ τὰ ἀφροδίσια ὑπὸ περιστάσεις τινὰς εἰδικοῦ ἐρεθισμοῦ.

Εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις, οἰαδήποτε εἶναι

ἡ ἐξήγησις ἡ αἰτιολογικὴ τῆς διαφοροῦ διαρκείας τῆς ἐπωάσεως, ἢ προφυλακτικὴ ἐνδειξις νὰ καυτηριασθῶσιν ὡς τάχιστα τὰ δῆγματα τοῦ λυσσῶντος ζώου εἶναι πάντοτε ἡ αὐτὴ. Πρέπει δὲ νὰ καυτηριάσωμεν μετὰ πάσης ἐνεργείας ἢν ἀπαιτεῖ ὁ κίνδυνος μιᾶς ἐπωάσεως, ἣτις, ὅ,τι καὶ ἂν εἴπη τις, δὲν ἔχει, κατ' ἐμὲ, ἔσχατον ὄριον.

ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΟΡΝΣΤΑΙΝ
'Επίταρος.

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΗΜΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑΝ
ΚΑΙ ΑΝΤΙΘΕΤΩΣ.

'Ανεγνώσθη ἐν τῷ Φιλ. Σολλόγῳ «Βύρωνι».

Ἐνώσεις καὶ συμφωνίαι ἰδεῶν, γεννήματα καὶ προϊόντα διανοητικῆς ἀναπτύξεως καὶ μακρὰς πολυειδοῦς κοινωνικῆς πείρας ἀνδρῶν τῶν ὁποίων τὸ ὄλον τοῦ βίου δὲν περιορίσθη οὐδ' ἀφιερῶθη εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπὸ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν στάσιν, ἀλλ' ἔσχεν διαφορὰς ἐντυπώσεις καὶ ἔλαβε ποικίλην πορείαν διαμοιρασθῆν μέχρι τοῦ τέλους αὐτοῦ ἐν ὄλῳ σχεδὸν τῷ κόσμῳ, πείθουσιν ἡμᾶς ὅτι, ὡς ἀδιακόπως νέαι γεννῶνται ἡμέραι καὶ ἀμετρήτους συναποτελοῦσιν ἐνιαυτούς, ὡς τὰ ὀρισμένα φυσικὰ αὐτῶν διαστήματα παρερχόμενα ἀφίνουσιν ὀπίσω ἕκαστον ἰδίαν τῆς ὑπάρξεώς του ἱστορίαν διαφόρων φυσικῶν γεγονότων καὶ περιστάτικῶν, οὕτω καὶ ὁ λαὸς ἐνὸς ἔθνους, ὅστις ὄλοεν πληθύνεται καὶ ἐλαττοῦται, δημιουργεῖ καὶ παραδίδει γεγονότα καὶ περιστάτικὰ ἀνθρώπινου βίου καὶ ἐνεργείας, ἕνεκα τῆς διαφορᾶς καὶ ἀσυμφωνίας τῶν ὁποίων ὀφείλει τὸ ἔθνος ἐκεῖνο νὰ χωρίσῃ καὶ ἴδιον νὰ δώσῃ χαρακτῆρα καὶ σκοπὸν, καθ' ὅσον τοῦναντίον ἐπέρχεται ἡ ἐθνικὴ ἐκείνη ζάλη ὑπὸ τῆς ὁποίας ἔπαθον πολλὰ, μετὰ τοῦ ἡμετέρου ἴσως, τοιαῦτα ἔθνη. Πάνυ δ' ἀληθῶς τὸ σύνολον καὶ ἡ ἐπιτυχὴς λύσις τῶν

ἰδεῶν ἐκείνων ἐκφράζει καθολικὴν τινὰ καὶ συνεχῆ μεταβολὴν τοῦ ἀνθρώπινου γένους, ἢν τινὰ ἀνάγκη ἢ ἀνωτέρα παντὸς ἔθνους δύναμις νὰ λαμβάνῃ ὁδηγὸν εἰς τὰς ἐνεργείας αὐτῆς ὡς ὁ θαλασσοπόρος κυβερνήτης πλοίου λαμβάνει ὑπ' ἑψὶν του καὶ προνοεῖ τὰς μεταβολὰς τοῦ θαλασσοῦ ὀρίζοντος καὶ τὰς στροφὰς τῶν ἀνέμων· ἔτι δὲ φυσικώτερον καὶ ἀληθέστερον εἶναι ὅτι οἱ ἀνθρωποι τῆς γῆς καὶ τὰ πλήθη τῶν ἔθνῶν συνεχῶς καὶ ἀδιακόπως μεταβαλλόμενα, μεταβάλλουσιν ἐνταῦθ' αὐτὰς κοινωνικὰς αὐτῶν σχέσεις καὶ πολιτικὰς καταστάσεις, δι' ἃς ἡ πολιτεία τὸ ἔθνος ὀφείλουσι περὶ νέων τότε τρόπων καὶ κανονικωτέρων πρὸς ἀρμονίαν τοῦ κοινωνικοῦ βίου τῶν ἀνθρώπων ἐφευρέσεων νὰ σκεφθῶσιν, ἄλλως τε ἀποσυντίθεται ὁ πολιτικοκοινωνικὸς οὗτος μηχανισμὸς, ὡς ἐκ τῶν ἀντιθέτων ἐκάστης ὀργανικῆς δυνάμεως, διευθύνσεως, συντρίβεται τὸ ὄχημα τῆς πολιτείας ἀποσπασθέντων τῶν τροχῶν αὐτοῦ, ὡς τέλος ἐπέρχεται ἡ νέκρωσις τοῦ σώματος ἀποχωριζομένης τῆς ψυχῆς τούτου.

Ἐὰν λοιπὸν, κύριοι, ἀποδημῆ ἐκ τῆς ἡμετέρας πατρίδος Ἑλλάδος ἡ ἀρετὴ, ἡ εὐθύτης καὶ ἐν γένει ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ ἱερότης τῶν ἀνθρώπινων πράξεων καὶ κοινωνικῶν ἐνεργειῶν, ἡ δικαιοσύνη, ἐὰν ὁ χαρακτῆρ οὗτος τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ μεγαλειότητος παντὸς ἔθνους ἀφανῆς εἰσέτι ἡμῖν γέγονεν, ἐὰν συνεπῶς ἡ ταπεινότης καὶ ὁ ἐξευτελισμὸς ἀμετάβλητον ἔλαβον στάσιν καὶ τὴν ἀθλίαν των εἰκόνα ἐν Ἑλλάδι τηροῦσιν, οὐδεὶς ὁ πρόξενος καὶ ἡ ὑπαιτιότης τοῦ ἔθνικοῦ τούτου δυστυχήματος φανεροῦται καὶ προδίδεται ἐν τῇ ἰδίᾳ ἡμῶν κρίσει, ἢ αὐτὸ τὸ ἐλληνικὸν πολίτευμα, ὅπερ πρὸ τοσούτων ἐνιαυτῶν πάσχον καὶ εἰς κινδύνους ἐνίοτε περιερχόμενον, οὐ τῆς ἀληθοῦς ἔτυχε θεραπείας καὶ ἐπὶ τὰ κρείσσω κατὰ τὸ ἥττον μόνον βελτιώσεως.

Αισθάνομαι κύριοι, ἀληθῶς, ὁπόταν σκεπτόμενος καθ' ἑαυτὸν καὶ ἤδη ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ταῦτα λέγων, ὅτι λησμονῶ καὶ ὑβρίζω παρελθόν τρόντι ἐνδοξόν Ἑλλάδος, ὅπερ εἰλικρινῆς καὶ ἀξιοπίστος μάρτυς, ἡ ἱστορία αὐτῆς μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ συγκινησέως ζωηρὰς μοὶ παρέστησε καὶ δὲν παύει παριστάνουσα τοῖς πᾶσι τὰς ἡμέρας ἐκείνας, τὴν λαμπρότητα τῆς νεότητος τοῦ παρελθόντος ἐκείνου, πλὴν ἀφ' ἐτέρου ἀναλογιζόμενος ὅτι ἡ νεὰ ἐκείνη τῆς Ἑλλάδος ἡλικία, οἱ χρόνοι οὗτοι τῆς ὠριότητος αὐτῆς ἔκτοτε παρήλθον ἤδη καὶ ὅτι ἐπομένως εἰς τὸ γῆρας φθάσασα ὑπὸ τὸ τέλος τῶν ἐπιδείξεων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐνεταφιάσθη· ἐνθαρρύνομαι καὶ δὲν φοβοῦμαι μὴ ἐπὶ τοσοῦτον πταίσω καὶ τὰς ἀρετὰς ἀρχαίας Ἑλλάδος μέχρις ὕδρων καὶ ἐξευτελισμῶ αὐτῆς λησμονήσω· ἐνθαρρύνομαι, ναί, καθ' ὅσον δὲν πρόκειται οὐδὲ σκοπῶ σήμερον σελίδα τινα τῆς ἱστορίας ἐκείνης νὰ ῥυπαρώσω διαψεύδων γεγονότα ἀληθῆ, οὐδὲ νὰ ἐκθάψω ἀσεβῶς τὸ πτώμα τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δόξης, ὅπως σχηματίσω τεχνικὸν τινα σκελετὸν καὶ ἀπεικονίσω ἀρχαίαν Ἑλλάδα, παλαιὸν ἄνθρωπον· ἀλλ' ὡς θνητοὶ νέας ἐποχῆς καὶ νεωτέρου κόσμου, περὶ ὧν νέων καὶ τῆς ζωῆς ἡμῶν πραγμάτων ἐλάχιστά τινα νὰ εἴπωμεν, περιοριζόμενος βεβαίως ἐν τῷ μικροτάτῳ κύκλῳ, ὃν ἔχουσι μέχρι τοῦδε κανονίσει αἱ ἀσκήσεις καὶ ἀγωνίαι τῶν ἡμετέρων ἀσθενῶν πνευματικῶν δυνάμεων καὶ κοινωνικῶν γνώσεων.—Προβαίνοντες οὖν ἐπὶ τὸν σκοπὸν τῆς ὁμιλίας μας ταχέως φθάνομεν ἤδη ἐνταῦθα, ἔνθα τὸ πρῶτον, μετὰ σύντομον προπαρασκευὴν βῆμα ποιούμεθα, καὶ τοῦτο καθόσον δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ διέλθωμεν τοὺς ἀναμένοντας ἡμᾶς ποταμούς, διαλογιζόμενοι, τὸ ἀβρόχοις ποσὶ καὶ ἀνευρίσκοντες τὰς γεφύρας δι' ὧν ἄλλοι ἴσως διέρχονται.

Γνωστὸν ἡμῖν, κύριοι, εἶναι ὅτι, ἀφ' ἧς ἡ νέα αὕτη ἐποχὴ ἐγεννήθη, ἀφ' ἧς Νέα Ἑλλάς νέον πολιτεύμα καὶ νέοι νόμοι ἀνεφάνησαν, ἀμετατρέπτως δὲ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἔτι μορφήν ἔχουσι, ὁ βίος καὶ ἡ πατρίς ἡμῶν ὡκεανὸν μέγα διαπλέουσα ὅτε μὲν μικρὰ, ὅτε δὲ μέγιστα πνιγηρὰ κύματα ἀπαντᾷ τοὺς φόβους τοῦ κινδύνου οὐδέποτε ἀποφεύγουσα· αἱ περιστάσεις δ' αὐταί, οἱ κίνδυνοι οὗτοι, πολλάκις ἠνάγκασαν ἡμᾶς ὅπως σκεπτόμενοι καὶ συζητοῦντες περὶ τῆς ἐπιρροίας τῶν λόγων τούτων, νὰ πιστεύωμεν ὅτι, αἱ βάσεις τοῦ πολιτικοκοινωνικοῦ ἡμῶν οἰκοδομήματος οὐδεμίαν ἔκτοτε ἔλαβον ἀνανέωσιν οὐδ' ἐτέθησαν ἤδη ἀναλόγως τῆς δυνάμεως καὶ τῆς βαρύτητος ἣν τοῦτ' αὐτὸ φέρει· τοῦτέστι οἱ τε νόμοι καὶ τὸ πολιτεύμα δὲν συνάδουσι συμφώνως μετὰ τὴν κοινὴν τοῦ ἔθνους βούλησιν, οὐδ' ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἐξασφαλίζουσι τὴν πρόδον τῆς κοινωνίας καὶ ἱκανοποιοῦσι τὸ δικαίον τῶν μελῶν αὐτῆς· ὄντως δὲ ἐπὶ τοσοῦτον ἀφῆκαν αὐτὴν ἀθεράπευτον καὶ παρέλειψαν νὰ διαγνώσωσιν ὅποια τότε ἦσαν καὶ οἷα ἔσονται τὰ ἡμέτερα ἤθη καὶ αἱ κοινωνικαὶ ἐκάστου ἀτόμου πρὸς αὐτὴν τὴν κοινωνίαν καὶ πολιτείαν ἐνέργειαι, ὅποια ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου, οἷον τ' ἀποτέλεσμα τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ καὶ ὅποια τέλος ἡ ἐπίδρασις τῆς ἐν αὐταῖς ἀξίας καὶ δυνάμεως αὐτοῦ, ἐπὶ τοσοῦτον, φαίνεται, ὅτι παρεξέτραπήσαν τοῦ προορισμοῦ τῶν, ὥστε κλίνουσι πρὸς τὴν ἀνατροπὴν τοῦ ὅλου, ὥστε οὐδεμίαν σχεδὸν ἐγγύησιν κοινωνικῆς ζωῆς δύναται νὰ ὑπάρξῃ, εἰμὴ ἀνορθωθῆ ὑπὸ τῆς προνοητικῆς δυνάμεως τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ἀδίκημα, ὅπερ ἐξ ἀτάκτου ἴσως τῶν πολιτευομένων ἀρμονίας ἐγένετο καὶ εἶναι, εἰμὴ διὰ τῆς διδακτικῆς ἀλλ' ἐν παθήμασι πείρας καὶ τῆς στερεώτερον ἐδραιωθείσης κοινῆς πεποικησέως προληφθῆ χρονία κοινωνικὰ πάθησις,

μέλλουσα νὰ ἐπιταθῆ μέχρις ἐκείνου τοῦ βαθμοῦ, καθ' ὃν παραλύει ἐντελῶς πᾶσα πολιτεία καταπίπτει ἡ ἐνυπάρχουσα αὐτῇ δύναμις καὶ φθίνει ὁ ὀργανισμὸς αὐτῆς.

Ἄλλ' ὑπὸ τίνων κυρίως αἰτιῶν καὶ ἐχθρικοτέρων περιστάσεων ἡ ἀρετὴ ἢ εὐθύτης καὶ ἡ δικαιοσύνη, τὸ σύμβολον τοῦτο τῆς ἐννόμου καὶ φυσικῆς ἐλευθερίας παντὸς πολιτοῦ κατέπεσαν τῆς ὑψηλῆς αὐτῶν θέσεως καὶ περιωπῆς, ἐν ἧ ὑπὸ μιᾶς ἀνθρωπίνου συνειδήσεως ἐτάχθησαν νὰ μένωσιν ἐν ὄσῳ ἄνθρωπος ἀναπνῆ καὶ εἰς τοιαύτην κατήτησαν ἔκπτωσιν καὶ ἀτονίαν, ὥστε ἀνεπαίσθητως παρορῶνται σχεδὸν παραγνωρίζονται καὶ ἐντελῶς λησμονοῦνται; . . . Λυπηρὰ εἶναι ἡ ἀπάντησις δεινὴ δὲ καὶ ἡ θέσις ἐκείνου ἐπὶ τούτῳ βιαζομένου.—Πλὴν καιρὸς, πλὴν ἀνάγκη, ὅπως διαλύοντες τὰς διαφορὰς τοῦ ἡμετέρου πνεύματος ταραχὰς ν' ἀφήσωμεν πάντα δισταγμὸν, νὰ ἐκδιώξωμεν μακρὰν τῆς ψυχῆς ἡμῶν τὸ κολακευτικὸν πλὴν ποταπὸν αἶσθημα τῆς ἰδιοτελείας καὶ φιλαυτίας ὅπερ περιορίζει καὶ δεσπόζει γενικῶς ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων αἰσθήσεων ἀναγκάζει δὲ ἡμᾶς νὰ θεωρῶμεν σιωπηλῶς τὴν ἀξίαν παθητικῆς τινος δυνάμεως δημιουργουμένης ὑπὸ τῆς ἀπειρίας καὶ τῆς ἀγνοίας ἐκείνων, οἵτινες προῶρως σπεύδουσι νὰ κρίνωσι περὶ πολιτείας καὶ τῶν πραγμάτων αὐτῆς χωρὶς πρότερον νὰ δοκιμάσωσιν ἐκυτοὺς καὶ γνωρίσωσιν ὡς τοιοῦτοι τοῦ ἀφρόδως βαινουσιν, καὶ ἃς προβῶμεν λέγοντες ὅτι ἡ ἀσχολομένη κρίσις μας καὶ κοινωνικὴ ἀσκίσις ὀδὴ γαί καὶ διδάσκει ἡμᾶς.

— Ἡ ὑπάρξις, τοῦ ἀνθρώπου αἱ μετὰ τῶν ὁμοίων αὐτῷ σχέσεις ἢ ἠθικὴ αὐτοῦ πρόοδος ἢ ἐπιστημονικὴ ἐγλύμνατις, αἱ ἀνάγκαι αὐτοῦ καὶ ἡ ἐπίδρασις τῶν ἀναγκῶν τούτων πρὸς αὐτὸν τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου, παράγουσι τὴν ὑπάρξιν κοινωνίας, τὴν ἀνάγκην ἐννόμου καὶ καταλλήλως πρὸς

τὸν ἐν ἑαυτῇ προορισμὸν αὐτοῦ διοργανισμένης πολιτείας. Ἐντεῦθεν γεννᾶται ἡ ἀμφοτεροβαρὴς ἐκείνη σύμβασις μεταξὺ πολιτείας καὶ προσώπου καθ' ἣν τὸ συμπέρασμα ὅτι, ὁ ἄνθρωπος ὡς πρόσωπον ὡς μέλος αὐτῆς αἰσθάνεται ἐν ἑαυτῷ καθήκοντα καὶ ὑποχρεώσεις πρὸς τὴν πολιτείαν, ὡς ἐξ ἄλλου τοῦτ' αὐτὸ καὶ ἡ πολιτεία πρὸς τὸ ἴδιον αὐτῆς μέλος ἐννοεῖ. Διότι βεβαίως ὁπόσον ἀντιφυσικὸν καὶ πάντῃ ἄδικον ἔσεται ἡ ἐκ μέρους τῆς πολιτείας πρὸς τὸ πρόσωπον ἐκφραζομένη ψυχρότης καὶ ἀδιαφορία, ὡς καὶ ἡ ἐκ μέρους τοῦ προσώπου πρὸς τὴν πολιτείαν ἐμφαινόμενη ἀπειθεια καὶ ἀπαραξία;

Ὁ ἀλληλένδετος οὗτος μεταξὺ τῶν δύο μερῶν δεσμὸς, ὃν τινα ἀπετέλεσε καὶ συνέσφιγγε ἀφ' ἑνὸς μὲν μία φυσικὴ ἐνέργεια, αἱ ἀνθρώπινα ἀνάγκαι, ἀφ' ἐτέρου δὲ εἰς τεχνικὸς τρόπος, ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπάρξεως πολιτικῶν θεσμῶν δὲν πρέπει οὐδέποτε ἐν ὄσῳ διασώζεται τ' ὄνομα ἔθνος καὶ ζῆ ἐν αὐτῷ ἡ ἐλευθερία νὰ ὑφίσταται κινδύνους καὶ νὰ ὑπόκηται εἰς ἀποκοπὴν καὶ διάλυσιν.

Πᾶσα ὅθεν ὁμᾶς ἐν τινι τόπῳ φυσικώτατον βεβαίως εἶναι ὅτι ἀποτελεῖται καὶ συγκοιταῖ ἐκ προσώπων ἀνθρωπίνης ἀξίας καὶ δυνάμεως, ἐκ πολιτῶν ἐλευθέρων, πλὴν αἱ τάξεις τῶν προσώπων τούτων αἱ χαρακτηρίζουσι ἰδίᾳ αὐτῶν ἕκαστον ἰδιότητες ἀναμφιβόλως δὲν δύναται νὰ γενικευθῶσι μεταξὺ ὅλων ὁμοῦ τῶν μελῶν αὐτῆς δὲν δύναται γενικῶς ν' ἀποδοθῶσιν εἰς αὐτὸν, ὡς ἀδύνατον εἶναι τὸ φυσικῶς μικρὸν καὶ ἐλάχιστον νὰ ἐξίσωθῃ καὶ ἐν μέτρον λάβῃ μετὰ τὸ φυσικῶς ἐπίσης μέγιστον καὶ πολὺ· συνεπῶς δὲ, χωρεῖ καὶ ἀνάγκη νὰ ὑπάρξῃ μεταξὺ αὐτῶν διαίρεσις, ὑπεροχὴ, ἰδίᾳ ἐννοικ ἀνάλογος ἀξία. Ἡ σύγκρισις καὶ διαίρεσις αὕτη τῶν ἀτόμων ἐκάστης πολιτείας, καταντᾷ τοσοῦτον ἀπόλυτος καὶ φυσικώτατος, τοσοῦτον ἰσχυρὰ, ὥστε ἔθνος, νόμοι καὶ πο-

λίτευμα ἐνισχύονται δι' αὐτῆς, διαφυλάσσονται καὶ ἐν γένει ἐν τῷ κράτος αὐτῶν ὠρισμένως πάντοτε ἔχουσιν.

Ὅλη δὲ ἡ διάφορος αὕτη καὶ ποικίλη μορφή τῶν προσώπων τῆς πολιτείας, αἱ διάφοροι καὶ ποικίλαι δυνάμεις αὐτῶν, αἱ τινες ἅπασαι συγκεντρῶνται καὶ εἰς ἐνέργειαν ἐν τῇ κοινωνίᾳ τίθενται, πρέπει νὰ λάβωσιν ἴδιον ὄνομα ἰδίαν ἀξίαν ἀντὶ τῆς ὁποίας ἔσται τὴν ἀμοιβὴν ἢ ἀποδίδῃ ἡ πολιτεία διὰ τῆς ἐαυτῆς προστασίας ἢ ὀρίζει ἡ πολιτικὴ ἐπιστήμη καὶ πᾶν δίκαιον πρὸς ὑπαρξίν του ἀπαιτεῖ ἐπομένως ἀνάγκη αὕτη τὸ ἐαυτῆς καθήκον ἀπροσκόπτως νὰ εκπληρῇ ὡς ἐπιβαλλόμενον αὐτῇ ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ συνδρομῆς τῶν ὅλων αὐτῆς ἀτόμων καὶ χωρὶς τὰ δικαιώματα ἐκάστου ἄτινα διαίρουσα οὕτω κατὰ τάξεις ἢ ἀποδώσῃ ἐκάστῳ τὸ ἴδιον λέγοντες δὲ τοῦτο ἐννοοῦμεν ὅτι ὀφείλει αὕτη ἐν τῇ ἀπονομῇ τῶν διαφορῶν δικαιωμάτων εἰς τὴν ἰδιάζουσαν ἀξίαν καὶ τὰ ἠθικὰ προσόντα ἐκάστου ἀτόμου, νὰ ζητῇ ἀσφαλῆ ἐγγύησιν καὶ βεβαιότητα περὶ τῆς ἐν αὐτῷ τούτων ὑπάρξεως καὶ νὰ μὴ προβαίῃ ὑποχωροῦσα εἰς ἰδέας τινὰς καὶ αἰτίας αἵτινες ἐκπηρεάζουσαι καὶ τικτόμεναι ὑπὸ τινος ψευδοῦς καὶ ἀπατηλῆς μορφῆς ἔκτινος ἰσχυροῦ πλὴν ποταποῦ καὶ ἀπόρου συνειδήσεως λόγου, οὐδὲν ἄλλο κατορθοῦσιν ἢ καταβιάζουσι τὴν ὑπερήφανον καὶ ὑψηλὴν ἐννοιαν τοῦ δικαιώματος, ὑβρίζουσι βαρέως αὐτὴν τὴν πολιτείαν καὶ καταισχύουσι τοὺς νόμους αὐτῆς.

Ὅσακις λοιπὸν ἡ πολιτεία παρέχει τὴν χρῆσιν δικαιωμάτων τινος ταυτοχρόνως ἐπιβάλλει καὶ αὕτη καθήκοντα ἀνάλογα τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς ἐννοίας αὐτοῦ πρὸς τὸ πρόσωπον εἰς ὃ ἐνεπιστεύθη τὴν διαφύλαξιν καὶ ἐξάσκησιν τοῦ δικαιώματος ἐκείνου, καθήκοντα τοιαῦτα, ἢ ἐκπλήρωσις τῶν ὁποίων ἀ-

πείρους τὰς εὐθύναις ἐτοιμάζει εἰς τραχίαια καὶ πλημμελῆς ἐτελέσθη.

«Προσῆκει τοῖς πολίταις δικαιώματα ἔχειν τοῖς δ' ἄρχουσι μόνον χρέη». Προερχομένη ἡ γνώμη αὕτη ἔκτινος πολιτικῆς ἀνάγκης καὶ ἀληθείας δὲν ἀντιτάσσει κατὰ τῆς ἰσότητος τῶν ἀπάντων προσώπων ἐθνικῆς τινος ὁμάδος, ἢ εἰς δύο διαίρει αὐτὴν μερίδας, ἐξ ὧν ἡ μὲν ἀνέρχεται ἐν τῇ κορυφῇ τῆς ἐθνικῆς πυραμίδος ἢ δὲ κύκλω μεῖται κάτωθεν αὐτῆς. Ἐκ δὲ τῆς θέσεως τούτων ἐκάστης δεικνύται ἴδιος προορισμὸς καὶ τῆς μὲν εἶναι νὰ περιάγῃ τὸ βλέμμα αὐτῆς πρὸς τὸν κύκλον, ὅστις στερεώνει περιφρουρῶν τὰς βάσεις, δι' ὧν ἀνήλθον τὰ πρόσωπα ἐαυτῆς καὶ ἐν ἀσφαλεῖ διδομένη ὑπεράνω τῶν προσώπων ἐκείνης ἴστανται, ἢ δὲ, ὑποῖ ἕτερον χαμηλόθεν βλέμμα πρὸς τὴν θέσιν τῆς ἀνωτέρας, ἐν ἣ περιορίζεται ἡ δύναμις καὶ ἐαυτῆς αὐτῆς διὰ τῆς τάξεως τῶν ἐπικαθημένων. Διὸ τὰ πρόσωπα, ἃ τινὰ κατέχουσι τὴν πρώτην ἐν τῇ πολιτείᾳ θέσιν, ὀφείλουσι νὰ ὑπέκωσιν εἰς τὴν δικαίαν θέλησιν τῶν κατωτέρων δι' ὧν ἀνεβιβάσθησαν καὶ μετὰ προσοχῆς νὰ φυλάττωσι τὸ κέντρον αὐτῶν.

— Καὶ ὄντως ἡ σύστασις κυβερνήσεως, καθίσταται ἀναγκαῖον μέλημα τῶν μελῶν τῆς κοινωνίας, διὰ τὸ εἶναι ἀδύνακτον αὐτοῖς ἅπασιν εἰς πλήρη ἀρμονίαν διαθέσαι τὴν ἐαυτῶν βούλησιν, οὗ ἕνεκεν ἀναγκάσθη τὴν φροντίδα καὶ ἐνεπιστεύονται τὴν δύναμιν τῆς συστάσεως ταύτης εἰς ἀριθμὸν τινὰ πολιτῶν δι' ὧν πείθονται ὅτι ἰδίᾳ διανοητικῇ ὑπεροχῇ καὶ ἀξίᾳ οὗτοι χρώμενοι θέλουσι προαγάγει αὐτὴν ποικιλοτρόπως, οὗτοι δ' εἰσὶν οἱ ἐν παντὶ ἔθνει ἄρχοντες καλούμενοι μηδὲν ἐξασκούντες καθ' ὧν τὴν ἀρχὴν ἔλαβον δικαίωμα ἀλλ' ἐκπληροῦντες ἦν δι' αὐτῶν ἀνεδέξαντο ἐντολήν, καθ' ὅσον εἰ τούτων ἀνεβιβάσθη τὸ καθήκον ἐαυτῶν

τοῦτο, καὶ δὲν ἀποβλέψουσιν εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῶν κυβερνημένων, φθάνουσιν εἰς τὴν βίαν, ἐναντίον τῆς ὁποίας δικαίως ἀντιτάσσεται καὶ ὀφείλουσιν οἱ πολῖται ἰδίαν ἐτέραν ἢ ἀντιτάξωσι βίαν ἀμυνόμενοι.

Δικαιώματα λοιπὸν, ὧν ἡ κατωτέρα καὶ ἀρχομένη τάξις ζητεῖ ἢ ἀπολαμβάνῃ μεταξὺ αὐτῆς εἰσὶν ἐκεῖνα δι' ὧν ὑποβοηθεῖται εἰς τὰ καθήκοντα αὐτῆς ἢ ἀρχή, εἰσὶ τὰ μέσα, ὧν αὕτη ἐπικαλεῖται πρὸς ἐπιουριαν τῶν πράξεων αὐτῆς καὶ ἐφαρμογῆν τῶν νομοθετικῶν παραγγελμάτων, ἐξ ὧν ἀπορρέει ἡ κοινωνικὴ ἐκείνη γαλήνη, διὰ τῆς ὁποίας εὐδαιμονῶν καὶ εὐχαριστούμενος ὁ πολίτης ἀποδίδει εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην τὸν μέγαν ἐκεῖνον σεβασμὸν τῆς ἐαυτοῦ ὑποταγῆς. Ἄλλ' ὁ σεβασμὸς οὗτος τῆς πρὸς τοὺς νόμους καὶ τὰς πράξεις τῆς ἀρχῆς ταύτης ὑποταγῆς τοῦ ἀτόμου, ὅπως ἐπικαθήσῃ καὶ ἐδραιωθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς αἰσθήμασιν αὐτοῦ, ἀνάγκη νὰ προὔπάρξῃ ἐκ μέρους τῆς ἐν λόγῳ ἀρχῆς ἢ φροντίς καὶ ἐπιτηδεϊότης ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ, ἀνάγκη νὰ προκαλέσῃ κατὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν ἐν λόγῳ δικαιωμάτων τὴν κοινὴν συνείδησιν περὶ τῆς ἀξίας καὶ τῆς ἰκανότητος τῶν προσώπων ἐκείνων, πρὸς ἃ στοχάζεται ὅτι ἀνήκουσιν ἐν ἑκάστῳ τῶν δικαιωμάτων, καὶ οὐχὶ ὅλως ἀνεξετάστως καὶ ἀδιαφόρως πρὸς τὴν ἰδέαν ταύτην νὰ περιβάλλῃ μὲ τιμὴν καὶ ἀξιώματα ἐκείνους τῶν πολιτῶν, παρ' ὧν πᾶσα ἐγγύησις ἐκλείπει, παρ' ὧν τὸ κοινὸν ἰδιωτικὸν καὶ δημοσίον συμφέρον ἐπαπειλεῖται ὑπὸ τὴν ἐνέργειαν τῆς ἐμπιστευθείσης αὐτοῖς λειτουργίας. Ἐν τῇ λυπηρᾷ δὲ ταύτῃ περιστάσει, καθ' ἣν τὸναντίον δὲν ψεύσει ἀκριβῶς, ἢ πρόσωπα νὰ προστατεύσῃ μέλλει καὶ δὲν δοκιμάσει τὴν βαρύτητα τῆς δυνάμεως αὐτῶν τούτων πρὸς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἀποδιδόμενου δικαιώματος καὶ ἐκπλήρωσιν τοῦ ἐξ αὐτοῦ παραγομένου καθήκοντος, ὡς πταί-

στης καὶ ἀρχικὸς ὑπαίτιος τοῦ παραπτώματος καὶ τῆς κακῆς πίστεως ἐνὸς ἀτόμου αὕτη τότε ἡ πολιτεία αὕτη ἢ ἀρχὴ θέλει θεωρηθῇ ἀπέναντι τῆς κοινωνίας, ἢ αὕτη προστατεύει καὶ ἐπιτηρεῖ καὶ παραστῆ ταπεινῇ, διότι θὰ κατέλθῃ νὰ δικαιολογήσῃ ἐαυτὴν ἀπέναντι ἐκείνης ὡς κατέχεται καὶ ταπεινοῦται ὁ ἀνώτερος τῷ κατωτέρῳ, διότι θ' ἀποκαλυφθῇ ἐὰν δῆθεν ἐλέγχῃ καὶ τιμωρῆσῃ τὸν ἐκ τοῦ καθήκοντός του δραπετεύσαντα, ὅτι δεικνύται δίκωκτος καὶ τιμωρὸς ἰδίου αὐτῆς ἀδικήματος ἰδίᾳ πράξεως ὑπ' ἄλλον καὶ ἐναντίον ἄλλου προσώπου, θέλει ἀποκαλυφθῇ ὅτι δὲν ἐξασκεῖ διὰ τῶν ὀργάνων αὐτῆς δικαίωμα δικαίου οὐδὲ ἰκανοποιεῖ μετ' ἀξιοπρεπειᾶς τὴν παθοῦσαν κοινωνίαν ἢ ἐξαιτίας καὶ ἐμπαίζει αὐτήν.

Ὅταν διὰ τὰ γράμματα καὶ τὴν ἐκμάθησιν αὐτῶν προσέδῃ καὶ διὰ θυσιῶν ἀπειρῶν χρημάτων διετήρησε καὶ διατηρεῖ τὸ ἡμέτερον ἔθνος φύλακας καὶ διερμηνεῖς αὐτῶν, ὅταν διὰ τοσούτων ἐπιστημῶν ἐζήτησε νὰ ἐξασφαλίσῃ καὶ ἐπὶ τὰ πρόσσω ἀγάγῃ, τὸ δίκαιον, τὴν θρησκείαν, τὴν γλῶσσαν, τὴν κρίσιν καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν καὶ διατήρησιν τοῦ ἀνθρώπου, ὅτε ἀληθῶς ἐξευγένισε διὰ τοῦ μέσου τούτου τὸν νοῦν καὶ τὰς αἰσθήσεις τῶν περισσοτέρων, ἔπραξέ τι νομίζω μάταιον τι δι' ἐαυτὸ καὶ ἀνωφελὲς δι' ἐκείνους, ἀφοῦ παρέλειψε νὰ χρησιμοποίησῃ τ' ἀποτέλεσμα καὶ τὸ προῖόν ἐκείνης τῶν ἠθικῶν τούτων δυνάμεων, διότι παρέλειψε νὰ καλέσῃ ὑπέρβας καὶ ὑπερασπιστὰς τῆς τιμῆς καὶ τῆς ὑπολήψεως αὐτοῦ ἐκείνους, οἵτινες πόνοις καὶ μόχθοις ἀπὸ νηπιότητος μέχρι τοῦ ἡμίσεως τῆς ζωῆς αὐτῶν ἐργάσθησαν πρὸς κτήσιν τῶν ἠθικῶν τούτων δυνάμεων καὶ ἐπώλειαν τῶν σωματικῶν, οἵτινες ἀντέταξαν κατὰ παντὸς πολεμίου κωλύματος καὶ ἀπεστέρησαν ἐαυτοὺς πάσης ἡδονῆς καὶ εὐχαριστήσεως, διὰ νὰ κερδίσωσιν οἱ ἀ-

τυχεῖς τὴν εὐμένειαν καὶ προστασίαν αὐτοῦ τοῦ ἔθνους, διότι ἐπὶ τέλους κατάχρησιν τοῦ μέσου τούτου ἐποιήσατο καθόσον δόλω καὶ ἀπάτῃ ἐξέκένωσε τῶν πτωχῶν καὶ ἐκείνων τῶν πλουσίων τὸ θυλάκιον χωρὶς νὰ ἐπαναθέσῃ αὐτῷ οὐδὲ ποσοστὸν τοῦ ἀφαιρεθέντος. Ἐννοῶ, καὶ αἰσθάνομαι ὅτι παρεξέτραπην κατὰ τι τοῦ σκοποῦ, δι' ὃν ἐξακολουθῶ νὰ ἀπασχολῶ ἔτι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου λαλῶν, ἀλλ' ὅμως, καὶ σεῖς πιστεύσατε ὅτι τὸ ἴδιον ἠθέλατε πράξει ἂν περὶ τοιοῦτου ζητήματος ἀντ' ἐμοῦ τὸν λόγον σήμερον εἴχατε ἐν τούτοις προβῶμεν ἡσυχώτερον.

Θρησκευτικῇ, εὐλάβειᾳ συνείδησις τελεία καὶ ἰσχυρά, ζήλος ἀνώτερος παντὸς ἔρωτος καὶ πάσης προθυμίας συνιστῶσι τὸ καθῆκον καὶ ἐκφορᾶσιν τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτοῦ, ὡς πάλιν ἐξ ἄλλου ἀληθῆς ἰκανότης ἐπιστημονικῆς ἀξίας, καὶ εἰδικαὶ ἀκριβεῖς γνώσεις συνιστῶσι καὶ δηλοῦσι τὴν ὑπαρξίν παντὸς δικαιοῦματος ὑπὸ τῆς πολιτείας ἀποδιδόμενου. Ἐκ δὲ τῆς συναφείας καὶ ἐπιτυχῶς συζεύξεως τῶν δύο τούτων κρίκων παραδίδει ἡ πολιτεία βεβαίους καὶ ἀσφαλεῖς τοὺς νόμους πρὸς τὴν κοινωνίαν παρουσιάζει τὴν δικαιοσύνην καὶ πείθεται περὶ τῆς εὐθύτητος. Ἐπομένως ἰδοὺ ὁ πολίτης ἔχει τὰ δίκαιά του, ἀφόδως βλέπει τὴν περιουσίαν του εὐδαιμονεῖ ἡσυχάζει, αὕτη δὲ τότε ὡς πολιτεία ὡς ἔθνος ἐλευθέρως ἀλλαγῶ δύναται νὰ στραφῇ καὶ ἂν ἔχη μακρὰν καὶ νευρώδη χεῖρα ἄς ἐκτείνῃ αὐτὴν νὰ λάβῃ ὅτι τῆς ἔχει πρὸ πολλοῦ ἀφαιρεθῇ καὶ ὄχι ν' ἀρπάξῃ ὅ,τι κάλλιον αὐτῆς φυλάσσεται.

Ἐν τούτοις τὸ πᾶν φιλοσοφῶν τις ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων κρίνεται, καὶ τὸ τίς πταίει δὲν εἶναι οὐδ' ὑπῆρξεν ἀόριστον καὶ οὐδεμία ἰδέα ἀρμόζει νὰ κυροφῆται ἐν ταῖς διανοίαις ἡμῶν, ἀπόταν ἰδίως εἶναι ἡμῖν δυνατὸν νὰ συζητῶμεν περὶ τῶν μεταβολῶν τοῦ πολι-

τικοῦ ὀρίζοντος, ὅτι δύναται νὰ ὑπάρξῃ μετὰ τῶν ἀνθρώπων ἐξουσία τις καὶ δύναμις ἀπεριορίστου καὶ δεσποτικῆς θελήσεως εἰς ἣν ὡς δούλοι νὰ ὑποτάσσωμεν ἑαυτοὺς, τὰ δὲ ἐξ αὐτῆς προερχόμενα κακὰ νὰ μὴ τολμῶμεν νὰ ὀνομάζωμεν. Ὅχι, προτρέπει τὸν ἄνθρωπον ἡ ἐλευθερία μετὰ πεποιθήσεως καὶ θάρρους νὰ εἴπῃ, καθ' ὅσον ἡ ἐλευθερία ἔχει καὶ εἰς αὐτὴν ἀρμόζει ἡ θέλησις ἐκείνη ὥστε μηδεμία ἐξουσία ἀπόλυτος νὰ ᾖ, διότι ἡ κυριαρχία ἀνήκει εἰς τὸ ἔθνος, ἐπομένως οὐδεμία τῶν ἀρχῶν δύναται νὰ σφαιρισθῇ αὐτὴν, ἐξ οὗ καὶ ὁ κάταμερισμὸς τῶν ἐξουσιῶν.

Τὸ μόνον δὲ τέλος δι' ὃ ὡς ἐν ἀρχῇ εἴπομεν τὸ ἡμέτερον πολίτευμα ἀτονεῖ εἶναι ἡ ἀπόλυτος ἀπονομή τῶν δικαιωμάτων καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς ὡς ἐν ὀλίγοις διελάβομεν προερχομένη ἀπόλειξις τῆς εὐθύτητος τῆς ἀρετῆς, καὶ ἐν γένει τῆς δικαιοσύνης, ἐὰν ὅμως καὶ ἕτερόν τι πάθημα ἐν αὐτῷ κεκρυμμένον ἢ τοῦτο ἄλλοι πλὴν ἐμοῦ ἄς διαγνώσωσιν. Ἐνταῦθα δὲ φθάσας, δὲν παραλείπω νὰ χαρακτηρίσω ὡς ἀγαθίνωτον μετὰ τῶν δικαιωμάτων καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν, τοῦθ' ὅπερ ἔσως, πλὴν ἀληθῶς, εἶναι ἡ ἀρχικὴ αἰτία τῆς τῶν λοιπῶν ἐπὶ τοσοῦτον ἐκπτώσεως.

Ὅτε, ὡς ἄνθρωπος καὶ ἄτομον ἀπλοῦν τὸ μέλος τῆς πολιτείας, ἀποχωρίζεται τῶν μητρικῶν ἐκείνων σπλάγγων καὶ ὑπὸ τοῦ πλάστου παραδίδεται ἀδύνατον βεβαίως εἶναι αὐτῷ νὰ δείξῃ βεβαιοῖόν τι καὶ ἀσφαλὲς περὶ τῆς τελειότητος αὐτοῦ ἢ τῆς ἐντελοῦς ἐσωτερικῆς συναισθήσεως, ἀλλ' ἀνάγκη ἔχει νὰ λάβῃ κοινωνικὴν πλήρη ζῶν δι' ἧς οὐχὶ ἀμέσως ἀλλὰ βαθμιαίως πλήρης νὰ καταρτισθῇ, καὶ τοῦτο λέγοντες σκοποῦμεν πλεῖστον νὰ πείσωμεν ἐκείνους, οἵτινες περὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἰσότητος τεχνικῶς πῶς φιλοσοφοῦντες καὶ μάτην ἀσχολούμενοι, οὐ-

δόλως δὲ πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς πολιτείας, καὶ τὴν πρόσδοκον τῆς ἰδίας ἑαυτῶν πατρίδος τὸν νοῦν ἔχοντες, ἀδικίαν καὶ ἐγκλημα βαρὺ ἐκ μέρους τῆς κοινωνίας, ἐκ μέρους τῆς πολιτείας, τὴν ἀπὸ τινων ἀτόμων ἐνίστε ἐμφαινομένην ἀποστέρησιν τοῦ δικαιοῦματος τούτου, τοῦ ἐκλέγειν θεωροῦσι σήμερον. Τοιαῦτα δὲ περὶ τούτων λαλοῦντες ἐννοοῦμεν αὐτὰ τὰ νήπια, ἅτινα προσπαθοῦσιν οὐτοὶ τῆς ἰσότητος ἐκείνης ἐνεκεν διὰ τε τοῦ δικαιοῦματος τούτου νὰ περιβάλλωσιν, ἐννοοῦμεν, τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἀπείρους καὶ ἑλλειπεῖς, τοὺς καὶ περ διὰ τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῶν πλήρους ἀναπτύξεως ἐτοιμοὺς δεικνυομένους ὅπως ἀπαιτήσωσι τὰ ὑπὸ τῆς πολιτείας φυλασσόμενα αὐτοῖς δικαίωματα, ἐν τούτοις μὴ ὄντας ἔτι ἢ καὶ ποτε ἀξίους ἐπὶ τῇ ἀπολαβῇ τούτων ὡς ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς αὐτῶν αἰσθηματικῆς παθήσεως καὶ πνευματικῆς χαυνότητος.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, διακρίνομεν τὸν ἄνθρωπον ὡς ἄτομον ἀπλοῦν τῆς φύσεως καὶ ὡς ἄτομον θετικὸν τῆς πολιτείας καὶ περὶ τοῦ πρώτου ἄς μὴ εἴπωμέν τι ἐνταῦθα περὶ τοῦ δευτέρου ὅμως ὅσον δυνάμεθα καθ' ὅσον σπουδαιότητος τυγχάνει.

Προκειμένου ὁ πολίτης ὡς ἐκ τῆς ἐνεργείας καὶ τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ ἐκλογικοῦ τούτου δικαιοῦματος περὶ αὐτῆς τῆς πολιτείας ν' ἀποφασίσῃ καὶ σκεφθῇ τι, ἀνάγκη νὰ ἔχη πλήρη καὶ πάντῃ ἐλευθέρην τὴν βούλησιν αὐτοῦ, διακατῆ πόθον τῆς τιμῆς αὐτοῦ καὶ σέβας τοῖς καλῶς ὑπὲρ τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἐλευθερίας συντεθειμένοις. Ἀλλ' ὅπως τὸ πρῶτον τοῦτο ἐχέγγυον εἰς πρόσωπόν τι ἀναγνωρισθῇ, ἀνάγκη μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ κρύφιος ἰδιοτελής σκοπὸς καὶ ἴδιον συμφέρον νὰ διάκηται, οὐδεὶς δὲ ἐξαναγκασμὸς καὶ ἐπίδρασις τῶν ἐξωτερικῶν αὐτοῦ περιπετειῶν νὰ κωλύῃ τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ αἰσθήματος τούτου καθόσον οὗτ' ἐλευθερία, οὗτ' ἀρετὴ

ὑπάρχουσι διὰ τὸ εἶναι τὸν ἄνθρωπον δούλον τῆς ἀνάγκης καὶ τοῦ πεπωμένου, ἀνάγκη ἀδιακόπως διὰ τῆς ἐλευθερίας καὶ ἰσχυρᾶς βουλήσεως νὰ συνενῶνῃ καὶ στενῶς σχετίξῃ τὴν συνείδησιν μετὰ τοῦ λογικοῦ αὐτοῦ, δι' ὃν ἀναμφιβόλως θ' ἀπαντᾷ δύναμιν ἰκανὴν καὶ τὴν ἀνάλογον ὅπως κατὰ πάσης ἄλλης ἐξωτερικῆς ὁρμῆς καὶ δυνάμεως ἀνθίσταται νικῶν, ὅπως δὲ μετὰ τοῦτο τὸ δεύτερον αὐτῷ ἀποδοθῇ τῆς τιμῆς συστατικόν, ὀφείλει παραδειγματικὸν ἐπ' ἠθικότητι εἰς τὸν βίον αὐτοῦ καὶ ἀξιοπερῆ τὴν ἔννοιαν τῶν ὄλων κοινωνικῶν του πράξεων νὰ τηρῇ, τὸν δὲ νοῦν καὶ τὸ βλέμμα ἀτάραχον καὶ ἀπαθὲς ἀντικρὺ τῶν αἰσχυρῶν ἰθῶν καὶ τῆς ἀναφανομένης κοινωνικῆς ἀδυναμίας πρὸς τὴν δόξαν καὶ τὸν πλοῦτον, ἅτινα διὰ τῶν μέσων τῆς ἀδικίας καὶ τοῦ ἐξευτελισμοῦ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξίας ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν κτῆσιν ἔχουσιν, ὡς πρὸς τὸ τρίτον δὲ μετὰ τοῦτο πάλιν ἀνάγκη καὶ τὸν ὄρθον λόγον ἐν στόματι φέρων ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ τὸ καθῆκον καὶ τὴν συναίσθησιν τοῦ βλαβεροῦ ν' ἀποφεύγῃ πᾶν ἀδίκημα, ὅπερ ἀναμφιβόλως κοινὸν πάθημα διὰ τε αὐτὸν ὡς δράστην καὶ τὴν κοινωνίαν, ἣν ἰδίως τοῦτο βαρύνει χαρακτηρίζεται· ἦτοι νὰ ἀντιτάσῃ τὴν ἰδίαν γνώμην καὶ βούλησιν ἀποδιώκων τοῦ ἐλλόγου τὸ μὴ τοῦ ἐντίμου τὸ ἀγενὲς τοῦ κοινῶν τὸ ἴδιον συμφέρον, ἐν γένει δὲ ἐπικαλούμενος καὶ προβάλλων τὸ δίκαιον καὶ τὴν κοινὴν συνείδησιν· τὴν συνείδησιν ἐκείνην, ἀφ' ἧς ἀπορρέουσα ἡ δικαιοσύνη μάταιον θέλει εἶσθαι ὄνομα, εἰ τὸ προσωπικὸν συμφέρον κανονίζει καὶ ρυθμίζει τὰς πράξεις τοῦ ἀτόμου.

Πλὴν ὅπως περὶ ἀπάντων τούτων, ἅτινα ὡς συμπληρωτικὰ στοιχεῖα καὶ συστατικὰ τοῦ ἐν λόγῳ δικαιοῦματος ὑπὸ τὴν αὐστηροτέραν τῆς ἠθικοποιουμένης κοινωνίας ἔννοιαν παρίστανται, ὅπως περὶ ἀπάντων τού-

των λέγω ικανόν τὸ πρόσωπον τοῦτο καταστῆ δέον καὶ ὁ χρόνος τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς αὐτοῦ ἀναπτύξεως νὰ προηγηθῆ, διότι οὐδεμία ἄλλως τε, ὡς προέφημεν, ἐμπιστοσύνη χωρήσει μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς κοινωνίας, ἢ δὲ πολιτεία οὐ δύναται παρὰ τούτου ἔτι νὰ ἐλπίσῃ, ὅτι πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον καὶ ἀγαθὸν τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος καλούμενον τὴν ἐλευθερίαν του βούλησιν θέλει δηλώσει. Ἀλλὰ τὸ μέτρον τοῦτο τοῦ χρόνου διὰ τοῦ ὁποίου ἡ πολιτεία διακρίνει τὴν ἐπὶ τούτῳ ἰκανότητα καὶ ὁ ὀρισμὸς τῆς ἡλικίας τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἀρκεῖ ὅπταν ἀκριβῶς σύμφωνον πρὸς τὴν ἀπάντησιν αὐτῆς καὶ τοὺς νόμους εὐρίσκεται, καθόσον παρατηρητέον καὶ γνωστὸν ἡμῖν εἶναι ὅτι, καίτοι ὁ ἄνθρωπος ἀνδρικήν ὄψιν λαμβάνει καὶ τὸ μέτρον τοῦτο τοῦ χρόνου ὀλοκλήρον εἰς ἑαυτὸν ἐφαρμόζει ἐν τούτοις ὀλοτελῶς ἐκλείπει, πᾶσα ἀνάπτυξις τοιαύτη, ἀπ' αὐτοῦ, διότι ὡς ἐπίσης προείπομεν δὲν ἠδυνήθη τὴν κοινωνικὴν ἐκείνην ζῶν νὰ λάβῃ καὶ τελειοποίησιν ἐνεκεν ἄλλης τινὸς θελήσεως ἀνωτέρας αὐτοῦ· διότι διὰ τῶν πράξεων αὐτοῦ πολέμιος καὶ ἐπιζήμιος τῇ πολιτεία ἐγένετο ἀποβαλλὼν ἀπ' ἑαυτοῦ τὴν συνείδησιν καὶ τοῦ καθήκοντος τὴν συναίσθησιν οὐδεμίαν δὲ ἐπὶ ταύταις ἀναλογιζόμενος τὴν εὐθύνην, διότι ἀπώλλετο ἀπ' αὐτοῦ ἡ ζῶν τῆς ἐλευθερίας καὶ πᾶν αἴσθημα πατριωτισμοῦ καὶ γενναῖον ὄρφανόν καὶ ἀπρυστάτευτον ἐπομένως ἐναπέμεινεν αὐτῷ περιελθὼν εἰς τὴν διαφθορὰν καὶ τὸν ὄλεθρον τῆς δουλείας, ἧτις εἶναι τὸ μέσον καὶ ἡ δύναμις τῶν ἰσχυρῶν καὶ ἀναξίως τῶν τὰ τῆς πολιτείας πράγματα διεπόντων.

Ἐκ τῆς χρήσεως καὶ ἐξασκήσεως τοῦ δικαιώματος τούτου ἀναμένουσα ἡ πολιτεία καὶ ἐν γένει τὸ ἔθνος ν' ἀσφαλίσῃ τὸ δίκαιον καὶ τοὺς νόμους αὐτοῦ δι' ὧν νὰ προστατεύῃ τὰ συμφέροντα παντὸς ἀτόμου καὶ ἑαυτοῦ

εἰς παραμοίωσιν κἄν μετ' ἄλλων νὰ φέρῃ ἀπελπιστικὸν θέλει εἶσθαι, εἰ δὲ εἰς ὃν ἀναφέρεται τὸ δικαίωμα τοῦτο πολίτης δὲν φέρει ἐν τῇ συνειδήσει αὐτοῦ τὴν ἐθνικὴν ταύτην ἰδέαν καὶ τὰς ἐλπίδας ταύτας διαψεύσῃ, γινόμενος ἀληθῶς δούλος τῆς ἀνάγκης καὶ χαμερπὲς ὄργανον τῆς κακοβουλίας καὶ θελήσεως ἄλλων. Σπουδαῖος ὅθεν ἐπίκειται ὁ κίνδυνος ἂν μὴ οὗτος ὑπ' αὐτῆς τῆς πολιτείας προληφθῆ. Φροντὶς βεβαίως καὶ ἔργον αὐτῆς εἶναι, ὅπως πρῶτον ὑπὸ δοκιμασίαν θέσῃ τὰς συνειδήσεις τῶν προσώπων, τοῦ δὲ νοῦς τὴν δύναμιν οἷα ἐνυπάρχει αὐτοῖς ν' ἀνεύρῃ, οὐδέποτε δὲ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἀνάπτυξιν ν' ἀποβλέπῃ διότι ἀναμφιβόλως θέλει περιπέσει εἰς πλάνην ἐξ ἧς ἄπειρα παθήματα θέλει ὑποστῆ.

Προκειμένου ὁ πολίτης διὰ τῆς ἐν λόγῳ χρήσεως τοῦ δικαιώματος τούτου ἐτέρῳ τινὶ νὰ δώσῃ ἐντολήν καὶ πληρεξουσιότητα ὅπως ὑπὲρ τοῦ δικαίου καὶ τοῦ κοινου ἀγαθοῦ τὸν νοῦν καὶ τὰς αἰσθήσεις αὐτοῦ ἀποθέτῃ, ὀφείλει νὰ στοχασθῆ οὗτος ὅτι μέγα τινὰ ὠκεανὸν μέλλει νὰ διαπλεύσῃ καὶ ὅτι πρὶν ἢ εἰς τοῦτο προβῆ ἀγνοεῖ τῶν ἀνέμων τὴν κακίαν καὶ τοὺς δόλους τῆς θαλάσσης, ἀγνοεῖ βεβαίως πρὸς τίνα ἀπορασίξει ἑαυτὸν νὰ ἐμπιστευθῆ καὶ τὴν τῶν ὄλων εὐδαιμονίαν ἐξασφαλίσῃ ὥστε ἀνάγκη ὅπως μὴ ταχέως καὶ ἀμελετήτως πράξῃ τοῦτο ἢ ν' ἀπασχοληθῆ πρότερον καὶ ἐπὶ πολὺ εἰς σκέψεις καὶ συμπεράσματα ἕως οὗ κατορθώσῃ νὰ στερεώσῃ μίαν πεποίθησιν ὅτι οὐδὲν τὸ κινδυνώδες καὶ ὑποπτον ἐπιχειρεῖ. Τὸν βουλευτὴν καὶ ἀντιπρόσωπον τῶν διανοματῶν καὶ συμφερόντων αὐτοῦ ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ ὁποῖος τυχὸν εἶναι καὶ ὁποῖον ἢ τοῦ ἔθνους βούλησις καὶ τὸ κοινὸν ἀγαθὸν ἀπαιτοῦσιν ἄς σκέπτηται νὰ εὐρίσκη αὐτὸν ὅμοιον μὲν αὐτῷ καθ' ἅπαντα τὰ δικαίωματα καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα, πολλῶ ὅμως κρείττονα

κατὰ τε τὴν διανοητικὴν ἀξίαν καὶ πολιτικὴν ἐπιστήμην, ἄς ἀπαιτεῖ ἀπολύτως περὶ αὐτῶν ἀπάντων νὰ ἐγγυᾶται οὗτος καὶ οὐδέποτε τὸ ἀπόλυτον τῆς ἀνάγκης ταύτης νὰ μὴ ἐννοῆ· ἄς σκεφθῆ τέλος ὅτι δι' αὐτοῦ καὶ μόνου συνιστῶνται κοινωνία κραταιοῦνται ἔθνη καὶ πίπτουσι μεγαλεῖα.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ.

ΑΙ ΤΑΠΕΙΝΩΤΕΡΑΙ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑΙ ΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΟΥ ΜΑΣ

Τῷ 763 ἐπάγη ὁ Εὐξείνος Πόντος καὶ ὁ Ἑλλήσποντος, πολλαχοῦ δὲ εἶχε συσσωρευθῆ ἡ χιὼν μέχρι 50 ποδῶν. Τῷ 866 ἐπάγη ὁ Ἀδρίας. Τῷ 991 ἐπάγησαν οἱ ἄγροί, καθ' ὅλον δὲ τὸ ἔτος ἀπέθνησκον οἱ ἄνθρωποι ὑπὸ λιμοῦ καὶ λοιμοῦ. Τῷ 1133 ἐπάγη ὁ Πάδος ἀπὸ Κρεμώνας μέχρι τῆς θαλάσσης· ἐσχίζοντο δὲ μετὰ σφοδροῦ πατάγου τὰ στελέχη τῶν δένδρων. Τῷ 1236 ἐπάγη ὁ Δούναβις μέχρι πυθμένος ἐπὶ δύο μῆνας καὶ ἡμῖσι. Τῷ 1316 ἕνεκα τοῦ ψύχους ἐν Γερμανία, ὁ σῖτος, ὁ πωλούμενος ἐν Ἀγγλίᾳ ἀντὶ 6 σελινίων, ἐπωλήθη ἀντὶ δύο λιρῶν. Τῷ 1434 ἔπεσε χιὼν ἀδιαλείπτως ὅλον τεσσαρακονθήμερον. Τῷ 1468 οἱ ἐν Φλάνδρα στρα-

τιῶνται ἐσχίζον τὸν διανεμόμενον αὐτοῖς οἶνον διὰ πελέκων. Τῷ 1716 αἱ ἄμαξαι ἔτρεχον ἐπὶ τοῦ Ταμέσεως, εἶχον δὲ συστηθῆ ἐπ' αὐτῶν διάφορα καπηλεῖα καὶ ἄλλαι ἀγοραί. Τῷ 1718 ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἔτους μέχρι τῆς Ὑπαπαντῆς ἐπαγετοδρόμου οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ Pellworm καὶ Nordstrand μέχρι τῆς ἀκτῆς τοῦ Σλέσβικ. Κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1819—1820 ἐν Σιβηρίᾳ, δὲν ἠδύνατο οἱ ἄνθρωποι νὰ ἐξέλθωσιν ἀνευ προσώπειου κινδυνεύοντες νὰ χάσωσι τὴν βίαν καὶ τὰ ὄτα.

Ἡ θερμοκρασία τῆς 21 Ἰανουαρίου 1873, ἐν Ἰακούσκη τῆς ἀνατολικῆς Σιβηρίας, ἐθεωρήθη, λέγει ὁ κ. Chavanne, ὡς μία τῶν ταπεινωτέρων τοῦ ἡμετέρου πλανήτου. Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, Ῥώσσοι ἔμπορος, ὁ κ. Severor, παρετήρησε ψύχος —59ο,5. Ἐν τῇ αὐτῇ Σιβηρίᾳ, ἐνθα ὁ ὑδράργυρος μένει ἐπὶ μῆνας ὀλοκλήρους πεπηγώς, ὁ κ. Middendorf, ἀνώτερος ἰατρὸς τοῦ Ῥωσσοικοῦ στρατοῦ, ἐσημείωσε θερμοκρασίαν —63ο. «Τότε, λέγει ὁ κ. Middendorf, ὁ ὑδράργυρος στερεὸν μέταλλον γινόμενος σφουρηλατῆται ὡς ὁ μόλυβδος, τὸ ξύλον καθίσταται δύσχιστον καὶ ὁ σίδηρος εὐθραυστος· ὁ πέλεκυς θραύεται ὡς ἡ ὕαλος ὅταν θέλῃ τις νὰ τὸν μεταχειρισθῆ.

Η ΠΟΝΗΡΑ ΧΗΡΑ

ΚΩΜΩΔΙΑ

ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΡΕΙΣ Κ. ΓΟΛΔΙΝΗ.

Παρασταθείσα κατὰ πρόωτον ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Μιλάνου τὸ 1818.

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΡΟΣΑΟΥΡΑ χήρα τοῦ Στεφάνου Βιζονόζη, θυγάτηρ τοῦ δικηγόρου Λομβάρδη.
ΕΛΕΩΝΟΡΑ ἀδελφή της.
ΠΑΝΤΟΛΕΩΝ Βιζονόζη ἀνδράδελφος τῆς Ῥοζάουρας καὶ ἐραστής τῆς Ἐλεονώρας.
Ο ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ Λομβάρδης πατήρ τῆς Ῥοζάουρας καὶ Ἐλεονώρας.
ΛΟΡΔΟΣ Ῥουνεβίφ, Ἄγγλος.

Ὁ Κύριος Δὲ-Βλὼ, Γάλλος.
ΔΟΝ-ΑΛΒΑΡΟΣ, Ἴσπανός.
Ο ΚΟΜΗΣ τοῦ Μελανοῦ Δάσου, Ἴταλός.
ΜΑΡΙΟΝΝΕΤΑ Γαλλίς, θαλαμηπόλος τῆς Ῥοζάουρας.
ΠΕΤΡΟΣ ὑπηρέτης Ξενοδοχείου.
ΒΕΡΙΦ θαλαμηπόλος τοῦ Λόρδου Ῥουνεβίφ.
ΦΟΛΕΤΤΟΣ ἀκόλουθος τοῦ Κόμητος.

Εἰς Καρφεπέωλης. Διάφοροι ὑπηρεταὶ του. Ὑπηρεταὶ τοῦ Παρτολιόντος.

Ἡ ΣΚΗΝΗ ΥΠΟΚΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΒΕΝΕΤΙΑΝ.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

ΣΚΗΝΗ Α΄.

(*Αἴθουσα Ξενοδοχείου, μετὰ τραπέζης ἐσκευασμένης. Ἐπ' αὐτῆς φιάλαι διάφοροι ποτήρια, καὶ δύο πιράκια μετὰ χειρομάκτρων, κηροπήγια μετὰ κηρίων ἀρημμένων. Ὑψομένης τῆς αὐλαίας φαίνεται ὁ Λόρδος Ῥουνεβίφ, ὁ Δὲ-Βλὼ, ὁ Κόμης τοῦ μελανοῦ δάσου, καὶ ὁ Δὸν Ἀλβάρος καθήμενοι περὶ τὴν τράπεζαν καὶ κρατοῦντες ἀπὸ χεῖρας ποτήρια πλήρη οἴνου. Ὁ Δὲ-Βλὼ, ἄδει ἀκολουθούτων τῶν ἄλλων).*

ΣΚΗΝΗ Α΄.

ΔΕ-ΒΛΩ (*Ἄδων*).

«Εἰς ὑγείαν τῶν ἐρώτων
 »Τὸ ποτήρι μας τὸ πρόωτον
 »Ἄς τὸ σφύξομε γιομάτο
 »Ὅλο, φίλοι, ὡς τὸν πάτο.

»Ψάλτ' ὁ ἔρωτας νὰ ζήσῃ
 »Μὴ 'ς τὰ στήθη μας ν' αὐξήσῃ
 »Φλόγες ἄσβεσταις ν' ἀστράψῃ
 »Τὴν ὥραϊαν μας ν' ἀνάψῃ.

»Κ' ἀναμμένη νὰ τῆν στείλῃ
 »'Σ τὰ ὑγρά μας ταῦτα χεῖλη
 »Νὰ φιλοῦν φιλιὰ κρασάτα
 »Εὐωδέστατα δροσάτα.

»Καὶ ρουφῶντας νὰ νομίζου
 »Πῶς ταις φλόγαις τὴν δροσιζου
 »Καὶ νὰ πίνου καὶ νὰ πίνου
 »Καὶ ποτέ τους νὰ μὴ σβύνου.»

ΟΛΟΙ ΟΜΟΥ.

«Θνητοὶ μιὰ φούκτα χῶμα

ΔΕ-ΒΛΩ.

Εὐγε σύντροφε. Ζήτω ἡ εὐθυμία. Ἀλλὰ δὲν νομίζετε ὅτι κατόπιν ἐνὸς καλοῦ δείπνου ἡ συναναστροφή μας εἶχεν ἀνάγκην καὶ ἐνὸς ποδογύρου. Μετ' οὐ πολὺ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος καὶ δυνάμεθα νὰ στελώμεν εἰς κόρακας τὸν ὕπνον. Ἀλλὰ τί φρονεῖτε διὰ τὴν ὥραϊαν χήραν εἰς ἣν εἶχομεν τὴν τιμὴν νὰ προσφέρωμεν τὰς ἐκδουλεύσεις μας εἰς τὸν χορὸν τῆς χθῆς;

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Φιλόφρων! Εὐγενής!

ΑΛΒΑΡΟΣ.

Ἔχει μεγαλόπρεπην ἐπιβάλλουσαν.

ΔΕ-ΒΛΩ.

Νομίζει τις ὅτι εἶναι Γαλλίς. Ἔχει τὸ εὐχαρὲς ἦθος Παρισινής κόρης.

ΚΟΜΗΣ.

Ἦ! ἀληθῶς ἡ κυρία Ῥοζάουρα εἶναι κομψοτάτη γυνή. Πάντες τὴν τιμοῦν, πάντες τὴν σέβονται (ιδίᾳ) ἡ δὲ καρδία αὐτῆ (δὲ κνύων τὴν καρδίαν του) τὴν λατρεύει.

ΔΕ ΒΛΩ.

Ἐμπρὸς σύντροφοι εἰς ὑγείαν τῆς κυρίας Ῥοζάουρας. (Πληρῶν τὰ ποτήρια πάντων οἴνου.)

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Εἰς ὑγείαν της!

ΚΟΜΗΣ.

Εἰς ὑγείαν της!

ΑΛΒΑΡΟΣ.

Νὰ ζήσῃ.

ΔΕ-ΒΛΩ (*ἤδων*).

«Ἄχ ἄς ἤμουνα βαρέλλα, ἄχ ἄς ἤμουνα βουτσι
 »Νάμουν πάντα φουσκωμένος με ρίτσινα με κρασί
 »Νὰ μὴ θέλω νὰ γυρίζω νὰ γυρεύω τὸ καλὸ
 »Καὶ τὴν τσέπην νὰ κυττάζω μὴ δὲν ἔχω ὀβολὸ
 »Θεὲ μου φέρε μιὰ βαρέλλα, στὸ κρεβάτι μου θεὲ
 »Νὰ περάσω ἕνα μαρκούτση νὰ τὴν ἔχω ναργελέ
 »Νὰ φουμάρω νὰ φουμάρω ἢ ζυπνὸς ἢ κοιμηθῶ

»Τοῦ καθενὸς τὸ σῶμα

»Ἐντὸς ὀλίγου γίνεται

»Τί στέκεσθε καϋμένοι;

»Ἡ ὥρα δὲν προσμένει

»Χαρῆτε τὴν καὶ πίνετε.

ΔΕ ΒΛΩ.

Ζήτω τὸ κρασί, ζήτω ἡ εὐθυμία!

ΟΛΟΙ.

Ζήτω.

ΚΟΜΗΣ.

Μὰ τὴν ἀλήθειαν, λαμπρὸν μᾶς ἠτοίμασε δειπνον ὁ ξενοδόχος.

ΔΕ-ΒΛΩ.

Ἔτσι καὶ ἔτσι. Σεῖ, οἱ Ἴταλοὶ δὲν ἔχετε ὡς πρὸς τὸ τρώγειν τὴν καλαισθησίαν τῶν Γάλλων.

ΚΟΜΗΣ.

Ἔχομεν καὶ ἡμεῖς Γάλλους μαγείρους.

ΔΕ-ΒΛΩ.

Ναί, ἀλλ' ὁμως ὅταν ἔρχωνται ἐδῶ κατὰστρέφεται ἡ ἐπιτηδεϊότης των. Ἦ! Ἦ! ἂν ἤξεύρατε πῶς τρώγου εἰς Παρισίους! Τὰ πάντα ἐκεῖ εἰσὶ τέλεια.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Σεῖς οἱ Γάλλοι ἔχετε αὐτὴν τὴν πρέλλαν νὰ νομίζητε ὅτι δὲν ὑπάρχει κόσμος ἄλλος, ἐκτὸς τῶν Παρισίων. Καὶ ἐγὼ ἀγαπῶ τὴν πατρίδα μου, ἀλλ' οὐδέποτε ὀμιλῶ περὶ τοῦ Λονδίνου.

ΑΛΒΑΡΟΣ.

Ἐγὼ γελῶ ὅταν ἀκούω νὰ ἐπαινῶσι τοὺς Παρισίους. Ἡ Μαδρίτη εἶναι ἡ κορωνὶς τοῦ κόσμου.

ΚΟΜΗΣ.

Ἐγὼ ἄρχοντές μου -θὰ-σᾶς-ὀμιλήσω ὡς ἀληθῆς Ἴταλός. Ὁ κόσμος ὅλος εἶναι ὁ ἴδιος καὶ παντοῦ ζῆ τις καλὰ, ὅταν ἔχει χρήματα εἰς τὸ βαλάντιον, καὶ εὐθυμίαν εἰς τὴν καρδίαν.

•Τὸ ὄνομά σου νὰ δοξάζω, τὸ κρατάκι νὰ ρουφῶ
 »Νὰ βυζάνω ἄν παιδάκι μέρα νύκτα τὸ βυζι
 »Καὶ ποτὲ δὲν θὰ ἀκούσης τὴν καρδιά νὰ βαρεθῇ
 »Σὲ ὁμνῶ ἂν μ' ἀκούσης τὸ κρασί νὰ βαρεθῶ
 »Μὲ τοὺς τόσους κεραυνούς σου ὠργισμένος ν' καῶ

(Εἰσέρχεται ὁ Πέτρος.)

ΣΚΗΝΗ Β΄.

Πέτρος καὶ οἱ ἀνωτέρω.

(Ὁ Πέτρος ἀκροᾶται μετὰ θαυμασμῶ
 τὸ ἥσμα· τοῦτου παύσατος πλησιάζει εἰς
 τὴν τράπεζαν, χύει ἐντὸς ποτηρίου οἴ-
 νου, ψάλλει τὸ αὐτὸ ἥσμα πίνει καὶ εἶτα
 ἀπέρχεται μετὰ τοῦ πτηρίου.)

ΚΟΜΗΣ.

Εὐγε Πέτρο, ἐπαινῶ τὴν εὐφυΐαν σου.

ΑΛΒΑΡΟΣ.

Γελᾶτε διὰ τὰς τοιαύτας ἀφροσύνας, εἴαν
 εἰς τὴν Ἰσπανίαν εἰς ὑπηρέτης ἐδείκνυε τοι-
 αῦτην αὐθάδειαν, θὰ ἐλάμβανεν ὡς ἀμοιβὴν
 πεντήκοντα ραβδισμούς.

ΔΕ-ΒΑΩ.

Καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν θὰ ἔκαμνε τὴν τύ-
 χην του. Οἱ Γάλλοι ἐκτιμοῦσι τὸ πνεῦμα.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Σεῖς ἐκτιμᾶτε τοὺς εὐφυεῖς, ἡμεῖς ὅμως
 τοὺς φρονίμους.

ΔΕ-ΒΑΩ.

Ἄς ἔλθωμεν εἰς τὴν ὑπόθεσίν μας. Ἐκεί-
 νη ἡ χήρα μου ἠκάθησεν ἐδῶ εἰς τὴν καρδίαν.

ΑΛΒΑΡΟΣ.

Κ' ἐγὼ στενάζω δι' αὐτήν.

ΚΟΜΗΣ.

Σὰς συμβουλεύω, νὰ μὴ ἀφίνεσθε εἰς τοι-
 αῦτας σκέψεις.

ΔΕ-ΒΑΩ.

Διατί;

ΚΟΜΗΣ.

Διότι ἡ κυρία Ῥοζάουρα εἶναι γυνὴ ἐχ-

θαίρουσα τοὺς ἔρωτας, ἀποφεύγουσα τοὺς
 ἄνδρας καὶ ἀπρόσιτος εἰς θωπείας (ιδίᾳ) πρὸς
 ἐμὲ μόνον εἶναι εὐγενὴς καὶ συμπαθής.

ΔΕ-ΒΑΩ.

Αἴ! καὶ ὡς θηρίον, ἀγρία εἴαν ἦναι, ἀρκεῖ
 εἰς Γάλλος ὡς ἐμὲ νὰ τῆ εἶπῃ δύο λέξεις εἰς
 τὸ οὖς, μὲ τὸν γοητευτικὸν ἐκεῖνον τρόπον
 μας, ὅστις ἔχει τὴν δύναμιν νὰ μαγεύῃ τὰς
 γυναῖκας καὶ θὰ τὴν ἴδῃτε νὰ στενάζῃ καὶ
 νὰ ζητῇ χάριν.

ΑΛΒΑΡΟΣ.

Θὰ ἦναι ἡ πρώτη γυνή, ἣτις δὲν ἐδέχθη
 τὸν ἔρωτα τοῦ Δὸν-Ἀλβάρου. Ἡ γενεά μου
 ἔχει τὸ προνόμιον νὰ κάμῃ τὰς γυναῖκας νὰ
 τρέχωσιν ὀπίσω της.

ΚΟΜΗΣ.

Καὶ ὅμως πιστεύσατε εἰς φίλον σας. Οὐ-
 δεμίαν ἐπ' αὐτῆς δύναται νὰ ἔχῃ ἐπιρροήν,
 οὔτε ἡ Γαλλικὴ ἐπιτηδιότης, οὔτε ἡ Ἰσπα-
 νικὴ σοβαρότης. Ἡξέυρω τί λέγω· τὴν γνω-
 ρίζω.

ΔΕ-ΒΑΩ.

Χθὲς τὸ ἑσπέρας, τὴν εἶδον παρατηροῦσαν
 μετόσφ ἀτενῶς, ὥστε ἠνύνησα καλῶς ὅποιαν
 ἔσχον ἐπὶ τῆς καρδίας της ἐπιρροήν τὰ βλέμ-
 ματά μου. Ὄταν μ' ἔδωκε τὴν χεῖρά της,
 μ' ὠμίλησε τόσον γλυκά, ποῦ εἶναι θαῦμα πῶς
 δὲν ἔπεσα λιπόθυμος πρὸ τῶν ποδῶν της.

ΑΛΒΑΡΟΣ.

Δὲν θέλω νὰ ἐπαίρωμαι, διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ
 εὐνοίαν τῶν ὠραίων γυναικῶν, ἄλλως εἶχον
 λόγους ἀρκετοὺς νὰ σὰς ἀποδείξω, ὅτι ὅλοι
 σας λέγετε ἄρητα ῥήματα.

ΚΟΜΗΣ.

Ἄ! μ' ἔκαψεν ἡ ζηλοτυπία (ιδίᾳ.)

ΔΕ-ΒΑΩ.

Ὁ κύριος Παντολέων, ὁ ἀνδράδελφός της
 εἶναι στενὸς φίλος μου, δὲν θ' ἀρνηθῇ νὰ μ'
 εἰσαγάγῃ.

ΑΛΒΑΡΟΣ.

Ὁ πατήρ της ἐξαρτᾶται ἀπ' ἐμὲ καὶ θέ-
 λει μ' ὀδηγήσει ὁ ἴδιος πρὸς αὐτήν.

ΚΟΜΗΣ (ιδίᾳ.)

Φροντίζω ἐγὼ καὶ τὴν εἰδοποιῶ.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ (ἐγειρόμενος.)

Αἴ! παιδί.

ΣΚΗΝΗ Γ΄.

(Πέτρος καὶ οἱ ἄνω.)

(Ἐπειτα διάφοροι ἄλλοι ὑπηρέται.)

ΠΕΤΡΟΣ.

Ἐξοχώτατε!

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Πλησίασε* (τὸν λαμβάνει κατ'ιδίαν* οἱ
 ἄλλοι καθήμενοι περὶ τὴν τράπεζαν ὁμι-
 λουσιν ἰδιαιτέρως.)

ΠΕΤΡΟΣ.

Παρῶν.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Γνωρίζεις τὴν κυρίαν Ῥοζάουραν τὴν νύμ-
 φην τοῦ Παντολέοντος Βιζιινόζη;

ΑΛΒΑΡΟΣ.

Τὴν χήραν; Μάλιστα τὴν γνωρίζω.

ΡΟΥΝΑΒΙΦ.

Λάβε αὐτὸν τὸν δακτύλιον καὶ φέρε τον
 εἰς τὴν κυρίαν Ῥοζάουραν* εἶναι ἐκεῖνος ὃν
 χθὲς τὸ ἑσπέρας ἐπῆνε τόσφ πολὺ· εἰπέ της
 πρὸς τοῦτους ὅτι σήμερον θὰ ὑπάγω νὰ λάβω
 μετ' αὐτῆς τὴν σοκολάταν.

ΠΕΤΡΟΣ.

Ἄλλ' ἐξοχώτατε τὴν ἐπιβλέπει·

ΡΟΥΝΑΒΙΦ.

Ἴδου διὰ σέ, (τῷ δίδει χρήματα.)

ΠΕΤΡΟΣ.

Σὰς εἶμαι ὑπόχρεως. Ἀλλὰ δὲν ἤθελα νὰ

σὰς εἶπω δι' αὐτό· . . . Δὲν ἐπεθύμουν ὁ κ.
 Παντολέον· . . .

ΡΟΥΝΑΒΙΦ.

Ἔπαγε, ἂν δὲν ἔχῃς ὄρεξιν νὰ σὲ ξυλο-
 φορτώσω.

ΠΕΤΡΟΣ.

Μὴ λαμβάνετε τὸν κόπον! ὑπάγω νὰ ἐκ-
 τελέσω τὴν διαταγὴν σας καὶ θὰ πράξω κ'
 ἐγὼ ὅ,τι πράττουσιν ὅλοι οἱ ὑπηρέται τῶν
 ξενοδοχείων (φεύγει.)

ΡΟΥΝΑΒΙΦ.

Αἴ! παιδί! (εἰσέρχονται τρεῖς ὑπηρέται)
 (πρὸς ἕνα ἐξ αὐτῶν) λάβε τὸ φῶς. Φίλοι
 ὀλίγην ἀνάπαυσιν.

ΔΕ ΒΑΩ.

Χαίρετε Μιλόρδε. Ἐπάγωμεν καὶ ἡμεῖς
 ν' ἀναπαυθῶμεν.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Νομίζω δὲν ἔχετε ἀνάγκην φωτός. (Ὁ
 Ρουναβιφ φεύγει. Οἱ ἄλλοι ἐγείρονται
 τῆς τραπέζης.)

ΚΟΜΗΣ.

Ἄν δὲν ἰδωθῶμεν εἰς τὸ κοινὸν ἐντευ-
 κτήριον, θὰ εὐρεθῶμεν εἰς τὸ καφενεῖον.

ΔΕ-ΒΑΩ.

Ἴσως τὴν πρώτην ταύτην δὲν ἰδωθῶμεν*

ΚΟΜΗΣ.

Εἴσθε προσκεκλημένος;

ΔΕ-ΒΑΩ.

Ἐλπίζω νὰ ἦμαι ἀπὸ τὴν κ. Ῥοζάουραν.

ΚΟΜΗΣ.

Εἶναι ἀδύνατον. Ἦ κ. Ῥοζάουρα δὲν δέ-
 χεται κανένα. (Φεύγει συνοδευόμενος ἀπὸ
 ὑπηρέτην κρατοῦντα φῶς.)

ΔΕ-ΒΑΩ.

Εἶδετε φούντωμα ποῦ ἤπῃρε ὁ κόμης* νο-
 μίζω ἀρχοντές μου, ὅτι αὐτὸς εἶναι πλέον

ἡμῶν ἐρωτευμένος, καὶ ἴσως ἀπολαμβάνει ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἡμεῖς ἐπιδιώκομεν. Ἄνταγαπατε.

ΛΑΒΑΡΟΣ.

*Ἄν ἔχῃ οὕτω τὸ πρᾶγμα, θὰ ζηλοτυπῆ φοβερά.

ΔΕ-ΒΑΩ.

Δὲν εἶναι Ἰταλός; (ἀναχωρεῖ συνοδευόμενος ἀπὸ ὑπηρετήν.)

ΔΟΝ-ΛΑΒΑΡΟΣ.

*Ὡς ἦναι ὅσον θέλει ζηλότυπος, καὶ ἡ κ. Ῥοζάουρα πιστή. Τὰ Ἰσπανικὰ δουδλόνια ἤξεύρου νὰ κάμουν θαύματα. (Ἀπέρχεται συνοδευόμενος ἀπὸ ὑπηρετήν.)

ΣΚΗΝΗ Δ'.

(Μετασκευὴ τῆς σκηνῆς.)

ΗΜΕΡΑ.

ΚΟΙΤΩΝ ΤΗΣ ΡΟΖΑΟΥΡΑΣ.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ καὶ ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ (ἐνδεδυμένη ὡς θαλαμηπόλος Γαλλίς.)

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Μαριονέτα μου. Σὺ ἦτις εἶσαι Γαλλίς καὶ ἀνετράφης εἰς Παρισίους εἰπέ μοι ποῖαν ἐντύπωσιν ἤθελον κάμει μεταξὺ τῶν κυριῶν ἐκεῖνων;

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Εἶσθε εὐφυής, καὶ τὸ πνεῦμα ἐκτιμᾶται ἐν Γαλλίᾳ, ἠθέλατε κάμει μεγάλην ἐντύπωσιν κυρία μου.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Καὶ ὅμως ὑπάρχουσιν ἐν Ἰταλίᾳ γυναῖκες αἵτινες μὲ ὑπερτεροῦσι, καὶ κατὰ τὸ κάλλος, καὶ κατὰ τὴν ἐτοιμότητα, καὶ κατὰ τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἠθῶν.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

*Ἐννοεῖτε ἐκεῖνας, ἃς ἐν Ἰταλίᾳ ὀνομάζετε πνευματώδεις, καὶ ἡμεῖς ὀνομάζομεν δαιμονιζομένας. Ἐν Γαλλίᾳ ἀρέσκει μικτόν τι

σύστημα. Ἐλευθερία, ἀλλ' ἐλευθερία κοσμία, ἐτοιμότης, ἀλλ' ἐτοιμότης σόφρων, τρόποι τοῦ φέρεσθαι κανονικοί.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

*Ἀλλὰ θὰ ἦναι σωφρονέσταται αἱ Γαλλίδες.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

*Ὡ! δὲν σκοτίζονται πολὺ διὰ τὴν σωφροσύνην. Τὰ πάντα ἐκεῖ, νομίζονται εὐγένεια, ἀρκεῖ νὰ γίνωνται μὲ τρόπον εὐγενῆ.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ. (Μειδιῶσα.)

*Ἄλλ' εἰπέ μοι Μαριονέτα, διελθοῦσα δὴ τὴν νύκτα εἰς τὸν χορὸν, θὰ ἦμαι καταβεβλημένη, ὡχρα;

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Τούναντίον κυρία μου. Εἶσθε κόκκινη ὡς ῥόδον τῆς ἀνοίξεως, ἀλλὰ τοῦτο εἰς τὴν Γαλλίαν δὲν ἀρκεῖ.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Πῶς δὲν ἐνοῶ. Δὲν ἀγαπῶσι τὸ κόκκινον χρῶμα;

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Ναί, ἀλλὰ θέλουσι, νὰ τῷ ὀφείλουσιν εἰς τὴν τέχνην καὶ ὄχι εἰς τὴν φύσιν.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Πῶς δὲν ἐννοῶ.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

*Ἰδοῦ. Ὅταν αἱ Γαλλίδες εἶναι ἐρυθραὶ φυσικῶς, μὲ τινὰ ἀφεμαξίεις καθίστανται ὡχρα ἵνα...

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

*Ἰνα...

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Κατασταθῶσι πάλιν ῥοδοκόκκιναι δυνάμει τοῦ παντοδυνάμου!... φύκους!

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Δὲν μ' ἀρέσκει καθόλου τὸ τοιοῦτον. Δὲν βλέπω νὰ ἔχῃ λόγον τινά...

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Τώρα τὰ λέγομεν μεταξὺ μας. Δὲν μοὶ λέγετε κυρία, ποῖος συρμός ἔχει λόγον. Μὴ τὸ νὰ κόπτομεν τὴν κόμην μας ἥτις ἄλλοτε ἦτο τὸ ὠραιότερον τῶν γυναικῶν κόσμημα;

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

*Ἡ κόμη εἶναι το ἐπισφαιλέστατον τῆς γυναικῶς μέρος εἰς τὰς συζυγικὰς ἑριδας.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Μὴ οἱ παράδοξοι ἐκεῖνοι ὄγκοι, οὓς θέτομεν ὡς ἔμπλαστρα περὶ τὴν ὀσφύν μας, καὶ οἵτινες μᾶς καθιστῶσι γελοίας;

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Τούναντίον εἶναι τὸ κομψότερον κόσμημα τῆς γυναικῶς.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Μὴ οἱ πόνοι οὓς ὑφιστάμεθα διὰ ν' ἀφαιρέσωμεν τὰς λεπτὰς τοῦ προσώπου τρίχας.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Τὸ πράττομεν εὐλαβοῦμεναι τῶν χειλέων τῶν ἑραστῶν μας.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Μὴ τὸ ψῦχος ὅπερ ὑποφέρομεν καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα, δεικνύουσαι ἐκεῖνα ἄτινα ἔπρεπε νὰ μὴ δεικνύωμεν;

ΝΟΖΑΟΥΡΑ.

Θὰ ἐγεννώμεθα ἐνδεδυμένα ἂν ἡ φύσις ἠθέλε νὰ μὴ δεικνύωμεν αὐτὰ τὰ ὅποια λέγεις. Πίστευσέ με δὲν ὑπάρχει συρμός ἄνευ λόγου.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Τρέλλαις κυρία μου, ὅλα τρέλλαις.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

*Ἀρκεῖ. Ἐγὼ δὲν θὰ γείνω ἀναμορφωτῆς τοῦ αἰῶνός μου.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Καὶ κάμνετε καλά. Πρέπει ν' ἀκολουθῶ-

μεν τοὺς ἄλλους. Ἐὰν θελήσητε νὰ ζῆτε ἄλλως, ἴσως ἴσως δὲν θὰ ἀρέσκητε.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

*Ἀπὸ τοῦδε μάλιστα ἐννοῶ ν' ἀκολουθῶ κατὰ γράμμα τὸν συρμόν. Μέχρι τοῦδε ἦμην εἰς τὰς χεῖρας φησικῶ γέροντος, ἀλλ' ἀφοῦ ἡ τύχη μ' ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸν χρυσὸν ἐκεῖνον σκελετόν, θέλω νὰ χαρῶ τὴν ζωὴν μου.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Νυμφευομένη νέον τινα, ὅπως κερδίσητε τὸν ἀπολεσθέντα χρόνον.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Καὶ θὰ τὸ πράξῃ ὅσον δύναμαι ταχύτερον. Εἶν' ἀληθές ὅτι ὁ ἀνδράδελφός μου μὲ περιποιεῖται πολὺ, ἀλλ' ὅμως δὲν δύναμαι νὰ εἶπω ὅτ' εἶμαι κυρία τοῦ οἴκου μου, ζῶ πάντοτε ὑπὸ τινος περιορισμοῦς.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Δὲν εἶναι καθόλου δύσκολον νὰ εὕρητε σύζυγον καθὼς πρέπει, εἶσθε νέα, εἶσθε ὠραία, καὶ τὸ ἀριστον πάντοτε ἔχετε προῖκα...

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Διὰ τὴν στρογγυλότητα τῆς ὁποίας πρέπει νὰ ὀφείλω μυριάς χάριτας εἰς τὸ δυστυχῆ γερόντιον τοῦ ἰποίου θρηνώ τὸν θάνατον.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Εἴπατέ μοι κυρία, ἐβάλαμεν κἀνένα εἰς τὸ χέρι;

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Μὲ κάμεις νὰ γελῶ, ἀλλὰ δὲν παρήλθεν ἑξαμηνία ἀφ' ὅτου ἐχάρεσα.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Αἱ! αἱ γυναῖκες κυρία μου, αἵτινες ἔχουσι συζύγους γέροντας συνειθίζουσι νὰ ἔχωσιν ἔτοιμον νέον τινα... διὰ νὰ σφογγίξει τὰ δάκρυά των ὅταν χηρέωσιν. Τὸ αὐτὸ ἔπραξα καὶ ἐγὼ ὅταν ἀπέθνηεν ὁ πρῶτός μου σύζυγος, ὅστις εἶχα τὴν εὐτυχίαν νὰ ἦναι, ἑβδομήκοντα χρόνων.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Ὁ Κόμης εἶναι καλοῦταικος.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Δὲν εἶναι κακὴ ἢ ἐκλογὴ σας, ἀν καὶ ἦναι
φροβερά ζηλότυπος.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Σημεῖον ὅτι ἀγαπᾷ εἰλικρινῶς.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Ἐγὼ σᾶς συμβουλεύω νὰ προσμείνητε.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Ἄδύνατον.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Δύνασθε νὰ εὑρητε Γάλλον τινα, θὰ εἴσθε
εὐτυχῆς μετ' αὐτοῦ.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Τί θὰ ὠφεληθῶ ἀν νυμφευθῶ Γάλλον;

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Θὰ ἔχητε ἀπόλυτον ἐλευθερίαν, χωρὶς νὰ
φοβηθῆτε ποτὲ μήπως δώσητε ἀφορμὴν νὰ
ζηλοτυπῆ. Σᾶς βεβαιῶ μάλιστα, ὅτι ὅσω
μεγαλειτέραν δεικνύετε ἐλευθερίαν, τόσω
μᾶλλον θὰ σᾶς ἀγαπᾷ.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Λαμπρὸν σύστημα.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Οἱ Γάλλοι εἶναι οἱ ἀριστοὶ τῶν συζύγων.
Πιστεύσατέ με τὸ γνωρίζω ἐξ ἰδίας πείρας.

ΡΟΒΑΟΥΡΑ.

Ἡ ἀδελφὴ μου ἀκόμη νὰ φανῆ.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Ἴσως καλλωπίζεται.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Ἀλλὰ δὲν θὰ τελειώσῃ;

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Ἡ πτωχὴ... Ἄνδρα θέλει καὶ αὐτὴ.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Πρέπει νὰ τῆ προμηθεύσωμεν τοιοῦτον.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Ἄν δὲν φροντίσητε σεῖς, ὁ πατήρ σας θὰ
τὴν ἀφήσῃ νὰ γηράσῃ ἀγαμος.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Διὰ τοῦτο τὴν ἔλαβα πλησίον μου.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Ἐξαίρετος κόρη.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Νομίζω ὅτι ὁ ἀνδράδελφός μου τὴν νοστι-
μεύεται.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Ἄν εἶχε τὴν βεβαιότητα ὅτι καὶ αὐτὸς
θ' ἀποθάνῃ ὡς ὁ ἀδελφός του ἠδύνατο νὰ
τὴν νυμφευθῆ ἂν καὶ νομίζω ὅτι καὶ αὐτὴ
θέλει νέον, ὠραῖον, ὑγειαῖ.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Τίς εἶναι αὐτὸς ὅστις ἔρχεται ἐδῶ;

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Ἵππρέτης τοῦ ξενοδοχείου τῆς «Γαλλι-
κῆς Ἀσπίδος.» Τὸν γνωρίζω, διότι ἐκατό-
κῃσα κι' ἐγὼ εἰς τὸ ξενοδοχείόν του. Εἶναι
ἀστείότατος.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Ἄς ἔλθῃ λοιπὸν νὰ διασκεδάσωμεν ὀλίγον.

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

(ΠΕΤΡΟΣ καὶ οἱ ἄλλοι.)

ΠΕΤΡΟΣ.

Μὲ τὴν ἀδειάν σας, δύναμαι νὰ εἰσέλθω;
Ὅρισατε. Εὐχαριστῶ, δούλος σας, εὐχαριστῶ
τοῦ λόγου σας; Δόξα νὰ ἔχῃ ὁ Θεὸς καλὰ.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

(Γελῶσα). Ὁχι ὄχι.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Δὲν σᾶς τὸ εἶπα εἶναι χαριέστατος;

ΠΕΤΡΟΣ.

Ἐρχομαι ὡς πρέσβυς με δέχεσθε;

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Σ' ἀκούω.

ΠΕΤΡΟΣ.

Ὁ λόρδος Ἰρουνεδιφ σᾶς προσκυνεῖ

ΡΟΖΑΟΥΡΑ. (Πρὸς τὴν Μαριονέταν.)

Εἶναι ἄρχων τις Ἄγγλος ὃν εἶδα χθὲς
εἰς τὸν χορὸν.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Τὸν γνωρίζω, εὐγενέστατος ἄνθρωπος.

ΠΕΤΡΟΣ.

Καὶ μὲ τὴν προσκύνησίν του θὰ ἔλθῃ,
λέγῃ, νὰ λάβῃ μαζί σας τὴν τσιοκολάταν
καὶ διὰ βεβαιώσιν τῆς ἀληθείας, ὅτι δηλαδὴ
λέγει τὴν ἀλήθειαν, καὶ μόνον τὴν ἀλήθειαν
σᾶς στέλλει τὸ δακτυλίδιον τοῦτο.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Ἄπορῶ καὶ μ' ἐκείνον ὅστις τὴν στέλλει
καὶ μὲ σὲ ὅστις ἀνεδέχθης τοιαύτην πρεσ-
βείαν. Ἄν ὁ λόρδος Ἰρουνεδιφ θέλει νὰ λάβῃ
μαζὺ μου τὴν σοκολάταν καλῶς νὰ ὀρίσῃ. Ἄλ-
λὰ τὸ δῶρόν του δὲν τὸ δέχομαι, διότι ἐγ-
γίζει τὴν τιμὴν μου, μὲ προσβάλλει. Δὲν
μὲ γνωρίζει, εἶπέ του νὰ ἔλθῃ καὶ τότε θὰ
μὲ γνωρίσῃ.

ΠΕΤΡΟΣ.

Πῶς, πῶς; Δὲν τὸ θέλετε, μνήσθητί μου
κύριε. Τί τρόπος εἶναι αὐτὸς κυρία μου; Κι'
αὐτὸ ἀπ' τ' ἄγραφα.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Σᾶς φαίνεται παράδοξον.

ΠΕΤΡΟΣ.

Παράδοξον; καὶ κατὶ τι ἀκόμη, σήμερον
ποῦ αἱ γυναῖκες ἀρπάζουν χωρὶς νὰ τοὺς δί-
νουν νὰ βλέπω γυναῖκα νὰ μὴ δέχητε δῶρα.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Ἄς λειψώσιν οἱ λόγοι. Δόσε το εἰς τὸν
λόρδον καὶ εἶπέ του ὅτι ἡ Ροζάουρα δὲν ἔ-
χει ἀνάγκην τῶν δακτυλιδίων του.

ΠΕΤΡΟΣ.

Ὁνειρο μοῦ φαίνεται μὰ τὸν Θεὸν, γυ-
ναῖκα νὰ μὴ δέχηται δῶρα.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Δός με νὰ τὸ ἴδω κι' ἐγώ.

ΠΕΤΡΟΣ.

Λάβε το· ἔ, καὶ ἡ Μαριονέτα θὰ θυμώσῃ
διότι οὔτε εἰς τὴν Φραντζαν δὲν θὰ εἶδε τέ-
τοια παράξενα.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Ὡ, τί ὠραῖον δακτυλίδιον, θὰ ἀξίξῃ τοῦ-
λάχιστον 300 λίρας, καὶ θέλετε νὰ τὸ στεί-
λῃτε ὀπίσω;

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Νομίζεις ὅτι γυνὴ καλῶς ἀνατεθραμμένη
καὶ εὐφυῆς ὀλίγον δύναται νὰ δέχηται δῶρα
τόσον εὐκόλως χωρὶς παρακλίσεις.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Ἐχετε δίκαιον (ιδίᾳ) ἡ κυρία μου βλέ-
πω ἠξεύρει περισσότερα ἀπὸ μ' ἐμένα.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Ἵπαγε, κ' εἶπέ του ὅτι σ' εἶπα.

ΠΕΤΡΟΣ.

Πηγαίνω. Τοῦ τὸ λέγω. Ἄλλ' ὅμως θὰ
τὸ διηγηθῶ εἰς ὄλην τὴν Βενετιάν. Παρα-
μῦθι θὰ τοὺς φανῆ. (κινεῖται νὰ φύγῃ εἶτα
ἐπιστρέφων.) Κυρά μου μὴ μὲ βασανίζεις,
λάβετε τὸ δακτυλίδι σας.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Φύγε, εἶπα! Δὲν τὸ θέλω.

ΑΡΛΕΚΙΝΟΣ.

Ὡ, ποῦ νὰ μὲ κάψουνε χίλιες ἀστραπαῖς
δὲν μ' ἔκανες Θεέ μου γυναῖκα. (φεύγει).

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Κακὴν ἔχουσι διὰ τὰς Ἰταλίδας ἰδέαν οἱ
ξένοι. Φρονοῦσιν ὅτι ὁ χρυσὸς καὶ οἱ ἀδά-
μαντες οὖς κομίζουσιν ἐκ τῆς πατρίδος των
θὰ δυνηθῶσι νὰ μᾶς καταστήσωσι δούλας

των. Ἐγὼ διὰ νὰ δεχθῶ δῶρόν τι, θέλω νὰ μὲ παρακαλέσωσι. Θέλω ἐκεῖνος ὅστις μὲ τὸ προσφέρει νὰ τὸ ζητῇ ὡς χάριν νὰ συγκατατεθῶ νὰ τὸ λάβω. Θέλω τέλος, νὰ θεωρῇ ὡς ἀρετὴν εὐνοίαν ὅτι δέχομαι τὰ δῶρά του καὶ νὰ μὴ ζητῇ ἄλλο τι.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Εὐγε, κυρία. Ἡ γνώμη σας εἶναι θαυμασία καὶ τοι μοὶ φαίνεται δύσκολον νὰ τὴν ἀκολουθήσωιν αἱ γυναῖκες. Ἄλλ' ἰδοὺ ἐπανέρχεται ὁ ὑπηρέτης.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ λόρδου. Μὰ τὴν ἀλήθειαν δὲν χάνει ἐπὶ ματαιῶ τὸν καιρὸν του.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Οἱ Ἀγγλοὶ λέγουν ὀλίγα, ἀλλὰ πράττουν πολλά.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Ἡ σοβαρότης των δὲν μ' ἀρέσει καθόλου.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Ἀπὸ δὲ τὸ στόμα των δὲν ἐξέρχονται παρὰ τέσσαρες λέξεις τὴν ὥραν. Κάθε τέταρτον καὶ λέξεις.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Εἴσαξέ τον καὶ φέρε μας σοκολάταν.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Ἐν τούτοις θὰ διασκεδάσω κι' ἐγὼ ὀλίγον μὲ τὸν Πέτρον.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Μὴν ἐμπιστεύεσαι εἰς αὐτόν.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Ὦ, ἡσυχάσατε κυρία, εἶμαι Γαλλὶς καὶ τοῦτο ἀρκεῖ. (Ἀναχωρεῖ.)

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ (καὶ οἱ ἄνω.)

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Ἄν ὁ λόρδος μας ἔχη αἰσθήματα συᾶ-

δοντα πρὸς τὸν χαρακτῆρά μου δὲν θὰ περάσωμεν κακὰ. . . . Καὶ ἴσως ἴσως μὲ τὸν καιρὸν. . . . Ἄλλ' ἰδοὺ τον.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Κυρία.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Χαίρετε Μιλὸρδε.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Διατί δὲν ἐδέχθητε τὸ μικρὸν δῶρον ὅπερ σᾶς ἐπεμψα. Μ' εἶπατε χθὲς ὅτι σᾶς ἤρεσε.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Δὲν εἴμεθα κύριοι νὰ πράττωμεν ὅτι μᾶς ἀρέσκει;

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Οὔτε ὅταν ἀκόμη ἐπιθυμῶμεν ὅ,τι μᾶς ἀρέσκει.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Τὸ ἐπιθυμῶν διαφέρει τοῦ λαμβάνειν.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Δὲν ἐπιμένω σεβόμενος τὴν θέλησίν σας.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Καθήσατε.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Καθήσατε σεῖς πρώτῃ.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Σᾶς παρακαλῶ.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Ἄς παύσωσιν αἱ φιλοφροσύναι. (Κάθηνται.)

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Καὶ πῶς διήλθατε τὸ ὑπόλοιπον τῆς νυκτός σας; Ἀνεπαύθητε;

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Ὀλίγον.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Σᾶς ἤρεσεν ἡ ἔσπερις τῆς χθὲς;

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Πολύ.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Μεταξὺ τῶν γυναικῶν αἵτινες ἦσαν χθὲς ἠύρατέ τινας ὠραίας;

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Πολλάς.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Μιλὸρδ, ποία μεταξὺ αὐτῶν ἄς θεωρεῖ- ὠραίας, ποῖαι σᾶς ἤρεσεν πλείοτερον;

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Σεῖς.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Ἄστειεύεσθε.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Καθόλου ἠμιλῶ εἰλικρινῶς.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Δὲν εἶμαι ἀξία τοιαύτης ἐπιεικοῦς κρίσεως.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Ἄξιζετε πολὺ, καὶ δὲν δέχεσθε οὔτε ὀλίγον.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Δὲν δέχομαι διὰ νὰ μὴ ὑποκύψω.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Ἐγὼ δὲν ζητῶ τίποτε παρ' ἡμῶν. Δεχομένη τὸ δῶρόν μου μὲ ὑποχρεεῖτε μεγάλως. Ἄν σᾶς ἀρέσκει εἶμαι ὑπερευχαριστημένος.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Ἄν ἔχη οὕτω. . . λαμβάνω τὸ δῶρόν σας διὰ νὰ μὴ μὲ νομίσητε ἀναβόφρονα.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ

Ἰδοὺ (τῇ δίδει τὸ δακτυλίδιον.)

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Θὰ σᾶς εὐχαρίστουν, ἂν δὲν ἐφοβούμην μὴ σᾶς δυσαρεστήσω.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Τῶνόντι ἠθέλατε μὲ ἀδικήσει.

ΣΚΗΝΗ Ζ'.

(Εἰσέρχεται ἡ Μαριονέτα κρατοῦσα δίσκον μετὰ δύο κυπέλων σοκολάτας.)

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Ἰδοὺ ἡ σοκολάτα.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ. (Λαμβάνων τὸ ἐν τῶν κυπέλων τὸ προσφέρει εἰς τὴν Ροζάουραν.)

ΡΟΖΑΟΥΡΑ (ἰδίᾳ.)

Μωρὲ τί λακωνικὸν ὕφος (πίρει.)

ΡΟΥΝΕΒΙΦ. (Πρὸς τὴν Μαριονέταν ἰδίᾳ.)

Εἶσαι Γαλλίς.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Μάλιστα κύριε.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Πρέπει νὰ περιποιῆσε πολὺ τὴν κυρίαν σου.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Ὅσον δύναμαι.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Ἰδοὺ (ἀποθέτει ἐντὸς τοῦ δίσκου τὸ κύπελόν του, καὶ κρυφίως κάτωθεν αὐτοῦ μίαν λίραν.)

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ (ἰδίᾳ.)

Αὐτὸ εἶναι δι' ἐμέ.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ (πρὸς τὴν Μαριονέταν.)

Σᾶς συγχαίρω διὰ τὸ δακτυλίδιον.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Σιωπή. (Ἡ Μαριονέτα ἀπέρχεται μετὸν δίσκον.)

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Εἶσθε χήρα.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Μάλιστα. Ἄλλ' ἐὰν εὕρισκα σύζυγον τῆς ἐκλογῆς μου ἴσως. . . .

ΡΟΥΝΕΒΙΣ.

Ἄλλ' ἐγὼ δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ νυμφευθῶ.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Διατί;

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Θέλω νὰ ἦμαι ἐλεύθερος.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Δὲν ἀγαπήσατέ ποτε ;

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Ἄγαπῶ πάντοτε, ὅταν βλέπω γυναῖκα
ἑραίαν.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Ἄλλ' ὁ ἔρωσ σας εἶναι διαβατικός.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Πρέπει ν' ἀγαπῶμεν πάντοτε ;

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Ἡ εὐστάθεια εἶναι ἡ ἀξία τοῦ ἀληθῶς ἀ-
γαπῶντος.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Σταθερὸς ἐφ' ὅσον ἀγαπῶ, ἐραστής ἐφ'
ὅσον εἶναι πλησίον τοῦ ἔρωτός μου τὸ ἀν-
τικείμενον.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Δὲν ἐνοῶ.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Ἐξηγοῦμαι. Σᾶς ἀγαπῶ, σᾶς εἶμαι πιστός,
ἐν ὅσῳ εἶσθε πλησίον μου.....

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Ἄπερχόμενος λοιπὸν τῆς Βενετίας θὰ με
λησημονήσητε.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Τί σᾶς ὠφελεῖ ἂν σᾶς ἀγαπῶ εἰς τὸ Λον-
δῖνον, ἂν σᾶς ἀγαπῶ εἰς Παρισίους ; Ὁ ἔ-
ρωσ μου θὰ ἦναι ἄνευ ἀποτελέσματος, κι'
ἐγὼ θὰ πάσχῳ ἄνευ ὠφελείας.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Καὶ τί ὠφέλειαν θὰ ἔχητε μένοντες πλη-
σίον μου ;

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Νὰ σᾶς βλέπω καὶ νὰ με βλέπητε εὐ-
νοϊκῶς.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Εἶσθε τῇ ἀληθείᾳ πολὺ εὐλικρινής.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Ἄλλως ἀπὸ κυρίαν αὐστηρῶν ἠθῶν δὲν
πρέπει νὰ ἐλπίζωμέν τι πλεώτερον.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Εἶσθε ἀξιέραστος.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Εἶμαι ὅλως ἰδικός μου.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Ἐφ' ὅσον μένετε εἰς Βενετίαν.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Ἐνοεῖται, ἐνοεῖται !

ΡΟΖΑΟΥΡΑ (ιδίᾳ).

Τί λαμπρὸν σύστημα !

ΡΟΥΝΕΒΙΦ (ιδίᾳ).

Πόσον μ' ἀρέσκει ! (Εἰσέρχεται ἡ Μαριονέ-
τα.)

ΣΚΗΝΗ Η΄.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Ὁ κ. Κόμης ζητεῖ τὴν ἀδειαν νὰ σᾶς ἴδῃ.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Ὁ Κόμης τοῦ Μελανοῦ δάσους ;

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ.

Μάλιστα.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Εἰσαξέ τον.

ΜΑΡΙΟΝΕΤΑ (ιδίᾳ).

Ἄπ' αὐτὸν τὸν ζηλότυπον δὲν θὰ κατορ-
θῶσῃ τις νὰ λάβῃ λεπτὸν τσακισμένον. (Χαι-
ρετῆ καὶ ἐξέρχεται.)

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Ἄγαπᾶτε τὸν Κόμητα ;

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Δηλαδή ζητεῖ νὰ τὸν ἀγαπῶ ;

ΣΚΗΝΗ Θ΄.

Κόμης καὶ οἱ ἄνω.

ΚΟΜΗΣ (σοβαρῶς).

Κυρία !

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Χαίρε, Κόμη, καθήσατε.

ΚΟΜΗΣ.

Ἔχετε βλέπω καλὴν συντροφιάν.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Φίλτατε Κόμη ἐκάματε καλὰ καὶ ἤλθατε
ὀλίγον ἔλειψε νὰ θανατώσω τὴν κυρίαν μὲ
τὴν μελαγχολίαν μου.

ΚΟΜΗΣ.

Τοῦναντίον τὴν διασκεδάσατε.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Γνωρίζεις τὸν χαρακτῆρά μου.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Συγγνώμην Κύρια (ἐγείρεται) Μαριονέτα!
(εἰσέρχεται ἡ Μαριονέτα ἢν λαμβάνει κατ'
ιδίαν) εἶπε εἰς τὴν Ἐλεονώραν νὰ ἔλθῃ καὶ
νὰ καθήσῃ πλησίον τοῦ Λόρδου. Θέλω ἡ ὑ-
πόθεσις νὰ τελειώσῃ καλὰ.

ΚΟΜΗΣ.

Δὲν ἤλπιζα κυρία, νὰ εὐρῶ τὸν Μιλόρδον
τόσῳ ἔνωρις παρ' ἡμῖν. Φαίνεται ὅτι σήμε-
ρον εἶσθε εὐδιάθετος.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Μὴ ἔκαμε τὴν τιμὴν νὰ ἔλθῃ νὰ λάβῃ
μαζύ μου τὴν σοκολάταν.

ΚΟΜΗΣ.

Σύμφημι· φέρεσθε πρὸς ὄλους ! εὐγενῶς.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Κόμη μὲ ὑβρίζετε.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ (ιδίᾳ).

Ζηλοτυπεῖ ὡς ζῶον.

ΚΟΜΗΣ.

Ὦ ! οὐδεὶς ἀρνεῖται ὅτι ὁ Λόρδος Ἐλεονώ-
ρας.βίφ ἔχει ὅλα τὰ προσόντα θελκτικοῦ ἱπ-
πότου.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ (ιδίᾳ).

Ἐπληξά.

ΣΚΗΝΗ Ι΄.

Ἐλεονώρα καὶ οἱ ἄνω.

ΕΛΕΟΝΩΡΑ.

Μοὶ ἐπιτρέπετε νὰ συμμετάσχῳ κι' ἐγὼ
τῆς εὐγενοῦς συναναστροφῆς σας ;

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Ἐλθε, ἐλθε (πρὸς τὸν Ἐλεονώρα), Μι-
λόρδε, ἡ δεσποσύνη Ἐλεονώρα ἀδελφὴ μου.

ΕΛΕΟΝΩΡΑ (χαιρετῆ τὸν Λόρδον).

Καὶ ταπεινὴ ἡμῶν θεράπεινα (ὁ Ἐλεονώ-
ρα χαιρετῆ ψυχρῶς κλινωρ τὴν κεφαλὴν).

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Κάθησαι Ἐλεονώρα, πλησίον τοῦ Λόρδου.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ (προσηλῶν τὸ ὄμμα πρὸς
τὴν ὄρασήν).

Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν τιμὴν.

ΕΛΕΟΝΩΡΑ.

Εἶσθε Ἄγγλος ;

ΡΟΥΝΕΒΙΦ (διὰ τοῦ αὐτοῦ ὄρους).

Μάλιστα.

ΕΛΕΟΝΩΡΑ.

Διαμένετε πρὸ πολλοῦ εἰς Βενετίαν ;

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Πρὸ τριῶν μηνῶν.

ΕΛΕΟΝΩΡΑ.

Εὐρίσχετε εὐχάριστον τὴν διαμονὴν ἐν Βε-
νετίᾳ ;

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Μάλιστα.

ΕΛΕΟΝΩΡΑ.

Ἄλλὰ Μιλόρδε, διατί με ὀμιλεῖτε τόσῳ
ψυχρῶς ; Εἶμαι κι' ἐγὼ ἀδελφὴ τῆς Ἐλεονώ-
ρας.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Συγχωρήσατέ με εἶμαι ὀλίγον ἀφρημέ-
νος (ιδίᾳ). Ἡ ἀδελφὴ τῆς ἀδελφῆς δὲν μ'
ἀρέσκει καθόλου.

ΕΛΕΟΝΩΡΑ.

Ἦ! τότε δὲν θέλω νὰ σᾶς ταραξῶ τοὺς
κύκλους.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ (πρὸς τὴν Ἐλεονώραν).
Δουλὸς σας.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Ἄναχωρεῖτε;

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Μάλιστα, Κυρία, χαίρετε.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Καὶ ὑπάγετε, ποῦ, Μιλόρδε, ποῦ;

ΚΟΜΗΣ (ιδίᾳ).

Σ' τὸν διάβολο.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Εἰς τὴν ἀγοράν.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Θὰ ἐπλήξατε δὲν ἀμφιβάλλω.

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Τί λέγετε. Ἐπαναβλεπόμεθα. Χαίρετε,
Κυρία.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ (ἐγειρομένη).

Ἐπιτέψατέ μοι τούλάχιστον νὰ

ΡΟΥΝΕΒΙΦ.

Ὅχι, ὄχι, δὲν θέλω, μέναιτε νὰ παρηγο-
ρήσητε τὸν δυστυχεῖ αὐτὸν Κόμητα ὅστις
ἀποθνήσκει ἐξ ἔρωτος καὶ ζηλοτυπίας. Σᾶς
ἀγαπῶ κι' ἐγὼ, ἀλλὰ σωστὸ διότι σᾶς ἀ-
γαπῶ, χαίρω βλέπων ὑμᾶς πολιορκημένην
ὑπὸ λατρευτῶν, προσφέροντας θυμιάματα εἰς
τὴν καλλονὴν σας καὶ δικαιολογοῦντας τὴν
ἐκλογὴν μου (φεύγει).

ΣΚΗΝΗ ΙΑ'.

Οἱ ἄνω πλὴν τοῦ Ῥουνεβίφ.

ΕΛΕΟΝΩΡΑ.

Δὲν δύναμαι νὰ σ' εὐχαριστήσω ἀδελφὴ
διὰ τὴν καλὴν συντροφίαν ἣν μοὶ ἐπρομή-
θευσας.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ λόρδος Ῥουνεβίφ, ἔχει
πολλὰς ιδιοτροπίας, ἀλλ' εἶναι ἀγαθῆς καρ-
δίας ἄνθρωπος.

ΚΟΜΗΣ.

Ὁμολογουμένως ὁ λόρδος ἔχει ἀγαθοτά-
την καρδίαν, τὸν δυσαρέστησα ὅμως ἐγὼ μὲ
τὴν θλίψιν μου ἣν ἤσθανόμην βλέπων ἑαυτὸν
περιφρονούμενον.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Παραπονεῖσθε; Διατί;

ΚΟΜΗΣ.

Διότι βλέπω ὑμᾶς φερομένην τόσον ἐλευ-
θέρως πρὸς ἓνα ξένον.

ΡΟΖΑΟΥΡΑ.

Πῶς; Εἶμαι κτῆμα σας; ἐν τίνι δικαιώ-
ματι ἀξιοῦτε νὰ μὲ διατάξητε; δεῖξατέ μοι
τὴν ἐξουσίαν ταύτην; κύριε Κόμη σᾶς ἀγαπῶ
καὶ σᾶς ἀγαπῶ πλέον τοῦ ὅσον φαντάζεσθε.
Ἄλλὰ δὲν ἐννοῶ ποσῶς εἰς τὸν ἔρωτά σας νὰ
θυσιάσω τὴν ἐλευθερίαν μου. Ἡ ἐντιμὸς φι-
λία εἶναι ἀξία ἀνθρώπων καλῶς ἀνατετραμ-
μένων. Ἡ εὐφυὴς γυνὴ περιποιεῖται πάντας
ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς κοσμιότητος. Οὕτως συμ-
περιφέρετο μέχρι τοῦδε, καὶ ἂν ὑπάρχει τις
χαίρων προτίμησον εἶσθε ὑμεῖς κύριε. Ἄλλὰ
καὶ ὑμᾶς ἂν ἐξακολουθῆτε οὕτω φερόμενος,
θέλω συγκαταριθμῆσαι μεταξὺ ἐκείνων
Ἄν τὸ παράπαν δὲν σᾶς δεῖξω τὴν θύραν
(φεύγει).

(Ἄχο.λουθεῖ).

Δ. ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΣ.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΜΑΤΗΝ.

Μάτην ἄσμα νὰ τονίσω ἐπεχείρησα φαιδρὸν
Ἄπαυδήσασα νὰ στένω καὶ νὰ κλαίω αἰωνίως.
Ἡ γραφίς εἰς ἄσμα πάλιν ὀλισθαίνει πενθηρὸν
Κι' ἄλλα θέλουσα νὰ γράψω γράφω ἄλλα ἀκουσίως.

Μάτην τὸ οἶκτρον παρὸν μου προσπαθῶ νὰ λησμονήσω
Πόθους, ὄνειρα, ἐλπίδας εἰς τὸ μέλλον συγκεντροῦσα,
Εἰς τὸ στήθος τὴν ἐλπίδα δὲν ἠμπόρεσα νὰ κλείσω
Κι' ἡ διώκτριά μου μνήμη μ' εἶναι πάντοτε παρούσα.

Μάτην νὰ ἐξαπατήσω ἠγωνίσθην ἐμαυτὴν
Τὰς ἀκάνθας τῆς ὁδοῦ μου μὲ ψευδῆ καλύπτουσ' ἄνθη,
Πνοὴ μία . . . τὴν ἀπάτην ἀπεκάλυψεν αὐτὴν,
Κ' ἡ πικρὰ πραγματικότης τὴν ζωὴν μου ἐλυμάνθη.

Μάτην ἔκλεισα τὸ ὄμμα ὡς εἰς ῥέμβην ἀφεθεῖσα
Καὶ εἰς μαγικούς ἀγνώστους ἄλλους κόσμους ἐπλανήθην,
Μετὰ μίαν στιγμὴν μόνην καὶ ἡ ῥέμβη μου λυθεῖσα
Μὲ ἐξήγειρε τοῦ ὕπνου ὃν στιγμαίως ἐκοιμήθην.

Μάτην εὐελπὶς ἐστράφη ἄνω εἰς τὸν οὐρανὸν
Θέλουσα ἐκεῖ νὰ εὔρω κἂν μικρὰν παρηγορίαν,
Πλήρη νεφελῶν τὸν εἶδον ἄγριον καὶ σκοτεινόν
Κ' ἐντελεῖ σιγὴν τηροῦντα ἄλυτον καὶ αἰωνίαν.

Μάτην! ὅ,τι ἐπειράθην ἔλαβε κακὴν τροπὴν
Καὶ εἰς πᾶν μου βῆμα βλέπω βάραθρον φρικτὸν νὰ χαίνη
Λοιπὸν σίγα μᾶλλον, λύρα, αἰωνίαν σιωπὴν
Ἄφοῦ πάντοτε νὰ κλαίης ὠρισεν ἡ εἰμαρμένη.

Σίγα· μὴ ἤχῳ ἐλπίζης νὰ εὔροῦν οἱ στεναγμοί σου,
Ἡ τὸν οἶκτον νὰ ἐγείρουν τὰ πικρὰ παράπονά σου,

Φωνή εἶναι ἐν ἐρήμῳ ἢ οἰμώζουσα φωνή σου
Καὶ τὸ σκῶμα προκαλοῦσι, λύρα μου, τὰ ἄσματά σου.

Σίγα, καὶ μὴ τὴν γαλήνην τάραττε τῶν εὐτυχῶν,
Τὸ σιγᾶν καὶ ὑποφέρειν ἰδική μας εἶναι μοῖρα,
Παντοῦ στήθη παγωμένα ἀπαντᾶ ὁ δυστυχῶν
Πνίξωμεν τοὺς στεναγμούς μας καὶ τὸ δάκρυ μας, ὦ λύρα.
Ἀθῆναι, Νοέμβριος 1876.

40Τ. Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΟΥ.

ΕΙΣ ΠΑΡΑΛΙΟΣ ΡΕΜΒΑΣΜΟΣ.

Κύματα, στένετε, γαῦρα καὶ ἄνεμοι, ἅμα βοᾶτε
Τὸ πρόσωπόν μου, Βορρᾶ δροσερὲ, ὦ, μὴ παῦε προσπνέων·
Μὲ μαργαρίτας τὴν ὄψιν ραντίζετε, λούετέ μ' οὕτω·
Μ' ἀναγεννᾶτ' ἐντελῶς καὶ λαμπρότατα ζωογονοῦμαι·
Μάχεσθε οὕτω, στοιχεῖα, μ' ἀρέσκετε· μάχεσθε πάντα!
Εἰς τὸ παράλιον ὅταν συρίζῃ βορρᾶς σμερδαλέος,
Τὴν προκυμαίαν ψυχὴ γεννητὴ δὲν τολμᾷ νὰ πατήσῃ,
Ὅταν μεθ' ὄλου τοῦ σθένους οἱ ἄνεμοι πνέωσι, τότε
Ἄ! πῶς μ' ἠδύνει ἐπάνω εἰς βράχον νὰ κάθημαι μόνος
Καὶ τῶν στοιχείων ν' ἀκούω, νὰ βλέπω τὸν μέγαν ἀγῶνα!
Λάμπ' ἢ Σελήνη καὶ παίξ' εἰς τὸν πόντον ἢ λάμψις τῆς μάγος·
Μαίνοντ' ἐμπρός μου, λυσοῦσι τὰ κύματα, κύμα πρὸς κύμα
Θραύετ' ἐνῶ προσπαλαίει, ροχθεῖ καὶ γογγύζει ἀφρίζον·
Πλεῖστα ἐνῶ πρὸς τὸ τέρμα ἐγγίζουσι, θλῶνται, καὶ ἄλλα
Μόνον ἐκεῖ, εἰς τῆς πέτρας τοὺς πόδας, συντρίβοντ' ἐλθόντα.
Ποία ὄρμη, βία πόσον μεγάλη μακρόθεν τὰ φέρει
Καὶ τὰ συγκρούει τὸ ἐν πρὸς τὸ ἄλλο ἢ θραύ' εἰς τοὺς βράχους!
Ὡς τις πνοὴ τοῦ Θεοῦ ἰσχυρά, τοῦ ἀνέμου ἢ βία
Ἄνακυκᾷ καὶ σαλεύει ἐκ βάθους τὴν θάλασσαν· ὅμως
Πόσον μ' εὐφραίνει ἐνῶ μοῦ προσπνέει τὸ πρόσωπον, πόσον
Μ' εὐχαριστεῖ δροσοβόλος ἐνῶ, ζωογόνος, μὲ ραίνει!
Ὡ! τί λαμπρὰ δι' ἐμὲ μουσικὴ, μουσικὴ τῶν κυμάτων,
Εἶσαι καὶ πόσον μὲ τέρπεις! στενάζετε, κύματα φίλα!
Τὴν ὑψηλὴν συναυλίαν ὑμῶν ψάλλετέ μοι στοιχεῖα,

Ἄγριον ὕμνον τῆς Φύσεως ὄλης, ἀλλ' ὕμνον ὠραῖον!
Τίς μουσικὴ, ἄσμα ποῖον καὶ ποία ποτὲ συναυλία
Μελοποιοῦ, καλλιτέχνου ἀρίστου, πρὸς σᾶς ὁμοιάζει;
Ἄ! ὅ,τι μέλπεις, Θεέ, μουσουργέ μουσουργῶν, εἰς τὴν Κτίσιν,
Δὲν τὸ μιμεῖται, δὲν φθάνει ἀνθρώπου μολπῇ, ἀρμονία.
Κύματα, στένετ' ἐν τούτοις καὶ ἄνεμοι, ἅμα βοᾶτε·
Τὸ πρόσωπόν μου βορρᾶ δροσερὲ, ὦ, μὴ παῦε προσπνέων!
Μὲ μαργαρίτας τὴν ὄψιν ραντίζετε λούετέ μ' οὕτω·
Μ' ἀναγεννᾶτ' ἐντελῶς καὶ λαμπρότατα ζωογονοῦμαι·
Μάχεσθε οὕτω, στοιχεῖα, μ' ἀρέσκετε· μάχεσθε πάντα!
Οὕτως αἰσθήματα, πάθη ἐντὸς τῆς καρδίας μου τόσα
Ἀκαταπαύστως πρὸς ἄλληλα, φεῦ, διαμάχονται, οὕτω
Τὴν συσπαράσσουσι, νὰ τὴν μοιράσωσι μὴ ἐμποροῦντα.
Αἱ τῆς καρδίας φρικταὶ τριχυμῖαι, — τί μᾶλλον φρικῶδες; —
Οὕτω βοῶσιν εἰς νύκτα ἀτέρμονα ἔνδον τοῦ στήθους·
Ἄτεγκτον οὕτω, σκληρὰν ἐρωμένην, ἐρώμενος μάτην
Παρακαλεῖ, ἰκετεύει στενάζων, γογγύζων, δακρύων,
Κῦμα, ὡς σὺ μάτην πλήττεις ἀπαύστως ἀνένδοτον βράχον!
Τὰ τρυφερότατα τῶν παραπόνων καρδίαν σιδήρου
Δὲν ἐκμαλάσσουσιν, οἴμοι, συντρίβονται φροῦδα εἰς ταύτην,
Εἰς τὴν ἀκτὴν ὡς συντρίβουσαι, κύμα, ματαίως στενάζον!
Οὕτω καὶ τύραννον δοῦλος ματαίως ζητεῖ νὰ μαλάξῃ,
Θέλῃσιν ἄκαμπτον ὄλωσ καὶ πείσμονα οὕτω νὰ κάμψῃ.
Ἔρχεται ὅμως καὶ ὦρα, καθ' ἣν ἄλλην λύσιν λαμβάνει
Δραῖμα τοιοῦτο..... τὸ θέαμα τοῦτο, ναί, φάσιν ἀλλοίαν·
Ὅτε ὁ βράχος ἐνδίδ' εἰς τοῦ ὕδατος, τέλος, τὴν βίαν·
Ὅτε δὲν μένει σκληρὰ ἢ τοσοῦτο σκληρὰ ἐρωμένη·
Ὅτε ὁ τύραννος πλέον ἀνένδοτος, ὄχι, δὲν μένει·
Μέγας ὁ χρόνος, σοφὸς ὁ Θεός, ὅθεν τοῦτο συμβαίνει!
Κύματα, στένετ' ἐν τούτοις καὶ ἄνεμοι ἅμα βοᾶτε!
Τὸ πρόσωπόν μου, βορρᾶ δροσερὲ, ὦ, μὴ παῦε προσπνέων!
Μὲ μαργαρίτας τὴν ὄψιν ραντίζετε, λούετέ μ' οὕτω·
Μ' ἀναγεννᾶτ' ἐντελῶς καὶ λαμπρότατα ζωογονοῦμαι·
Μάχεσθε οὕτω, στοιχεῖα: μ' ἀρέσκετε· μάχεσθε πάντα!

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΔΗΣ.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΑΣΜΑΤΑ

ΜΑ(Γ)ΕΙΣΣΑ.

"Αδουρος και καλή κόρη θέλουσι νά ἀ(γ)απηθοῦσι
και δὲν εὐρίσκασι μονὸ τὰ πάθη του νά 'ποῦσι.

Και μιὰ λαμπρὴ μιὰ Κεριακὴ μιὰ λαμπερὴν ἡμέρα
ἠῦγεν ἡ κόρ' ἀφ' τὸ λουτρό και ἡθὸς ἀφ' τὴν ταβέρνα
κι' ἐποδιαντράπη κι' εἶπεν τῆς ἐὼ κόρ' ἀπαῶσε.

— "Ἄμ ἀπαῶς ἀπά με μ' ἐγὶ ἀντρα δὲ σὲ θέλω
μὴ ἀντρα μὴ δούλο μου μὴ ἐπροξενητὴ μου.

Χρουσὸν ἀγκόρφι κι' ἀν γενῆς και 'ς τὴν αὐλή μου πέσης
και 'δῶ σε και γνωρίσωσε δὲ τσύβγω νά σὲ πιάσω. —

Κι' ἐσύκλινε τὴ νηότην του κι' ἐφυ(γ)ε χωλιασμένος.

Μάεισας κόρη τὸ θωρεὶ ἀποῦ τὸ παναθύρι

— Μπρόβαλε, μάνα μου, νά 'δῆς αὐτὸν τὸ χωλιασμένο
ποῦ πορπατεῖ λυούμενα και παραπονεμένα

Γιὰ μάνα του ἀπέθανε για κύρις του ἐχάθη
γιὲ κι' ἀπὸ τ' ἀδερφάκια του καέναν ἐσκοτώθη.

— Μὴ μάνα του πέθανε μὴ κύρις του 'χάθη
μὴ κι' ἀπὸ τ' ἀδερφια του κανεὶς κακὸ δὲν ἔχει.

ὠμορφη γκόρην ἀπαῶ κι' εἶπεν πῶς δὲν τὸν θέλει

Φωνάζετέ του νά 'ρθη δῶ και νά τοῦ τὴ μαέψω.

— Πόθε σοῦ δείχνει νηότερε πῶς εἶσ' ὄχ' τῆς ἀάπης
ἀποῦ τὰ ρούχα ποῦ φορεῖς ὁποῦ 'νε σὰν τ' ἀράπη;

Τία μοῦ δίνεις νηότερε και νά σοῦ τὴ μαέψω;

— Θέλεις λοάριν ἔπαρε θέλεις μαργαριτάρι

θέλεις κι' ἀπὸ τὰ ρούχα μου τὰ καθημερινά μου,

ὅπου τὰ βάλλει βασιληᾶς τῆς τρεῖς βιορταῖς τὸ χρόνο

τὰ Φῶτα, τὰ Χριστούεσσα και τὴ λαμπρὴ Δευτέρα.

— Μὴ λοάρι θέλω ὠ μὴ μαργαριτάρι

μὴ κι' ἀποῦ τὰ ρούχα σου τὰ καθημερινά σου

ὁποῦ τὰ βάλλει βασιληᾶς τῆς τρεῖς βιορταῖς τὸ χρόνο

Μουδς=εὐκαιρία. Βαγίτσαις=θεραπαινίδες. Λοάρι=θησαυρός. Διάερε=ὑπαγε και ἐπίστρεψε. Κοῦμος=ὄρνιθών.

τὰ Φῶτα, τὰ Χριστούεσσα και τὴ λαμπρὴ Δευτέρα·
τ' ἀλυσιδάκι θέλω ὠ π' ὄχεις εἰς τὸ λαιμό σου.

— Ἀπῆς τὸ φῶς μου ζήτηξες τὰ 'μμάτια τί τὰ θέλω;

τὸ πλάνεμαν τῆς λυερῆς ὑρεύγεις νά με πάρης;

Μ' ἀν εἶν' και για τὴ λυερὴ και κείνο δίω σοῦ το.

Και μέσα τὰ μεσάνυχτα ἡ κόρη δαιμονίστη
κι' εὐγαλεν τῆς βαγίτσαις τῆς και περπατεῖ τὴν νύχτα.

σ' τὸ δρόμον ὁποῦ πάεννε τοῦτον τὸ λόο λέει

— Ποιὸς εἶ(δ)ε νήλιον τὴν αὐγὴ κι' ἄστρα τὸ μεσημέρι;

ποιὸς εἶδεν κόρη σὰν ἐμὲ νά περπατῆ τὴν νύχτα;

Και μιὰ ποῦ τῆς βαγίτσαις τῆς ἐπαρηόρησέν τῆς

— Ἐὼ 'δα νήλιον τὴν αὐγὴ κι' ἄστρα τὸ μεσημέρι

εἶδα και κόρην σὰν ἐσὲ και περπατεῖ τὴν νύχτα.

Και κεί πην κι' ἀπόσωσεν εἰς τ' ἀποῦ τὴν πόρτα.

— Σούκου τῆς μάεισας ὑγὲ τῆς μάεισας ἀγκόνι
τὰ μάγια σου 'τα δυνατὰ 'ς τὴν πόρτα σου μ' ἐφέρα.

— Ἄν ἦσαι φίλος διάερε κι' ἀν ἦσ' ὄχτρος μου φύε
κι' ἀν ἦσαι διακουιάρης μου νά κοῦμος κι' ἔμπα μέσα
κι' ἐκείνη δὲν τὸ ἔχτηκε και δὲν τὸ κακλίστη.

Βγάλλει ποῦ τὸ χεράκιν τῆς χρουσὸ δαχτυλιδάκι

γύρω τριῦρω μάλαμα 'ς τὴ μέσην τὸ φαρμάκι

σ' τὰ χεῖλη τῆς τὸ 'πόσυρεν κι' ἐξηῦγεν ἡ ψυχὴ τῆς.

ΔΙΣΤΙΧΑ

(Ἀθῆναι).

Και οἱ τάφοι δὲν μὲ δέχονται γιατ' οἱ νεκροὶ φωνάζουν
ἐμεῖς δὲν θέλουμε ψυχαῖς νά βαρυαναστενάξουν.

Ὁ Σουλτάνος θὰ βρωμέψη και θὰ πάρη μιὰ Ῥωμηά·
κι' ἡ Σουλτάνα του τοῦ λέει τί θὰ κάνης βασιληά;

"Ἄιντε, μωρὲ καχπὲ ντουνια, σὲ μένα μὴν 'παινέσαι
ἐγὼ εἶμαι ποῦ σ' ἐγλένταγα και τώρα μ' ἀπαρνέσαι.

Τίνος τὰ λέτε τοῦτα, ποῖον ὀρμηνεύετε;
για νά τραβήξω χέρι τσαρὲς δὲν γένεται.

Πῶ πῶ, γιὰ τὸ Θεό,
δὲν βγαίνεις νὰ σὲ ἰδῶ.

Μαῦρο γεμενὶ
στὴ μέση τὴν λιγνὴ
μαῦρο γεμενὶ μὲ λένε
κι' ἂν μὲ χάσης γύρευέ με.

Τὰ μελιτζανιά
μὴν τὰ φορέσης πλιά.

Πάλε τάβαλες
πάλε μ' ἐμάρανες
τὰ μελιτζανιά, τὰ σκοῦρα,
ἴγαιά σου ἀγάπη μου καινούργια.

Δὲν μετᾶειχα ὄη
τέτοια μελαγχρινή,
νὰ σ' χαρίζη τὸ φιλί.

Σιγὰ σιγὰ, σιγὰ καὶ ταπεινά
σιγὰ, σιγὰ, καὶ ταπεινά
μὴν πάρουν τ' ἄρματα φωτιά
καὶ μᾶς νοήσ' ἢ παγανιά
ἢ καὶ κάψουνε τὴν λεβεντιά
ἢ καὶ κάψουνε τὰ Γιάννια.

Μπαρπούνι, μπαρμπουνάκι
κι' ὀλόχρυσο ψαράκι.

Τὸ διαμάντι στὴν Ὀλλάνδα ὄλοι τὸ δουλεύουνε
καὶ τῆς εὐμορφαις κοπέλαις ὄλοι τῆς ζουλεύουνε.

Μωρὴ παληαρβανίτισσα, μὴν τὸ κουνᾶς τὸ χέρι,
τώρα χειμῶνας ἔφτασε, δὲν εἶναι καλοκαῖρι.

Κ. ΖΗΣΙΟΥ *σ.λ.λέκτρης.*

ΔΗΛΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Π Ρ Ο Σ

ΔΙΑΔΟΣΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΔΟΣΙΕΙΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ.

Γνωστὸν ἐγένετο ὅτι ὁ αἰδίδιμος ἡμῶν συνάδελφος καὶ γενναῖος κληροδότης τοῦ συλλόγου Κωνσταντῖνος Λόσιος ἠθέλησε καὶ ἀποθνήσκων νὰ παράσχῃ τεκμήρια τῆς μερίμνης αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς καὶ ὕλικῆς προόδου καὶ ἀναπτύξεως τοῦ βασιλείου τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον πλὴν τῶν ὅσα ἐκληροδότησεν εἰς σχολεῖα καὶ φιλεκπαιδευτικούς συλλόγους καὶ ἐταιρίας διδασκτικὰς τοῦ λαοῦ, κατέλιπε 10,000 δραχμῶν ἵνα χρησιμεύσωσιν ὡς βραβεῖα πέντε διαγωνισμῶν πρὸς λύσιν ζητημάτων ἀναφερομένων κυρίως εἰς τὴν ὕλικὴν ευμῆριαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὴν δὲ ἐκτέλεσιν καὶ τούτου ὡς καὶ τῶν λοιπῶν ὁμοίας φύσεως ὄρων τῆς διαθήκης αὐτοῦ ἀνέθηκεν εἰς τὸν σύλλογον πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλλ. γραμμάτων. Τὰ θέματα τῶν διαγωνισμῶν τούτων, ἐγκαίρως διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιευθέντα καὶ περιληφθέντα εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν πρώτων ἐτῶν τοῦ συλλόγου, εἶχον ὡς ἐξῆς·

1.) Περὶ τῶν μέσων τῆς ἐδραιώσεως τῆς δημοσίας ἀσφαλείας ἐν Ἑλλάδι.

2.) Περὶ ἐμπορίου ἐν Ἑλλάδι καὶ περὶ τῶν μετ' αὐτοῦ συνδεομένων μέσων τῆς συγκοινωνίας καὶ μεταφορᾶς, ὡς καὶ τῶν μέσων τῆς κυκλοφορίας ἐν γένει.

3.) Περὶ βελτιώσεως καὶ ἐμψυχώσεως τῆς ἐν Ἑλλάδι γεωργίας.

4.) Περὶ προαγωγῆς τῆς τεχνικῆς βιομηχανίας ἐν Ἑλλάδι.

5.) Περὶ ἐργασίας ἐν γένει ἀναφορικῶς πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

Καὶ τοῦ μὲν πρώτου διαγωνισμοῦ, περὶ τῶν μέσων τῆς ἐδραιώσεως τῆς δημοσίας ἀσφαλείας ἐν Ἑλλάδι, ἀφοῦ παρήλθε πρὸ πολλοῦ οὐ μόνον ἡ προθεσμία ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνάγκη, ἐδραιωθείσης πληρέστατα παρ' ἡμῖν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας, ἀπεφασίσθη ἡ κατάργησις, οἱ δὲ κληρονόμοι τοῦ αἰμινήστου Κ. Λοσίου, γνήσια τέκνα τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ἐδώρησαν εἰς τὸν σύλλογον τὸ ὑπὲρ τοῦ διαγωνισμοῦ τούτου ὠρισμένον βραβεῖον ἐκ 2,000 δραχ. Αἱ δὲ λοιπαὶ τέσσαρες ἀγωνοθεσίαι τηροῦνται ἀπαράσάλευτοι. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ προθεσμία τινῶν ἐληξεν οὐδεὶς δὲ ἐνεφανίσθη ἀγωνιστής, ἐπὶ ἐτέρων δὲ θεμάτων ἐπέμφθησαν πρὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας τὰ ὑποβληθησόμενα δοκίμια, ἐνομίσθη ἀναγκαῖον νὰ παραταθῶσι μὲν αἱ προθεσμίαι τῶν ἤδη ληξάντων διαγωνισμῶν, νὰ προταθῶσι δὲ τὰ θέματα ἐκεῖνα, ἐφ' ὧν προσήλθον ἢ ἀνηγγέλθησαν ἤδη ἀγωνισταί.

Διὰ ταῦτα ἐκρίθη εὐλογον νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ προκήρυξις τῶν Δοσιεῶν διαγωνισμῶν, μὲ τὰ τῶν μεταβολῶν ὡς πρὸς τὰς προθεσμίας προστιθεμένων καὶ τῶν ἐξηγήσεων καὶ ἀναπτύξεων αἰτινες ἀνάκαθεν ἐχορηγήθησαν εἰς τοὺς μέλλοντας νὰ διαγωνισθῶσι.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΩΝ ΔΟΞΙΕΙΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ.

Α.

Περὶ προαγωγῆς τῆς τεχνικῆς βιομηχανίας ἐν Ἑλλάδι

Ποία ἡ κατάσταση τῆς παρ' ἡμῖν βιομηχανίας, καὶ μάλιστα συγκριτικῶς πρὸς τὴν τῶν κατ' ἐξοχὴν βιομηχανικῶν κρατῶν; Ποίους ὄρους βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως παρουσιάζει ἡ Ἑλλάς; Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ τιαυτή ἀνάπτυξις; Ποῖοι εἰδικώτερον οἱ κλάδοι τῆς βιομηχανίας οἱ δυνάμενοι νὰ εἰσαχθῶσιν ἐπιτυχῶς ἐν Ἑλλάδι καὶ πῶς δύναται νὰ κατορθωθῇ τοῦτο; — Βιομηχανικὴ ἐλευθερία. Παρὰχώρησις ἐξαιρητικῶν πλεονεκτημάτων ὑπὲρ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἐργαστάσια τοῦ δημοσίου. — Μικρὰ καὶ μεγάλη βιομηχανία. Πρῶται ὕλαι ἐγγύρωι καὶ ξένα. Εἰσαγωγὴ νέων μηχανῶν, ἐργαλείων καὶ σχεδίων. — Βιομηχανικὴ ἐκθέσεις. Ἐξέυρσεις νέων τρόπων καταναλώσεως τῶν ἐθνικῶν προϊόντων. — Τεχνολογικὰ ἐκθέσεις.

ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν τεχνικὴ βιομηχανία περιλαμβάνονται πάντες οἱ κλάδοι τῆς κυρίως παραγωγικῆς ἐνεργείας, ἐξαιρέσει τῆς γεωργίας, (κτηνοτροφίας, δασοκομίας κτλ.) Ἐνταῦθα ἐπομένως ἀνάγονται ὄχι μόνον αἱ ἐντὸς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐκτεταμένων ἐργαστασιῶν ἐκτελούμεναι βιομηχανικαὶ ἐργασίαι, ἀλλὰ καὶ αἱ τέχναι αἱ κατ' οἶκον ἐξακτιούμεναι. — Ἐννοεῖται ὅτι ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ μελέτη τῶν ἀφορώντων τὴν μεταλλευτικὴν καὶ μεταλλουργικὴν βιομηχανίαν.

Β.

Περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι γεωργίας καὶ τῆς βελτιώσεως καὶ ἐμφυχώσεως αὐτῆς.

Κατάστασις τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας. —

Γεωργικὸς πληθυσμὸς. — Παραγωγικαὶ δυνάμεις καὶ αἷτια παρακλόνοντα τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν. — Τρόποι καὶ συστήματα καλλιέργειας. — Προϊόντα τῆς κυρίως γεωργικῆς τῆς βιομηχανικῆς γεωργίας, τῆς φυτοκομίας δασοκομίας, τῶν δασῶν, τῆς κτηνοτροφίας.

Ποίμνικα καὶ ποιμένες. — Διατήρησις καὶ βελτίωσις προϊόντων. Εἰσαγωγὴ καὶ καλλιέργεια νέων τῶν κλίματι καταλλήλων δένδρων, φυτῶν καὶ ζώων. Βελτίωσις τῶν ὑπαρχόντων εἰδῶν. — Φορολογία καὶ βάρη τῆς γεωργίας. Ἀγροτικοὶ νόμοι. — Οἰκονομικὴ κατάσταση τῶν γεωπόνων, ἀγροτικὰ κεφάλαια, ἀγροτικὴ πίστις, τοκογλυφία, ἀγροτικαὶ τράπεζαι. — Ἀσφάλεια κατὰ πυρὸς, τῶν φυσικῶν στοιχείων καὶ τῆς ἐπιζωοτίας. — Εἰδικαὶ ἐργασίαι μέθοδοι. Γεωργικοὶ συνεταιρισμοί. — Γνώσεις καὶ τέχναι πρακτικῆς ὠφελείας σχετικαὶ πρὸς τὴν γεωργίαν. Γεωργικὴ ἐκπαίδευσις. Ἐκθέσεις. — Μέσα συγκοινωνίας καὶ μεταφορᾶς. Ὀχευτεῖσις, ἀρδεύσεις, ἀποξηράνσεις. Χρησιμοποίησις ὑδάτων ἐν γένει. Δημόσια ἔργα τὴν γεωργίαν ἀφορῶντα. — Προστασία, καταστροφή, ἀνανέωσις δασῶν.

Γ.

Περὶ ἐμπορίου ἐν Ἑλλάδι καὶ περὶ τῶν μετ' αὐτοῦ συνδεσμένων μέσων τῆς συγκοινωνίας καὶ μεταφορᾶς, ὡς καὶ τῶν μέσων τῆς κυκλοφορίας ἐν γένει.

Ἐμπορία τῶν διαφόρων προϊόντων τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰδίως τῶν γεωργικῶν. Ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον. Τελωνιακοὶ δασμοί. — Ταχυδρομεῖα καὶ τηλεγραφοί. — Ὀδοί, σιδηρόδρομοι, διώρυγες, ἰστιοφόρος ναυτιλία, ἀτμοπλοία. — Παροῦσα κατάσταση καὶ μέλλον τῆς ἐθνικῆς ναυτιλίας. Τελιοποίησις τῆς ναυπηγίας καὶ εὐθηνότερα κατασκευὴ τῶν πλοίων. Καταλληλότεροι καὶ οἰκονομικώτεροι τρόποι πρὸς βελτίωσιν τῆς

κατὰ ξηρὰν συγκοινωνίας. — Μείρα καὶ σταθμὰ. Νομισματικὸν σύστημα. Διαφορὰ τῆς ἀξίας τῶν νομισμάτων. — Τόκοι χρημάτων. Πιστωτικὰ καταστήματα ἐν γένει. Ἀσφαλιστικὰ καταστήματα.

Δ.

Περὶ ἐργασίας ἐν γένει ἀναφορικῶς πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

Ἐργατικὸς πληθυσμὸς. — Ἐθνικὴ ἐργασία σχετικῶς πρὸς τὴν παραγωγὴν τῶν γεωργικῶν, βιομηχανικῶν καὶ λοιπῶν προϊόντων, συγχρόνως δὲ τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον καὶ τὴν ἐθνικὴν ναυτιλίαν. — Παραγωγικότης τῆς ἐθνικῆς ἐργασίας, ἥτοι φιλεργία, ποσὸν παραγωγῆς, ἐντέλεια τῶν προϊόντων, διάρκεια τῆς καθημερινῆς ἐργασίας, ἐργάσιμοι τοῦ ἔτους ἡμέραι, χρήσις καὶ χρησιμοποίησις τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδῶν ἐπὶ τῆς ἐργασίας, ἐπιρροαὶ τοῦ κλίματος, τῶν ἐξέων καὶ παραδόσεων τοῦ ἐθνικοῦ χαρακτῆρος. — Ὀργανα τῆς φιλοπονίας ἐν ἐκάστῳ κλάδῳ τῆς ὅλης παραγωγικῆς ἐνεργείας. — Οἰκιακαὶ ἐργασίαι. Ἐργασία φυλακισμένων. Ἐνασχολήσεις πτωχῶν. Τρόπος τοῦ ζῆν, συντήρησις τῶν σωματικῶν δυνάμεων καὶ οἰκονομία ἐν γένει τῶν ἐργατικῶν τάξεων. — Ἀπολαυαὶ τῶν ἐργαζομένων, αὐξήσεις καὶ ἐλαττώσεις εἰς αὐτάς, αἷτια τῶν μεταβολῶν τούτων. — Ἐργασία ἐπὶ ἡμερομισθίῳ, ἐπὶ ἀντιμισθίᾳ κατ' ἀποκοπὴν, ἐπὶ μετοχῇ εἰς τὰ κέρδη. — Καταμερισμὸς τῶν ἔργων, ἕκτασις τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, πνεῦμα συνεταιρισμοῦ. — Περιγραφή καὶ λόγοι τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῆς ἐν Ἑλλάδι παραγωγικῆς ἐνεργείας· μέσα δι' ὧν δύναται αὕτη ν' ἀναπτυχθῇ, νὰ λάβῃ τὰς συμφωνότεραν πρὸς ἐθνικὰς ἀνάγκας, καταστῆ δ' ἐν γένει ἀποτελεσματικώτερα. Σχέσεις τῶν διανοητικῶν πρὸς τὰς ὑλικὰς ἐργασίας.

Τὸ συμβούλιον ἀναγνωρίζει πληρέστατα, ὅτι ἰδίως προκειμένου περὶ διαγωνισμῶν οἱ οἱ προκηρυττόμενοι, μέγιστον μέρος τῆς ἐξ αὐτῶν ὠφελείας προέρχεται ἐκ τῶν διαφόρων τρόπων τῆς μελέτης τοῦ αὐτοῦ θέματος, καὶ ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν αὐτῶν ζητημάτων παρὰ διαφόρων συγχρόνως προσώπων ὑπὸ διαφόρους ἐπόψεις, πολλάκις ὅλως ἀντικειμένως ἀλλήλαις. Ὅθεν ἐνομίσαμεν ἀναγκαῖον ν' ἀποφύγωμεν πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ ματαιώσῃ ἢ περιορίσῃ ὅπωςδήποτε τὴν ἐκ τῆς τιαυτῆς ἐξετάσεως προσδοκωμένη ὠφέλειαν, καὶ διὰ τοῦτο διετηρήσαμεν ἀμετάβλητον τὸν σύντομον καὶ γενικὸν ὄρισμὸν ἐκάστου τῶν θεμάτων, ὅπως οὗτος εὕρισκεται διατετυπωμένος ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ ἀγωνοθέτου. Καὶ αὐταὶ αἱ ἀναπτύξεις, τὰς ὁποίας ἐκρίναμεν σκόπιμον νὰ παραθέσωμεν εἰς τοὺς συντόμους ἐκείνους ὁρισμούς, οὐδόλως σκοποῦσι νὰ ὑποχρεώσωσιν ἢ δεσμεύσωσι τοὺς διαγωνισθησομένους· ἐγένοντο ἀπλῶς ἐπιβοηθητικῶς, καὶ ὅπως χρησιμεύσωσι πρὸς εὐκολωτέραν κατάληψιν τοῦ ἀντικειμένου, τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ σκοποῦ ἐκάστου τῶν διαγωνισμῶν· ὑποδεικνύουσιν ἀπλῶς τινα τῶν εἰδικωτέρων ζητημάτων, ὅσα δύναται νὰ προκλήσῃ ἡ μελέτη ἐκάστου τῶν πέντε θεμάτων. Οἱ ἀγωνισθησομένοι δύνανται νὰ πραγματευθῶσι πάντα τὰ ζητήματα, ὅσα ὑποδεικνύουσιν αἱ ἀναπτύξεις ἐκεῖναι ἢ μόνον μέρος αὐτῶν. Ἐν γένει δὲ ἀφίεται τοῖς ἀποδυσθησομένοις εἰς τὸν ἀγῶνα πλήρης ἐλευθερία ἐρεύνης καὶ ἐκτιμήσεως, ὅπως κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς καταδείξῃ ἕκαστος τὴν ὑπάρχουσαν κατάστασιν, τὰ αἷτια αὐτῆς, τὰ κακῶς ἔχοντα, τὸν τρόπον τῆς θεραπείας, καὶ τὸ ὅποιον προσεχὲς μέλλον, ὅποιον πρόσδον δικαιούμεθα νὰ ἐλπίζωμεν ὡς πρὸς ἕνα ἕκαστον τῶν κλάδων τῆς παραγωγικῆς ἐνεργείας τοῦ τόπου.

Πάντα τὰ τιθέμενα ζητήματα ἔχουσι με-

γίστην τὴν σπουδαιότητα καὶ δύνανται νὰ δώσωσιν ἀφορμὴν εἰς πολλὰς καὶ ἐκτεταμένας μελέτας. Βεβαίως εἰς ἕκαστον τῶν διαγωνισμῶν θέλει προτιμηθῆ τὸ ἔργον ἐκεῖνο ὅπερ ἤθελεν ἐξετάζει πληρέστερον τὸ θέμα ὑφ' ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐπιφύσεις διὰ μελέτης ὅλων τῶν σχετικῶν ζητημάτων μετὰ τῆς αὐτῆς λεπτομερείας καὶ ἀκριβείας, ἀλλὰ τοιούτου ἔργου μὴ ὑπάρχοντος, δὲν εἶναι σύμφωνον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ἀγωνοθέτου ἢ ἀπορριφθῶσι τοῦ διαγωνισμοῦ τὰ ἔργα ἐκεῖνα, ὅσα ἤθελον παραβλέψει τὰ ἐπουσιώδη ζητήματα ἐκάστου θέματος, ἢ πραγματευθῆ αὐτὰ ἐπὶ τὸ γενικώτερον, περιοριζόμενα κυρίως εἰς τὰ κατὰ τὴν κρίσιν τῶν διαγωνισθησομένων σπουδαιότερα τῶν ζητημάτων ἀρκεῖ ἢ πραγματεία τούτων νὰ γείνη μετὰ τῆς ἀναγκαίας ἀκριβείας καὶ σπουδαιότητος.

Ἐν τούτοις ἀναγκαῖον νομίζομεν νὰ ὑπενθυμίσωμεν εἰς τοὺς διαγωνισθησομένους τὸν κατ' ἐξοχὴν πρακτικὸν σκοπὸν τοῦ τε ἀγωνοθέτου καὶ αὐτῶν τῶν ἀντικειμένων τῶν διαφόρων θεμάτων. Οἱ μέλλοντες νὰ διαγωνισθῶσι πρέπει νὰ ἔχωσι διαρκῶς ὑπ' ὄψιν τὴν Ἑλλάδα, τὴν κατάστασιν, τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ μέσα αὐτῆς ὅσακι δὲ νομίσωσιν ἀναγκαῖον νὰ φέρωσιν εἰς ὑποστήριξιν τῶν ἰδεῶν τῶν τὰ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐπιτυχῶς ἐφαρμοσθέντα συστήματα, δὲν πρέπει νὰ περιορισθῶσιν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν ἐκεῖ δι' αὐτῶν ἐπιτευχθέντων ἀποτελεσμάτων, ἀλλὰ πρὸ πάντων νὰ ἐνασχοληθῶσιν εἰς τὴν κατάδειξιν τῶν ἀποτελεσμάτων ὅσα δυνάμεθα νὰ ἐλπίζωμεν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν, ὑπαρχουσῶν τῶν παρ' ἡμῖν περιστάσεων.

Ἐννοεῖται ἐπομένως ὅτι, κατὰ τὴν πραγματείαν ἰδίως τῶν τριῶν πρώτων θεμάτων μεγίστην σημασίαν ἔχει καὶ ἡ ἀκριβὲς ἐκτίμησις τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως οὐ μόνον τοῦ τόπου, ἀλλὰ καὶ εἰδικώτερον τῆς τοῦ δημοσίου, ἤτοι τῶν μέσων καὶ τῶν ἀναγ-

κῶν τοῦ κράτους. Ἡ δὲ οἰκονομικὴ κατάστασις αὐτοῦ ἔχει πρὸ πάντων σπουδαιότητα διὰ τὴν μελέτην τοῦ τρίτου τῶν θεμάτων, προκειμένου τοῦ ζητήματος τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας καὶ μεταφορᾶς.

ΟΡΟΙ ΤΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ.

Ἐοροι τῶν διαγωνισμῶν εἶναι οἱ ἑξῆς.

1.) Εἰς τὸν συγγραφέοντα ἐν ἡ πλείονα τῶν πονημάτων, ὅσα ἤθελον λύει σκοπιμώτατα τὰ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα ζητήματα, ἀπονέμονται ἀναλόγως ἐν ἡ πλείονα βραβεῖα. Τὸ δι' ἕκαστον θέμα βραβεῖον θέλει εἶσθαι ἐκ δραχμῶν 2000 μετὰ τῶν εἰς αὐτὰς μέχρι τῆς βραβεύσεως ἀναλογούντων τόκων.

2.) Προθεσμία παρέχεται τοῖς διαγωνισθησομένοις πρὸς μὲν τὸ πρῶτον θέμα (πραγωγὴ τῆς τεχνικῆς βιομηχανίας κ.τ.λ.) ἡ 30 Ἰουλίου 1877· πρὸς τὸ δεύτερον θέμα (περὶ γεωργίας κτλ.) ἡ 30 Ἰουλίου 1878· πρὸς τὸ τρίτον (περὶ ἐμπορίου ἐν Ἑλλάδι) ἡ 30 Ἰουλίου 1879· καὶ πρὸς τὸ τέταρτον (περὶ ἐργασίας ἐν γένει) ἡ 30 Ἰουλίου 1880.

Τὰ διαγωνίσματα, εὐαναγνώστως γεγραμμένα, παραδίδονται εἰς τὸ προεδρεῖον ἐντὸς τῆς ὀρισθείσης προθεσμίας. Τὰ δυσανάγνωστα οὐδόπως λαμβάνονται πρὸ ὀφθαλμῶν. Τὰ χειρόγραφα τῶν διαγωνισμάτων δὲν ἐπιστρέφονται εἰς τοὺς συγγραφεῖς αὐτῶν.

Ἐκάστον διαγώνισμα πρέπει νὰ φέρῃ ἐπιγεγραμμένον ῥητόν τι καὶ δελτίον δεόντως προσητημένον, ἐσφραγισμένον καὶ περιέχον τὴν ὑπογραφήν τοῦ συγγραφέως.

4.) Ἐκάστη τῶν ἐπιτροπῶν αἴτινες θέλουσι δικάσει τὰ διαγωνίσματα, θέλει εἶσθαι ἐπταμελής, συγκροτουμένη ἐξ ἐνός τούτουλάχιστον τῶν συμβούλων τοῦ συλλόγου καὶ ἐξ ἄλλων προσώπων ἀρμοδίων, ἅτινα θέλει

ἐκλέξει τὸ συμβούλιον τοῦ συλλόγου ἐν καιρῷ τῶ προσήκοντι.

5.) Ἡ ἀγωνοδικία περαιωθήσεται ἐντὸς ἐξ μηνῶν ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1877, 1878, 1879 καὶ 1880. Αἱ περὶ τῶν βραβευθησομένων ἐκθέσεις ἀναγνωσθήσονται δημοσίᾳ κατ' ἰδιαιτέρα προγράμματα, δι' ὧν θέλουσι προσδιορισθῆ καὶ αἱ ἀποσφραγίσεις τῶν δελτίων καὶ αἱ ἀνακηρύξεις τῶν βραβευθησομένων.

6.) Ἡ ἀπονομὴ τῶν χρηματικῶν βραβείων γενήσεται πρὸς ἕκαστον διαγώνισμα, ἅμα προΐουσης τῆς τυπώσεως τοῦ βραβευθέντος πονήματος, τοῦ ὁποίου ἡ ἐκδοσις θέλει γείνηαι δαπάνη καὶ πρὸς ὄφελος τοῦ βραβευθησομένου.

7.) Ἄν τινες τῶν παρ' ἡμῖν λογίων ἢ ἄλλων εἰδικῶν ἀνδρῶν, μὴ βουλομένοι νὰ μετέσχωσι τῶν διαγωνισμῶν, προαιροῦνται νὰ φωτίσωσι δι' οἰωνδήποτε κοινοποιήσεων τὸ συμβούλιον ἢ τὰς ἐπιτροπὰς τῶν ἀγωνοδικῶν, ὃ σύλλογος θέλει δεχθῆ εὐγνωμόνως τὰς κοινοποιήσεις αὐτῶν, καὶ ἀνωνόμως διευθυνομένας αὐτῶν.

Ἐν Ἀθή. αἰς 12 Ἰανουαρίου 1877.

Ὁ πρόεδρος

N. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

Ὁ γρ. ματαῖς
I. ΠΑΝΤΑΖΙΑΗΣ.

ΜΕΣΑ ΠΡΟΣ ΕΞΑΛΕΙΨΙΝ ΤΩΝ ΚΗΛΙΑΩΝ.

ΚΗΛΙΑΔΕΣ	ΕΠΙ ΑΣΠΡΟΡΟΥΧΩΝ.	ΕΠΙ ΚΕΧΡΩΜΑΤΙΣΜΕΝΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ.		ΕΠΙ ΜΕΤΑΞΗΣ
		ΕΚ ΒΑΜΒΑΚΟΣ	ΕΞ ἘΡΙΟΥ	
Ἐκ σακχάρου, αἵματος, λευκόματος.		Δι' ἀπλῆς πλύσεως μετὰ καθαροῦ ὕδατος.		
Ἐκ λίπους.	Διὰ διαλύσεως σάπωνος, ἢ ἀλκαλικῆς ἀλυσίας.	Διὰ θερμῆς διαλύσεως σάπωνος.	Διὰ διαλύσεως σάπωνος ἢ δι' ἄμμωνίας.	Διὰ βενζίνης, αιθέρος, ἄμμωνίας, κιμωλίας, κρόκου ὠοῦ
Ἐξ ἐλαιοχρώματος, βερνικίου, ῥητινῶν.	Διὰ τερεβινθελαίου ἢ διὰ βενζίνης, καὶ κατόπιν διὰ σάπωνος.			Διὰ βενζίνης αιθέρος, σάπωνος: τρίβοντες τὸ ὕφασμα μετὰ προσοχῆς.
Ἐκ στεατικοῦ κηροῦ.		Δι' οἰοπνεύματος 95° βαθμῶν.		
Ἐκ φυτικῶν χρωμάτων, ἐρυθροῦ οἴνου, ὀπωρῶν. ἐρυθρᾶς μελάνης.	Δι' ἀτμῶν θειώδους ὀξέος, ἐγγλωρίου, ὕδατος θερμοῦ.	Διὰ θερμῆς διαλύσεως σάπωνος ἢ δι' ἄμμωνίας.		Διὰ τῶν αὐτῶν: τρίβοντες ἐλαφρῶς καὶ μετὰ προσοχῆς.

'Εκ μελάνης ἐξ ἀλιζαρίνης.	Διὰ τρυγικοῦ ὀξέου ἢ δὲ διάλυσις αὐτοῦ πρέπει νὰ ᾖται πύκνωτα ἢ πύκνωτα ἢ κηλὶς.	Δι' ἀραιᾶς διαλύσεως τρυγικοῦ ὀξέου, ἐὰν τὸ χρῶμα τοῦ ὑφάσματος τὸ ἐπιτρέπει.	Χρήσις τῶν αὐτῶν ἀλλὰ μετὰ προσοχῆς.
'Εκ σκωρίας, μελάνης ἐκ κηλίδων	Διὰ θερμῆς διαλύσεως ὀξάλικοῦ ὀξέου ἢ δι' ἀραιοῦ ὑδροχλωρικοῦ ὀξέου καὶ ῥιτισμάτων κασσιτέρου.	Δι' ἐπικνημιμένης πύσεως μετὰ διαλύσεως κιτρικοῦ ὀξέου.	Διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου ἡραιωμένον ὑδροχλωρικὸν ὀξύ, ἐὰν τὸ ἔριον ᾖται φυσικοῦ χρώματος.
'Εξ ἀσβέστου, ἀλυσίας ἀλκαλίων.	Δι' ἀπλῆς πύσεως μεθ' ὕδατος.	Δι' ἡραιωμένου κιτρικοῦ ὀξέου: ἐπιχέεται κατὰ σταγόνας καὶ τρίβεται ἢ κηλὶς ἀφροῦ προηγουμένως βραχῆ.	Δι' οὐδενός· πᾶσα δοκιμὴ καὶ προσπάθεια ἀποβαίνει μᾶλλον βλαβερά.
'Εξ ὀξέων, ὀξέου, γλεῦκου, ὀξίνων ὀπωρῶν.	Διὰ πύσεως μεθ' ὕδατος, ἢ μετὰ θερμοῦ ἐγγλωρίου ὕδατος.	Διὰ μᾶλλον ἢ ἥττον ἡραιωμένης ἀμμωνίας, κατὰ τὴν ποιότητα καὶ τὸ χρῶμα τοῦ ὑφάσματος.	
'Εκ τανίνης	Δι' ὑποχλωριώδους ἀσβεστίου (eau de javelle), ἐγγλωρίου ὕδατος, πύκνης διαλύσεως τρυγικοῦ ὀξέου.	Δι' ἐγγλωρίου ὕδατος μᾶλλον ἢ ἥττον κεκορεσμένου, κατὰ τὴν ποιότητα καὶ τὸ χρῶμα τοῦ ὑφάσματος, καὶ, ἐναλλάξ πύσεως μεθ' ὕδατος.	
'Εκ πίσσης, λίπους τῶν ἀμαζῶν	Διὰ σάπωνος, τερεβινθελαίου, καὶ πύσεως μεθ' ὕδατος ἐναλλάξ.	Διὰ προστριβῆς μετὰ χοιρείου λίπους, ἔπειτα διὰ πύσεως μετὰ σάπωνος καὶ τέλος δι' ἀλληλοδιαδοχικῆς πύσεως μετὰ αἰθερίου ἐλαίου καὶ ὕδατος.	Διὰ τῶν αὐτῶν ἀλλ' ἀντὶ τοῦ αἰθερίου ἐλαίου γίνεται χρήσις τῆς βενζίνης ἐπισταζομένου ὕδατος ἀπὸ τινος ὑψέτου μέρους τῆς κηλίδος).

Α. Α. Κ.

ΠΡΑΞΕΤΑΙ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ «ΒΥΡΩΝ»

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΑΣ ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟΝ

(Πολιτικὸν Ἐλεγεῖον)

Π. Σ. ΣΥΝΟΔΙΝΟΥ.

Ἐκφωνηθὲν παρ' αὐτοῦ τὴν 25 Μαρτίου 1876.

Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Φιλολογικὸν Σύλλογον «ΒΥΡΩΝ».

Τῷ ΠΡΟΣΦΙΛΕΙ ΜΟΥ ΒΑΣΙΛΕΪ ΓΕΩΡΓΙῷ Τῷ Α'.

Καὶ τὸ χορτάρι σήμερα τοῦ λιβανιοῦ μυρίζει,
 Κι' ὁ Κρήνος ὅπου σήμερα τὴν Εὐὰν ἐξαγνίζει
 Νεκρήλας δὲν ἤξεύρω πῶς βαρῶ μωσχοβολαί
 Κ' ἡ θάλασσα τὸ κύμα τῆς σὰν δάκρυο κυλάει,
 Καὶ οἱ ὠραῖοι οὐρανοὶ τῆς Ἀττικῆς θλιμμένοι
 Δείχτουν μιὰ σκιαχτερὴ χαρὰ σ' τὴ λύπη διπλωμένη.
 Ἡ φύσις τῆς Ἑλλάδος μας μοῦ φαίνεται πῶς μοιάζει
 Τὴν κόρη τοῦ χαμογελαῖ ἐν ᾧ ἀναστενάζει

Μὴ ζέμαθεν ἡ Σαλαμὶς τοὺς Πέρσας νὰ χαλάῃ;
 Ὁ Πίνδος μὴν ἐξέμαθε τὴ δάφνη νὰ γεννάῃ;
 Ἡ μήπως τῆς Ἑλλάδος μας ἡ Γενναὴ ἡ νέα
 Δὲν ἔχουμε πατέρας μας τὸ Ῥήγα καὶ Ὀδυσσεά;
 Ἡ Ἀμπλιανὴ δὲν ἦτανε πατρίδα μας παιδιὰ μου;
 Ἀχ! αἰνίγμα κατήντησε ἡ ἀλήθεια σ' τὴν καρδιά μου . .
 Κ' εἶναι καμπόσα αἰνίγματα πῶς καὶ ἂν προσπαθήσουν
 Τοῦ κόσμου οἱ φιλόσοφοι δὲν ἔμπορουν νὰ λύσουν.
 Διχόμας εἶν' ἀληθινὰ, παιδιὰ τὸ Καρπενήσι;
 Χαρὰς τὸν ποῦ μ' ἐνθύμησαις παλαιοῖς ἔμπορεῖ νὰ ζήσῃ.
 Γιατὶ ὅταν ἐνὸς λαοῦ χαλάσει ἡ καρδιά
 Γιὰ ξένη τὴ μεγάλη του διαβάσει ἱστορία.

Ἡ Γράνα καὶ ἡ Γένεδος ἂν ἦτανε δικά μας
 Θὰ ἦτον φωτογράφημα διχότους ἡ καρδιά μας
 Ἄν ἦτον ἑλληνόπουλα, ἡ Κλεισόβα δίκη μας
 Θὰ ἦτανε τὰ Θούρια τοῦ Ῥήγα προσευχὴ μας.
 Δικό μας εἶν' ἦτανε ἡ Χιὸ προσκυνητάρη
 Θὰ ἦτανε ἀρμονία μας ἡ δόξα τοῦ Κανάρη.
 Ἀχ! ἂν ἀλήθεια ἤμεθα ἐμεῖς παιδιὰ τοῦ Φλέσσα,
 Οἱ τελευταῖοι λόγοι του εἰς τὴν ψυχὴν μας μέσα
 Θάναυαν ἐτοιμόσθεστο τὸ φῶς τῶν Καλαβρύτων
 Καὶ ὁ καθεὶς μας ὁ παλιὸς Ζαΐμης θὲ νὰ ἦτον
 Σ' τὸν ἑαυτὸν τῆς ἐσβυσεν ἡ γενναῖα ἐκείνη
 Καὶ ἡ μεγάλη τῆς Ἑλλάς ἴστα ὄνειρά μας σβύνει.
 Ἡ τότε ἦτον ἀμαζῶν κ' ἡ σημερινὴ λορέττα . . .
 Πῶ! πῶ! ἂν οἱ μαρτυρικοὶ Φιλέλληγες τοῦ Πέτα

Τέτοια ἡμέρα σήμερα τοὺς ἔλεγε ἡ ψυχὴ τους
 Ἐτοῦ Ἰλισσοῦ τὰ βέμματα νὰ πλύνουν τὴν πληγὴ τους!
 Ἄν μὲ τὴ Σφακτηρία του ὁ Σανταρόζας φθάσῃ
 Καὶ δάφνη ἀπὸ τὸ αἷμά του ποθεῖ νὰ ἔξαποστᾶσῃ.
 Ἄν μὲ τὸ Μισολόγγι του ὁ Βύρων μᾶς ἔξαφνίσῃ
 Τὴν ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδα του μ' ἐμᾶς νὰ τραγουδήσῃ
 Ἄν ἄξαφνα ἐβλέπαμεν ἐδῶ τὸν Πατριάρχη
 Καὶ μᾶς ρωτοῦσε σοβαρὰ μὲ γλῶσσα ματωμένη
 «Ἡ ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ σὲ ποιά γωνιά ὑπάρχει;
 Ἡ Μήτηρ ποῦ σὰς ἄφησα ποῦ εἶναι φυλαγμένη;»
 Ἄν ἀπ' τῆς λαύρας τὸ κριμνὸ ὁ Γερμανὸς θελήσῃ
 Μὲ τὴν παλιὰ σημαία του ἐμᾶς νὰ χαιρετήσῃ;

Τῆς ἑλευτεριάς τοῦ Γένους μας ἀθάνατοι Προφῆται
 Ἄλλο καιρὸ διαλέξετε, ἐμᾶς νὰ θυμηθῆτε.
 Πονᾶνε ὄλαις ἢ πληγαῖς μὰ τὴν καρδιά μας σφάζει
 Αὐτὴ ποῦ ἀνοίγῃ τοῦ γονιοῦ παιδι ποῦ δὲν τοῦ μοιάζει.
 Πειράζονται τὰ νεῦρα μας καὶ τὰ σαλπίσματα σας
 Καὶ βᾶγιο δὲν μᾶς ἔμεινε διὰ τὰ βήματά σας.
 Ἄφ' ὅσα μᾶς ἀφήσατε τίποτε δὲν μᾶς μένει
 Καὶ μοιάζει εἰς τὴ δόξα σας ἡ μνήμη μας σβυμμένη
 Χορταριασμένου μνήματος κανδύλα ποῦ δὲν καίει.
 Γιατ' ἔπαυσεν ὁ ζωντανὸς γιὰ τὸ νεκρὸ νὰ κλαίῃ.
 Μοιάζουμε ἀγράμματο παιδι ποῦ γιὰ κληρονομία
 Τοῦ ἄφησε ὁ πατέρας του πολῦτιμα βιβλία.
 Σὰν τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ ποῦ σβαίν' ἡ ἀπιστία
 Καὶ σέρνει τοὺς ἀγράμματος σοφούς μας σ'τὴ σκοτία,
 Τὴν λάμψι τοῦ μεγάλου μας δὲν βλέπουμε ἀγῶνος
 Καὶ τοῦ Χριστοῦ μας ἔγινεν ὑπόδικος ὁ Θρόνος.

Δὲν ἔχουμ' ἅγια Τράπεζα, δὲν ἔχουμε σημαία,
 Καὶ σ' τῆς Φραγγιάς τὰ φέματα ἐχάθ' ἡ νεολαία.
 Μᾶς ἔφαγεν ὁ ξενισμὸς καὶ ἡ ἀρχομανία
 Καὶ γι' Ἀριστείδην ὁ λαὸς φιλεῖ τὸν Πausανία.
 Περνᾶνε οἱ Πεισίστρατοι γιὰ Ἄντρες τῆς Τροϊζίνας
 Κ' οἱ Νιώπλουτοι αὐγάτησαν τὸν ὄχλο τῆς Ἀθήνας.
 Ἄν τῶν καλῶν μας ἡμερῶν κανένας προκομμένος
 Τὸν Κίμωνα ἐτόλμαγε νὰ πῆ πῶς ἦτο ξένος,
 Ὁ Δῆμος ὁ ἀθάνατος θὰ τὸν ἐλιθοβόλει,
 Καὶ τώρα μᾶς πλαστογραφοῦν τὴν ἱστορία ὅλη
 Καὶ Θουκιδίδης ψεύτικος, ἀμαρτωλὴ σοφία,
 Ἡ ἑλλην χωρὶς ἑλληνικὴ ἵστα στήθη του καρδιά
 Ν' ἀλλάξῃ τὴν καταγωγὴ ζητάει τοῦ Σκεντέρ - Μπέη
 Καὶ Σλαῦο τὸν Ἀλέξανδρο τὸ βασιλεῖά μας λείει.

Κ' ἐκεῖνη ποῦ ἐπούλησε τὴν Πάργα σ'τὸ φονιά της
 Τὰ λαοφόνᾳ δύχτια της, σ'τὴν Κρήτη μας ἀπλώνει
 Καὶ νὰ τῆς ποῦν «Χαῖρε Ραβί!» κεντάει τὰ παιδιὰ της
 Καὶ κρύβει μὲ τὴ λάμψι της, τῆς Μάλτας τὸ κοτρώνι,

Νὰ μὴν ἴδουν οἱ Κρητικοὶ τοὺς ἄτυχους ἐκείνους
 Πῶχουν μορφὴ ἀνθρώπινη καὶ τὴ ζωὴ τοῦ κτήνους.
 Κοιμόμαστε καὶ ὁ ξενισμὸς γλυκᾶ μᾶς νανουρίζει
 Καὶ οὐτ' ἓνα ὄνειρο τὸν ὕπνο μας στολίζει.
 Γγρεμῖστε τὴν Ἀκρόπολη, μὴ χάνεστε μὲ μύθους.
 Τὰ μέγαρά σας ἔχουνε ἀνάγκη ἀπὸ λίθους.
 Τοῦ Κόσμου οἱ ἡμίθεοι δὲν εἶναι γνώριμοί μας!
 Δὲν εἶν' ἡ δάφνη τῆς Γραβιάς, δὲν εἶναι πλιὰ δική μας.
 Τὴν Ἑλληνίδα γάνουμε παιδιὰ Μακεδονία,
 Τὴ Θράκη σήμερ' αὔριο μᾶς πέρνουνε οἱ Σλαῦοι!
 Κ' ἐμεῖς; Ἄλοῖμονο σ' ἐμᾶς! τυφλὴ δοξομανία
 Τὰ θέμελα τοῦ Θρόνου μας καὶ τῆς τιμῆς μας σκαυεῖ.

Ὅσοι νεκροταφεῖο τους τὴν ἱστορία ἔχουν
 Σήμερα ψυχασάββατο σ'τὸν Κάτω Κόσμο τρέχουν.
 Μνημόσινον σ' ὅλη τὴ γῆ σήμερα εἶν' Ἐκείνων
 Ποῦ ἐδρόσισε τὸ αἷμα τους τῆς Παναγιάς τὸν κρίνον.
 Μὲ σχῆμ' ἀνθρώπου Ἄγγελοι τῆ γῆ κοντοζυγώνουν
 Ἀπὸ λιβάνι σύγνεφο ποῦ ἀχτίνες τὸ χρυσώνουν,
 Ἡ φουστανέλα ἄλιωτη τοῦ Ἱεροῦ Ἀγῶνος
 Ἐὰν ζωντανὰ τ' ἀγάλματα κινεῖ τοῦ Παρθενῶνος!
 Μοιάζει κλεισμένη μὲ πολλαῖς σελίδες ἱστορία,
 Μύριαις φωναῖς ἀπόκρυφαις καὶ μελωδία μία.
 Τὸ σύγνεφο ἀνοίγεται σὰν τὴν ὠραία Πύλη
 Ποῦ εἰς τὴ βρύση τῆς ζωῆς ἀνοίγουμε τὸ χεῖλη.
 Καὶ βγαίνουν... βγαίνουν ἀμετροὶ καὶ τοὺς μετράῃ μόνος
 Φτωχὸς διαβάτης τοῦ καιροῦ ὁ ἐθνικὸς μας πόνος.
 Εἰς τὴν καρδιά μου γνώριμῃ μου φαίνεται ἡ μορφὴ τους
 Σὰ νάμουν ὅταν ἔκαναν τὰ θαύματα μαζῆ τους.

Ὁ Κίττος μὲ τὴν Κλείσσοβα, ὁ Φῶτος μὲ τὸ Σοῦλι.
 Κ' ἡ Σπλάντσα μὲ τὸν Ἄγγελο πετιέται Κυριακούλη!
 Μὰ ἐν ᾧ ἔχουν τὸ φίλημα σ'τὰ χεῖλη κολυμμένο
 Μᾶς χαιρετοῦν μὲ βλέμμα τους πυκρὸ ἀλλὰ κλαίμενο.
 Τοῦ Ἀνδρούτσου ὁ Μονάκριβος μὲ τῆς Γραβιάς τὸ Χάνι,
 Φορόντας εἰς τὴ δύση του τὸν Ἥλιο γιὰ στεφάνι,
 Ἀνοίγει μὰ χωρὶς ἐμᾶς σφαλίζει τὴν ἀγκάλη
 Καὶ χάνεται ὅταν οὐρανὸς σὲ συγνεφιά μεγάλη.
 Καὶ ὁ Διάκος ὁ ἀγαπητὸς τὸν Ἀλφειὸ συμμῶνει
 Καὶ τ' ἄνθη ποῦ ἐβλάστησαν σ'τὸ αἷμα του μαζώνει.
 Γιὰ τὴ σημερινὴ Γιορτὴ νὰ μᾶς τὰ δώσῃ στρέφει
 Μ' ἀπλώνουν τὰ χεράκιά τους μόνον τ' ἄθωα βρέφη.
 Καὶ τοῦ Σουβλιοῦ, καὶ τῆς φωτιάς ὁ πόμος ζωντανεύει
 Καὶ ὁ Ἀλφειὸς ὁ φίλος του τὸ δάκρυ του χωνεύει.
 Ὁ Καραῖσκος παρ' ἐκεῖ κρατόντας τὴν πληγὴ του
 Ζητεῖ τὴν ἀγιασμένη γῆ ποῦ ἐβγῆκεν ἡ ψυχὴ του.
 Μιὰ πατημένη δάφνη του ὅπου σταθῆ τυράζει
 Καὶ στάλα ὅταν ἀγίασμα ἀπ' τὴν πληγὴ του στάζει.

Τὸν τόπον ποῦ λαβώθηκε γυρεύει καὶ δὲν βρίσκει,
 Τυράζει τὴν Ἀκρόπολη καὶ πάλιν ἀποθνήσκει.
 Ποῦ νὰ τὸν εὕρῃς... Εὐτυχῆς Στρατάρχη μου κοιμήσου,
 Τὸ Φάληρον τὸ σημερινὸ πρὶν ἴδει ἡ ψυχὴ σου.
 Αὐτοῦ ποῦ ἐπαλέφανε τὰ δυὸ τῆς γῆς θηρία
 Ἡ Βαρβαρότης κ' ἡ Ἑλλάς γιὰ τὴν ἐλευθερία,
 Γιὰ τῆς Φραγγιάς τὴν ἄσεμνη κ. ἀποδειογμένη Φρίνη
 Τυφλὴ ἢ Νεολαία μας τὸ μύρωμά της χύνει.
 Καὶ μὲ τὰ Δερβενάκια του ὁ Τουρκφάγος νάτος!
 Καὶ τοῦ Μωριά ὁ Γέροντας βαρὺς σ' ἄν ἓνα κράτος!
 Καθεὶς τους μ' ἀνυπόμονη χαρὰ μᾶς πλησιάζει
 Καὶ μοιάζουνε τὸν Ὠλονὸν ὅταν γλυκοχαράζει
 Ἄλλ' ἀντικρὺ μας σταματοῦν, ἢ ὄψη τους θολώνει
 Ὅταν ὅταν ξάφνου ἐκλειψῇ τὸν ἥλιο σαβανώνει.
 Καὶ ὁ Μιαούλης προχωρεῖ μαζὺ μὲ τὸ Λεμπέση
 Καὶ τοῦ Κοτζιά ἢ Λέενα μὲ σαντερμὰ ἴστῃ μέση.
 Ὅσαν τῆς νίκης τῇ φωτιὰ μέσα ἴστῃν τρικημεία
 Ἐχουνε τὸ χαμόγελο ἴστῃν ὄψη τὴν ἀγρία.
 Σὲ μιὰ ἀχτίνα μυστικὴ κύματ' ἀδερφωμένα
 Ἀντάμα μᾶς χαιρέτισαν καὶ φεύγουν χωρισμένα.
 Ὅσαν τὸ σπαθί τους φοβεροί, γλύγωροι ὄσαν τὸ βόλι
 Διαβαίνουν τοῦ Ἀγῶνος μας οἱ Πολεμάρχιοι ὄλοι...
 Καὶ μοιάζουν ὄλοι τους μαζῆ τῇ φοβερῇ γαλήνῃ
 Ποῦ μ' ὄλα της τὰ κύματα ἢ τρικυμεῖ ἀφίνει.
 Ὅσαν στεναγμὸς εὐχάριστος ποῦ ἴστῃν ψυχὴ μας σβαίνει,
 Ἀγαπημένο ὄνειρο! καθένας τους διαβαίνει.

 Δυὸ μοναχὰ μὲ κούραση τὸ βῆμά τους βραδύνουν
 Ὅσαν νὰ τοὺς διώχῃ ἢ δύναμη ποῦ τοὺς κρατεῖ νὰ μείνουν.
 Ὅσαν μαραμμένα χεῖλη τους τὸ δάκρυ τους κιλάει
 Ποῦ ἢ κατάρρα εἰς αὐτὸ πρὶν σπράψῃ ξεψυχάει.
 Μὲ τυλιγμένο τὸ σκινὶ ὄσαν φεῖδι ἴστο λαιμό του,
 Μὲ τὸ σκισμένο ράσσο του ἴστο σῶμα τὸ ἀχαμνὸ του,
 Τὰ ξύλλα τῆς κρεμάλας του ἴστῃ ράχη του βαστάει
 Καὶ ὄσαν τὸν ἀγαθὸ ληστή τὸ Γολγοθὰ περνάει
 Ἐνας Παππᾶς... Μία ματιὰ μᾶς ρίχνη βουλκωμένη,
 Ὅσαν τὴν κατάρρα φοβερός, ὄσαν σύγγεφο διαβαίνει.
 Κρατόντας ἐτοιμόκρουστη κιθάρρα τελευταῖος
 Μᾶς βλέπει καὶ ἴστο μνήμά του γγρεμίζεται ὁ Φεραῖος.
 Κανένας τους μαζῆ μ' ἐμᾶς δὲν θέλει γνωριμία
 Γιὰτὶ τοὺς ἐξεσκίσαμε, ἀτίμητ' ἴστορία.
 Καὶ ἢ Μητέρα τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι πλιὰ μαζῆ μας,
 Δὲν εἶν' ὁ Εὐαγγελισμὸς, δὲν εἶναι πλιὰ γιορτὴ μας.
 Ὁ Θρόνος μᾶς ἀπόμεινε... σαρῶστέτον κι ἐκεῖνον
 Ν' ἀρχίσῃ ἴστα χαλάσματα ἢ κουκουβάγια θρῆνον.

Τὸ περιοδικὸν ἀγγέλλει πᾶν ἔργον, οὐ τινος ἀντίτυπον ἀποστέλλεται τῇ
 Βιβλιοθήκῃ τοῦ Συλλόγου.

ΒΙΒΛΙΑ ΝΕΩΦΑΝΗ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

ΦΥΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

(μετὰ πολλῶν ξυλογραφημάτων).

ΥΠΟ

Α. Α. ΚΑΝΤΑΚΙΔΟΥ ΚΑΙ Π. ΚΟΝΔΥΛΗ.

ΤΟΜΟΣ Α΄.

Τιμᾶται δραχ. νέας 12.

Η ΕΡΩΜΕΝΗ ΤΟΥ ΣΥΡΜΟΥ

ΚΩΜΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟΝ.

ΥΠΟ Ι. Γ. Γ.

Καὶ ἐκδοθὲν ὑπὸ Μ. ΒΟΥΛΤΣΟΥ.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ.

Τιμᾶται λεπ. 70.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ, ὅσοι μέχρι τοῦδε
 θυστεροῦσι τὴν συνδρομὴν των, νὰ μαζὶ πληρώσωσιν ὅσον
 χρος, καθ' ὅσον ἤδη καταγινώμεθα εἰς τὴν τύπωσιν τοῦ
 φυλλαδίου.

Ὁ ταμίαις ἸΩ. ΠΑΝΟΣ.

Αἱ ἀφορῶσαι τὸ περιοδικὸν ἐπιστολαὶ ἀπευθύνονται πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς ἐπι-
 τῆς κ. *Ἄντ. Α. Καρτακίδην.*

Αἱ πληρωμαὶ γίνονται πρὸς τὸν ταμίαν τῆς ἐπιτροπῆς κ. *Ι. Πάνου.*

• Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δὲ ἢ τῇ ἀλλοδαπῇ πρὸς τοὺς κκ. ἀνταποκριτὰς ἀντὶ ἀποδο-
 ῦπὸ τοῦ ταμίου ὑπογεγραμμένης.

Αἱ ἐπιστολαὶ πρέπει νὰ ᾖσιν ἀπηλλαγμένα ταχυδρομικῶν τελῶν.

Πᾶσα αἴτησις οἰουδήποτε περὶ ἐγγραφῆς αὐτοῦ ὡς συνδρομητοῦ δεόν νὰ συνοδεύ-
 μετὰ τοῦ ἀντιτίμου τῆς συνδρομῆς.

Ἐπιστολαὶ περιέχουσαι χρήματα πρέπει ν' ἀποστέλλωνται ἐπὶ συστάσει.

• Ὁ Ἀ. τόμος εὐρίσκεται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐν τῷ βιβλιοπωλείῳ
 Νάκη καὶ ἐν τῷ τυπογραφείῳ «Μέντορος» πωλούμενον ἀντὶ δραχ. 12.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ	N. Δρ.	12
» ΕΠΑΡΧΙΑΙΣ	» »	14
» ΑΛΛΟΔΑΠΗ	Φρ	18

ΣΥΝΔΟΜΗΤΑΙ ΕΓΓΡΑΦΟΝΤΑΙ.

Ἐν Ἀθήναις εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ περιοδικοῦ κείμενον ἐν τῷ καταστήματι τοῦ
 λόγου, παρὰ τὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Θεοδώρων, καὶ εἰς τὸ τυπογραφεῖον «Ὁ Μέντορος»
 Μενάνδρου ἀριθ. 3.

<p>Ἐν Ἀργεντίῳ παρὰ τῷ κ. Ἄριστ. Γούναρη
 ἱατρῷ.</p> <p>» Αἰγίῳ παρὰ τῷ κ. Κωνστ. Ζησίου.</p> <p>» Ἀμισῷ (Samsun) παρὰ τῇ φιλοπροόδῳ
 λέσχῃ ἢ Ἀμισός.</p> <p>» Βουκουρεστίῳ παρὰ τῷ κ. Ἄρ. Κοντο-
 μιχάλλῳ.</p> <p>» Γαλαξιδεῖῳ παρὰ τῷ κ. Ν. Λούκερη.</p> <p>» Ζακύνθῳ παρὰ τῷ κ. Δ. Καλλινίκῳ.</p> <p>» Κωνσταντινουπόλει παρὰ τοῖς κκ. <i>Ι.</i>
 Γεωργαντοπούλλῳ καὶ Αἰμ. Νοννότῃ.</p> <p>» Μεσολογγίῳ παρὰ τῷ κ. Χ. Καψάλλῳ.</p> | <p>Ἐν Ὑδρᾷ παρὰ τῷ κ. Ἱεροθέῳ Κωστοπ</p> <p>» Κεφαλληνίᾳ Ν. Λομβέρδῳ</p> <p>» Παρισίοις παρὰ τῷ κ. Σπ. Γ. Κ
 (Boulevard St. Cermain 46).</p> <p>» Σμύρνῃ παρὰ τῷ κ. Δ. Σαβελλῆ.</p> <p>» Ταϊγανίῳ παρὰ τῷ κ. Μιχ. Γιανναρῳ</p> <p>» Τεργέστη παρὰ τῷ ἀξιοτ. Συντάκτῃ
 «Κλειουσῆ».</p> <p>» Φιλιππουπόλει παρὰ τῷ κ. Βλ. Γ.
 δέλλῃ.</p> <p>» Χαλκίδι παρὰ τῷ ἀξιοτ. Συντάκτῃ
 «Εὐρίπου».</p> |
|---|---|